Corpul Experţilor Contabili şi
Contabililor Autorizaţi din România

Album 85 de Ani

de la înfiinţarea Corpului Experţilor Contabili şi Contabililor Autorizaţi din România

Bucureşti, 2006

Corpul Experţilor Contabili şi
Contabililor Autorizaţi din România

Album 85 de Ani

de la înfiinţarea Corpului Experţilor Contabili şi Contabililor Autorizaţi din România

Bucureşti, 2006

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
Album 85 ani de la înfiinţarea Corpului Experţilor Contabili şi Contabililor Autorizaţi din România / Corpul Experţilor Contabili şi Contabililor Autorizaţi din România - Bucureşti: Editura CECCAR, 2006

ISBN (10) 973-8478-89-8; ISBN (13) 978-973-8478-89-8

061:657(498)(036)

Perioada ante şi interbelică

Contabilitatea în România. Începuturile

" Cu cele trecute vremi să pricepem cele viitoare."
Miron Costin

În măsura în care actualitatea este legată de trecut, iar realizările prezentului ne apar ca efecte ale unor fapte trecute, necesitatea coborârii pe axa timpului - la fel ca în oricare alt domeniu - este firească şi în cercetarea creaţiei ştiinţifice contabile din România.

Activitatea de creaţie în ştiinţă o continuă pe cea întreprinsă de predecesori. După mai bine de un semimileniu de la apariţia celei dintâi lucrări imprimate care fundamentează sistemul de calcul contabil digrafic, "pionieratul" în ştiinţa contabilităţii este dăunător. Cunoaşterea insuficientă a experienţei transmise de predecesori duce în mod inevitabil la repetarea eforturilor, la inutile "redescoperiri", sau poate orienta cercetarea în direcţii greşite ce ar fi putut fi evitate.

Cunoscând trecutul ştiinţei pe care o slujeşte, cercetătorul devine mai încrezător în forţele sale, mai optimist. Numai privită în întreaga ei dimensiune temporală contabilitatea dobândeşte înţeles integral şi permite o apreciere mai corectă asupra valorii sale.

Pe de altă parte, atitudinea justă faţă de moştenirea ştiinţifică are o mare importanţă în opera de făurire a culturii unui popor.

Dimensiunea trecutului asupra căruia stăruim este mai mare în ştiinţele social-economice decât în ştiinţele naturii.

Contabilitatea, făcând parte din familia ştiinţelor sociale, sistemul ştiinţelor economice, poate fi privită ca un complex de cunoştinţe în continuă dezvoltare, clădit pe succesiuni de reflecţii şi idei în legătură cu mişcările de valori la care şi-au adus contribuţia un mare număr de gânditori şi lucrători economişti-contabili.

Dezvăluind tradiţia cumulativă a contabilităţii înţelegem de ce în timp este subordonată nevoii de a ne explica structura noastră contabilă prin structurile pregătitoare şi constitutive ei şi exigenţelor contemporane.

De bună seamă gândim astăzi cu mai multă fineţe decât o făcea bunăoară părintele contabilităţii, Luca Pacioli. Reamintindu-ni-l, nu o facem simplu, arhivistic. Dacă suntem mai edificaţi teoretic decât Emanoil Ioan Nichifor, Dimitrie Iarcu, Ion Ionescu de la Brad, Theodor Ştefănescu, Constantin Petrescu şi alţii, nu înseamnă că nu datorăm respect profund actului creaţiei lor de acum un secol şi mai bine. Cine face abstracţie de ceea ce s-a creat de înaintaşi, în direcţia în care el însuşi lucrează, se condamnă singur să descopere lucruri demult cunoscute.

Secolul XIX. Contabilitatea în serviciul întreprinderii

În timpurile vechi, când comerţul era exercitat de obicei în aer liber, în "bolţi" sau în "dughene", când băncile se reduceau la "zarafi", şi chiar mai târziu, în epoca artizanatului, meseriaşul şi micul comerciant în contact direct cu consumatorii, având o clientelă, ca de altfel şi o producţie destul de redusă, n-au simţit nevoia să pună între ei şi fenomenul de controlat sau administrat niciun ecran mintal sau aritmetic. Iar dacă totuşi au simţit această nevoie, contabilitatea simplă era suficientă pentru satisfacerea ei. De cele mai multe ori, nevoia de a ţine însemnări scrise se simţea mai degrabă ca ***auxiliar al memoriei***: să nu se uite de la cine are de luat bani şi cui are să dea. Comerciantul se mulţumea să ştie care este situaţia comerţului său la un moment dat şi care este câştigul sau

pierderea realizată într-o perioadă de timp. La început el se mulţumea să-şi inventarieze averea şi datoriile şi să-şi stabilească "averea curată", adică averea negrevată de datorii. Comparând "averea curată" de la începutul perioadei cu cea de la sfârşitul perioadei îşi putea da seama dacă capitalul i-a sporit sau i s-a diminuat şi cu cât anume.

Cu timpul, această contabilitate nu a mai fost suficientă. Pentru a şti - între două inventare - care este evoluţia numerarului şi a operaţiunilor pe datorie, se făceau consemnări în ordine cronologică în registrul de casă, respectiv în registrul-jurnal. Sistematizarea creditorilor şi a debitorilor se făcea în alt registru numit Cartea Mare, Maestru sau Registru de partizi.

Evoluţia partidei simple nu s-a oprit însă aici. Din examinarea operaţiunilor trecutului, grupate sistematic, negustorul tinde a fi în măsură să tragă învăţăminte pentru viitor şi a lua măsuri de natură a-i spori câştigul sau a-i micşora munca depusă. Perfecţionează - pentru aceasta - registrul său de casă, desfăşurând încasările pe feluri de încasări şi plăţile pe categorii de plăţi, introduce un registru de vânzare şi creează un registru de cumpărări de mărfuri.

Cu cât mai multe elemente de avere urmăreşte contabilitatea în partidă simplă, cu atât mai mult se apropie de contabilitatea în partidă dublă. Cu toate acestea, oricât de mari ar fi perfecţionările ce i s-ar aduce, acest sistem de înregistrare se deosebeşte fundamental de doppia scriptura, mai întâi pentru că nu este capabil să ofere cunoaştere continuă asupra rezultatelor şi în al doilea rând tehnica fundamentată nu asigură sesizarea eventualelor greşeli de prelucrare.

Încă înainte de mijlocul celui de-al doilea mileniu apăruse, se tipărise şi începuse a se răspândi o carte ce trata despre doppia scriptura veneţiană. Totuşi, până la sfârşitul secolului al XVIII-lea ea nu se aplica şi în ţara noastră. Secolul al XIX-lea se înscrie însă cu noi comenzi sociale.

Încadrată în aria dezvoltării economice, sociale şi politice a ţăranilor din centrul şi răsăritul Europei, trecerea la capitalism a ţărilor române este întârziată de regimul rapace turcesc de exploatare economică aplicat Ţării Româneşti şi Moldovei, precum şi de jugul habsburgic, în Transilvania. Se adaugă apoi evoluţia ca state distincte a celor trei provincii române. Cu toate acestea, aproximativ de la mijlocul secolului al XVIII-lea, dezvoltarea forţelor de producţie începe să depăşească tot mai mult cadrul relaţiilor feudale.

În acţiunea determinantă a păcii de la Kuciuk Kainargi din 1774, aceasta îngrădeşte monopolul turcesc asupra comerţului exterior al Ţării Româneşti şi Moldovei, iar mai apoi, pacea de la Adrianopol din 1829 îl desfiinţează. În mâinile negustorilor, cămătarilor, arendaşilor de impozite şi de vămi, ale celor ce luau în arendă exploatarea ocnelor, în mâinile dregătorilor care practicau havaeturile sau abuzau de funcţiile publice deţinute, s-au acumulat sume însemnate de bani, din care o parte se investeau în industrie şi agricultură.

Extinderea suprafeţei de cereale începută după înlăturarea monopolului turcesc a continuat pe măsură ce se lărgea piaţa internă şi externă, pentru produsele agriculturii. În mai puţin de un sfert de veac suprafaţa însămânţată cu cereale se dublează, ca în tabelul de mai jos.

Tabelul nr. 1. Suprafaţa însămânţată cu cereale (în ha)

Anul/cultura	Ţara Românească		Moldova	
	1839	1863	1839	1863
Grâu	127.351	444.584	230.597	339.202
Porumb	309.041	731.036	247.324	408.476
Alte cereale	75.142	239.583	82.257	245.845
TOTAL	511.534	1.415.203	560.178	993.523

Cu toate acestea, producţia la hectar a rămas comparabil mult în urma Angliei sau a Franţei. În timp ce acestea obţineau în anul 1862 20 hl la ha, şi respectiv 14,6 hl la ha, în Moldova producţia medie se ridica la 6,2 hl la grâu, 8 hl la porumb, 7,4 hl la secară, iar Ţara Românească (la 1856) obţinea 7 hl la ha. Arendăşia se extinde. În 1857, din moşiile mănăstireşti ale Moldovei, peste 90% erau arendate unor moşieri, negustori etc.

Urmărind menţinerea marilor moşii, legea din 1864 prevedea că suprafeţele de pământ ce se acordau ţăranilor nu trebuiau să depăşească 2/3 din proprietatea boierească, în afară de pădurile care rămâneau proprietatea moşierilor. Aşa se face că din suprafaţa totală a Ţării Româneşti şi a Moldovei, de circa 11,5 miloane ha, ţărănimea stăpânea mai puţin de 30%, moşierii - 60%, iar statul - 10%. Cei 200 milioane lei aur primiţi de moşierii din România drept despăgubiri în baza legii din 1864 şi cei 72 milioane florini primiţi de moşierii din Transilvania în baza patentelor din 1853 şi 1854 au constituit o importantă sursă de acumulare primitivă a capitalului.

Dominaţia prelungită a relaţiilor feudale a făcut ca ţările române să intre mai târziu pe făgaşul dezvoltării industriei moderne. O cale de apariţie a elementelor capitaliste o reprezintă transformarea unor meşteri îmbogăţiţi în patroni capitalişti, o alta a fost subordonarea de către unii negustori a meseriaşilor ruinaţi. Cu toate acestea, chiar la 1864 atelierele meşteşugăreşti ocupă locul principal, producând majoritatea articolelor de consum industrial.

După statistica oficială austriacă, în 1845 existau în Transilvania (fără Banat, Crişana şi Maramureş) 295 de manufacturi aparţinând industriei prelucrătoare.

Numai în Ţara Românească, fără Bucureşti, existau în 1845 cinci manufacturi de aba de lână, una de postav, două de testemeluri, trei de frânghii, două de pielărie, trei de pălării, două de ceramică, una de potasă, două de cuţite, trei de săpun etc. Apar primele elemente ale producţiei de fabrică. În 1842 existau în Moldova, la 11 ocoale, 760 de velniţe dintre care 127 foloseau aburul. Până în 1860 numărul morilor sistematice se ridica în Ţara Românească şi Moldova la 33. Existau la această dată 171 de întreprinderi ce foloseau maşini. Ele reprezentau doar 1,32% din numărul stabilimentelor.

Din datele recensământului stabilimentelor industriale efectuat de Dionisie Pop Marţian şi publicat în 1863 rezultă că, din totalul de 12.867 stabilimente industriale prelucrătoare, 5.018 au fost înfiinţate între 1830-1850, iar restul de 7.849, între 1850-1863.

Aproape trei sferturi din numărul lor nu lucrau întregul an, având un caracter sezonier, iar 72% aveau ca obiect al exploatării producerea de mărfuri alimentare. Privită în unitatea sa cu etapele premergătoare, etapa evoluţiei economico-sociale de după independenţa politică dobândită în cursul războiului din 1877-1878 apare superioară în componentele şi caracteristicile sale calitative. Sub auspiciile independenţei politice, deşi ameninţat de pătrunderea monopolurilor străine, procesul de înzestrare tehnico-materială a ţării sporeşte. Agricultura, care continuă să rămână sectorul principal al producţiei bunurilor materiale (deţinea peste 80% din populaţia activă a ţării), folosea în 1903 un număr de 10.494 maşini purtate cu aburi - pluguri, locomobile, maşini de treierat -, precum şi 977 mii de pluguri, grape şi tăvălugi, 110 mii rariţe şi prăşitoare, 12.521 maşini de semănat, 2.761 maşini de recoltat, 18.451 maşini de secerat etc. Marea proprietate dispunea de maşinile cele mai perfecţionate.

Progrese însemnate înregistrează după cucerirea independenţei şi industria mecanizată. Potrivit legii încurajării industriei naţionale din 1887, orice persoană care folosea un capital de cel puţin 50 mii lei şi minimum 25 de lucrători timp de cinci luni pe an şi utiliza maşini şi instalaţii perfecţionate, avea specialişti pentru conducerea producţiei şi se angaja ca în timp de cinci ani 2/3 din numărul lucrătorilor să fie români, beneficia printre altele de scutire de impozite directe către stat, judeţ şi comună, de taxe vamale pentru importul de maşini şi utilaje, materii prime ce nu

existau în ţară, reducerea până la 50% a taxelor de transport pe căi ferate, timp de 15 ani. De asemenea, timp de 90 ani i se acorda în posesie o suprafaţă de 1-5 ha din pământul statului. Beneficia - printre alte avantaje - şi de prioritate la comenzile statului. Ca urmare, în 1890 erau 88 de întreprinderi mari încurajate, iar în 1902 numărul lor se ridica la 303.

Conform anchetei industriale din 1901-1902, situaţia industriei din România se prezenta astfel:

Tabelul nr. 2. Rezultatele anchetei industriale din 1901-1902

Felul industriei	Numărul întreprinderilor	Personal ocupat în industrie	Forţa motrice folosită CP	Capital mii lei
Industria mare	625	39.746	45.211	247.389
Industria mijlocie şi mică	54.405	105.031	235	-
Industrii speciale (mici mori, joagăre, pive)	6.923	17.853	15.297	29.951
Industria extractivă	235	6.528	-	-
TOTAL	62.188	169.158		

În Transilvania repartiţia întreprinderilor după numărul de muncitori în 1890 şi 1900 se prezintă astfel:

Tabelul nr. 3. Repartiţia întreprinderilor după numărul de muncitori în 1890 şi 1900

Mărimea întreprinderii după numărul de muncitori	Numărul întreprinderilor			
	În anul 1890	% faţă de total	În anul 1900	% faţă de total
Fără muncitori	42.193	65,14	73.149	67,73
Cu 1-5 muncitori	21.723	32,76	32.621	30,20
Cu 6-10 muncitori	931	1,41	1.371	1,27
Cu 10-20 muncitori	249	0,38	472	0,44
Peste 20 muncitori	210	0,31	379	0,36
TOTAL	65.306	100,00	107.992	100,00

Cele 210 fabrici din 1890 aveau peste 16.000 muncitori (în medie 80 muncitori), în timp ce în 1900 cele 379 fabrici aveau 77.000 muncitori (în medie 203 muncitori).

Cele mai mari întreprinderi industriale erau organizate sub forma societăţilor anonime în care ponderea capitalului străin era de 80,6%. În Transilvania, la cele trei societăţi pe acţiuni existente înainte de 1867 se adaugă între 1867 şi 1872 alte 34 asemenea societăţi.

Moldova şi Ţara Românească participă la prima expoziţie universală de la Londra din 1851, iar ulterior România participă la expoziţiile internaţionale de la Paris (1867, 1889, 1900), Viena (1873), cu scopul de a face cunoscute mărfurile româneşti peste hotare, cu deosebire produsele agricole şi miniere. Se sconta printre altele şi pe atragerea capitalurilor indispensabile dezvoltării comerţului şi industriei.

Transilvania participă şi ea la expoziţiile de la Viena (1855), Paris (1857) şi organizează la Cluj în 1857 o expoziţie.

După 1857 se răspândeşte comerţul de bursă, forma cea mai dezvoltată şi răspândită a comerţului cu ridicata în societatea capitalistă.

Cu toate că bâlciurile şi oboarele au continuat să rămână forma răspândită de comerţ cu ridicata şi amănuntul, pe măsura dezvoltării transporturilor se practica un comerţ stabil, permanent în magazinele din oraşe şi în prăvăliile săteşti. Piaţa insuficient de largă făcea ca magazinele negustorilor cu amănuntul să aibă, mai ales la ţară, un caracter universal. La oraşe asistăm spre sfârşitul secolului la o specializare a magazinelor.

În Transilvania specializarea comerţului era mult mai avansată.

În baza legii din 2-14 octombrie 1864 se înfiinţează camerele de comerţ şi industrie, desfiinţându-se legal în 1873 breslele meşteşugăreşti.

O cameră de comerţ s-a înfiinţat la Braşov în anul 1851, după care au urmat altele asemănătoare la Cluj, Sibiu etc.

Reclama comercială începe să-şi facă şi ea apariţia. În 1840, la Galaţi, apare ziarul "Mercur" care anunţa sosirea în port a vapoarelor cu mărfuri din import şi îi invita pe negustori să se aprovizioneze.

O dezvoltare cunoaşte comerţul exterior al României îndeosebi după 1862. Astfel, în intervalul 1862-1866 se importau mărfuri de 355,1 mil. lei aur şi se exportau mărfuri în sumă de 611,6 mil. lei aur; în 1892-1896 volumul importului creşte cu 528%, atingând 1.875,6 mil. lei aur, iar exportul sporeşte cu 251%, atingând 1.539,2 mil. lei aur.

Pe lângă industrie, transport şi comerţ se creează sistemul bancar şi de credit. De la 1 ianuarie 1868 se pune în aplicare legea pentru înfiinţarea unui nou sistem monetar şi pentru fabricarea monedelor naţionale, lege votată în aprilie 1867.

Ca urmare, se adoptă sistemul monetar şi sistemul zecimal şi metric al Uniunii Monetare Latine.

În anul 1880 se înfiinţează Banca Naţională a României, iar la 1890 se adoptă sistemul monetar monometalist-aur. Monedele de argint şi aramă se foloseau numai ca monedă divizionară. Circulaţia internă rămâne a fi deservită aproape în întregime de bancnote şi monedă metalică divizionară. În perioada 1880-1900 Banca Naţională a făcut importante operaţiuni de devize, cumpărând tratatele străinătăţii emise de exportatorii români şi punând valutele respective la dispoziţia importatorilor de mărfuri străine, operaţiuni soldate cu mari beneficii. Până la înfiinţarea Băncii Naţionale funcţionau ca societăţi bancare Banka of Romania (1865), Banca Moldovei (1861), Creditul funciar rural (1873) şi Creditul financiar urban - Bucureşti (1875).

Între 1880 şi 1900 s-au mai înfiinţat încă 27 de bănci (inclusiv Banca Naţională). Capitalul de care dispuneau era de 94,3 mil. lei, sponsorul cel mai important înregistrându-se în 1894, când se înfiinţează 23 de bănci, iar capitalul sporeşte cu 78,2 mil. lei. Toate acestea funcţionau ca societăţi pe acţiuni. Mai mult, erau şi o serie de "case de bancă". În 1881-1903, 41% din capitalul bancar era străin.

Reţeaua bancară în România ajunsese la sfârşitul secolului să se constituie într-un sistem bancar al cărui nucleu central îl forma Banca Naţională şi sucursalele ei, precum şi băncile comerciale şi băncile agricole, satisfăcând cu credite industria, comerţul, agricultura, precum şi unele nevoi de credite ale statului burghez.

Codul de comerţ din 1887 impunea ţinerea obligatorie a registrelor comerciale.

În Transilvania, la 1897 funcţionau 70 de bănci, pentru ca la începutul secolului al XX-lea numărul lor să se ridice la 103. Banca cu capital românesc Albina, înfiinţată în 1872, cu sediul la Sibiu, făcea - conform statutelor sale - comerţ cu metale preţioase, scont de efecte de comerţ, împrumuturi ipotecare, împrumuturi pe efecte publice sau mărfuri, cumpărare şi vânzare de imobile, operaţiuni în cont curent, primiri de bani spre fructificare etc.

În concluzie, sfârşitul secolului al XIX-lea şi începutul secolului al XX-lea găseşte România în prima fază a capitalismului, cu o economie în care agricultura produce aproape trei sferturi din venitul naţional, cerealele reprezentând aproximativ 85% din totalul exportului ţării.

Industria era reprezentată prin 62,2 mii unităţi productive folosind 60,7 mii CP forţă motrice cu 169,2 angajaţi (funcţionari, personal tehnic, lucrători).

Erau primii paşi în direcţia concentrării şi centralizării producţiei şi capitalismului, mai persistau elemente ale relaţiilor feudale, iar capitalul străin pătrunsese în industrie, bănci, finanţe.

Pe această treaptă de evoluţie a economiei, când întreprinderea capitalistă îşi fixează ca scop permanent, ca mobil determinant producerea cu minimum de capital avansat a maximum de plusvaloare, a trebuit ca "empirismul" să cedeze locul "raţionalismului".

Raţionalizarea urmăreşte organizarea muncii şi folosirea elementelor care concură la producţia şi circulaţia bunurilor în aşa fel încât să se obţină "maximum de satisfacţiuni cu minimum de sforţări". Întreprinderea trebuia să fie rentabilă. Din scopul urmărit de întreprinderea capitalistă *decurge necesitatea calculării câştigului realizat într-o anumită perioadă de timp*. Complexitatea întreprinderii capitaliste, ca structură, organizare, politică de finanţare, de aprovizionare, desfacere etc făcea perimată contabilitatea în partidă simplă. Era nevoie de o contabilitate fundamentată nu pe empirism, ci pe ştiinţă.

Or, se ştie, ca ştiinţă, contabilitatea s-a constituit odată cu apariţia primei paradigme, iar prima paradigmă a reprezentat-o "doppia scriptura". În această calitate, "contabilitatea dublă" a trebuit să rezolve problema principală şi în general recunoscută ca neputând fi rezolvată de "contabilitatea în partidă simplă". Este tocmai *problema cunoaşterii permanente a rezultatelor*.

Progresul economiei capitaliste datorează mult acestei valenţe a contabilităţii duble deoarece, aşa cum afirma W. Sombart, "ordinea şi claritatea în afaceri măresc gustul de a economisi şi a câştiga" şi "nu se poate concepe capitalism fără contabilitate în partidă dublă, ele stau în raport ca formă şi conţinut, şi poate fi îndoială dacă capitalismul a intenţionat să creeze din contabilitate un instrument sau dacă capitalismul nu s-a născut el, mai întâi, din contabilitate".

Pentru aceasta trebuia să se facă mai întâi o separaţie între averea întreprinderii şi averea particulară a întreprinzătorului, iar actele ei economice să se "depersonalizeze" sau "obiectivizeze". Numai respectând această cerinţă putea fi pus în valoare la maximum principiul rentabilităţii.

În al doilea rând, producţia de mărfuri devine dominantă, a cunoaşte numai rezultatul global, fără a-l descompune după origine, după epocă şi după cauză, nu înseamnă mare lucru spre a stabili directive pentru viitor. Noul sistem reclamat de întreprinderea capitalistă trebuia să fie în măsură să arate în orice moment situaţia fără a se recurge la o lucrare lungă preparatoare, să facă un istoric al operaţiunilor şi faptelor administrative în conformitate cu cerinţele legii, garantând pe cât este posibil evitarea erorilor. Trebuia apoi să ofere un control riguros asupra mişcării zilnice reflectate în conturi. Era necesar să poată fi aplicat la orice întreprindere şi administraţie de fonduri. Sunt imperative care fac să se răspândească şi să se cristalizeze şi la noi anumite reguli practice specifice calculului digrafic. A ajutat la aceasta literatura străină care trata asemenea probleme şi care circula şi pe teritoriul ţării noastre.

Apariţia celor dintâi lucrări imprimate de contabilitate în partidă dublă în limba română. Formarea terminologiei contabile

La începutul secolului al XIX-lea cultura economică contabilă românească putea să răsară din trei sorginţi: din practica comercială, din cărţi şi din aşezămintele de cultură economică.

Ne oprim asupra celui de al doilea izvor de cultură contabilă.

"Un neam începe a trăi - spunea în prefaţa la Biblioteca chronologică română Dimitrie Iarcu - din momentul în care literatura sa se naşte."

Într-adevăr, putem vorbi în cunoştinţă de cauză şi urmări procesul apariţiei şi evoluţiei gândirii contabile româneşti doar odată cu apariţia primelor lucrări de contabilitate, chiar dacă ele au fost simple tălmăciri, pentru că, aşa cum afirma acelaşi D. Iarcu, "de trebueşte zece dramuri de geniu unui autor, trebueşte nouă unui traducător". Nu este aici nicio exagerare, mai ales dacă avem în vedere greutatea începutului.

Precursoare a literaturii contabile româneşti poate fi considerată lucrarea "Izvod pentru lucrurile de obşte şi dechilin în scrisori de multe chipuri" (Sibiu, tipografia lui Petre Bart). Este o traducere din limba slavonă efectuată la 1792 de Dimitrie Evstatievici, directorul şcoalelor neunite din Transilvania, şi aşezată de el în slujba acestor instituţii şi spre folosul pruncilor neuniţi. În cea dintâi şi cea de a treia "desparţenie" din cele patru câte cuprinde această carte întâlnim modele de contracte, chitanţe, conturi, vecsel scrisoare (bilet la ordin) etc. Sunt elemente care au pregătit terenul pentru cea dintâi lucrare în care se expun normele doppiei scripturi.

Pentru a obţine aceleaşi drepturi cu compania privilegiată grecească, ia fiinţă în anul 1827 o societate comercială, "Gremiul neguţătorilor români din Braşov", în frunte cu Ioan Jippa, fraţii Ioan, Gheorghe şi Florea Iuga, Rudollf Orghidan, Gheorghe Ioan, Gheorghe Nica, Nicolae Teclu, fraţii Cepescu.

Ei au militat şi pentru emanciparea culturală.

Astfel, curatorii capelei româneşti din Târgul grâului au înfiinţat încă din 1834 pe lângă acest lăcaş o şcoală.

De la început însă negustorii braşoveni s-au gândit ca, pe lângă instrucţia elementară, şcolarii să-şi poată câştiga şi cunoştinţele necesare unui viitor comerciant. În acest scop curatorii capelei române din cetate şi ai şcolii de lângă această capelă s-au îngrijit chiar şi de cărţile trebuincioase tinerilor ce aveau să urmeze la şcoala lor, pe care le-au tipărit cu cheltuiala lor proprie.

Ca purtători de grijă peste şcoala cea nouă i-au ales în aprilie 1835 pe Gheorghe Nica, ca inspector al şcolii, şi pe Gheorghe Iuga, ca administrator.

În aceste condiţii a văzut lumina tiparului, la 1837, *Pravila comerţială*, datorată lui Emanoil I. Nichifor.

23

Allgemeine
Handlungs-
und
Wechsel = Ordnung:
саѹ
ПРАВЇЛЪ КОМЕРЦЇАЛЪ.
Каре кѹпрінде Регѹліле-Комерцїї, але Катастїфелор, ші але Векселїлор, ші Сокотѣла Інтересѹрілор ш. а.

Акѹм ѧтѫасдатъ тѫлмъчїтъ дѹпъ чѣ Германічѣскъ
де ЕМАНОЇЛ ІОАН НЇКЇФОР.

Ші дѧтъ ѧ Тіпарї кѹ Кіелтѹала
Д. ГЕОРГІЕ НІКА
Інспекторѹл Шкоалеї-Комерціале а Капелї романещї дін Четатѣ Брашовѹлѹї ла Анїї дела Хс. 1837.

БРАШОВ,
саѹ тѹпъріт ѧ Тіпографіа лѹї Johann Gött.

Emanoil I. Nichifor. *Pravila comerţială* (1837)

În "Analele bibliografice române..." întocmite de D. Iarcu la 1865 şi mai târziu în "Biblioteca chronologică română sau Catalogu generalu de cărţile române imprimate" (1873), de acelaşi autor, *Pravila comerţială* apare încadrată la "traduceri".

"În trecut - spunea la 1885 G. Bariţiu - adeseori era de ajunsu o minte sănătoasă, o logică firească, cevaş practică comercială şi frica lui Dumnezeu în inimă pentru ca cinevaş cu neguţotăria să-şi câştige averi mari şi vasă mare. S-au schimbatu aceste timpuri, prefăcutu-s-au toate raporturile comerciale precum înşivă recunoaşteţi, şi încă adeseori văierându-vă."

Aceeaşi idee o întâlnim cu 19 ani înainte la Emanoil I. Nichifor.

"Şi pentru că precum fiteş-cine pricepe, acum au ieşit în toate meşteşugurile şi-n toate daraverile şi-n toate neguţătoriile sistemă noa cu o deosebită manevră politicească în toată lumea, vroesc ca şi românii noştri să nu rămâie mai jos decât celelalte naţii, pentru aceia m-am sârguit şi mă sârguiesc a traduce vro câteva cărţi folositoare tinerimii, care până acum în limba naţională nu le-am avut, şi a le da cât de curând şi în tipari; spre a fi tuturor care le vor îmbrăţioşa spre o mică învăţătură..."

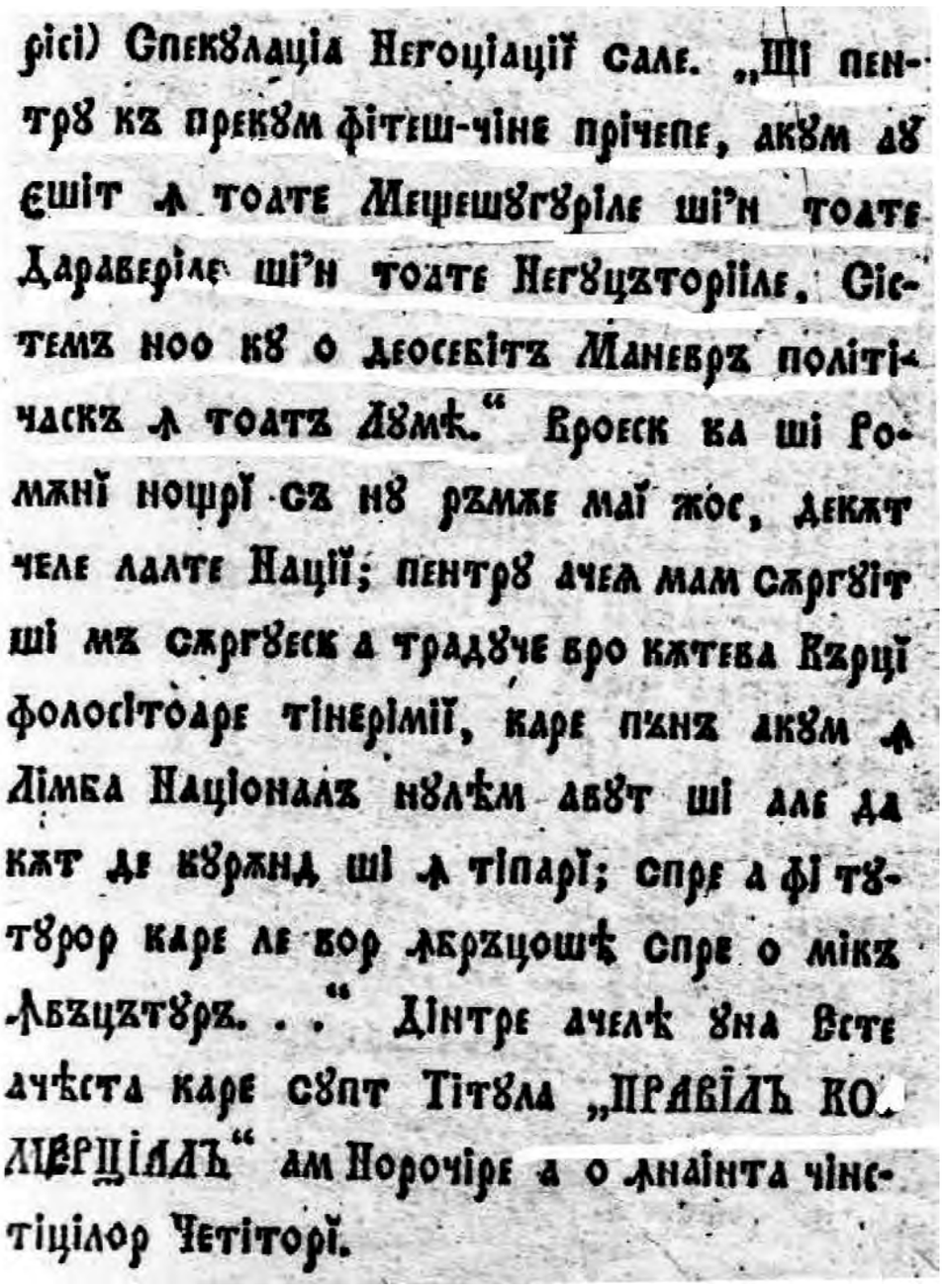
рісі) Спекулаціа Негоціаціі сале. „Ші пен-
тру кă прекум фітеш-чіне прічепе, акум ау
єшіт ă тоате Мешешугуріле ші'н тоате
Дараверіле ші'н тоате Негуцăторііле. Сіс-
темă ноо кă о деосебітă Маневрă політі-
часкă ă тоатă Лумă." Вроеск ка ші Ро-
мăнї ноцрї сă нă рăмăе маї жос, декăт
челе лалте Нації; пентру ачеă мам сăргуіт
ші мă сăргуеск а традуче вро кăтева Кăрцї
фолосітоаре тінерімії, каре пăнă акум ă
Лімба Націоналă нулăм авут ші але да
кăт де курăнд ші ă тіпарї; спре а фі ту-
турор каре ле вор лăрăцошă спре о мікă
Лăцăтурă. . ." Дінтре ачелă уна єсте
ачăста каре сунт Тітула „ПРАВІЛЪ КО-
ЛЄРЦІАЛЪ" ам Порочіре а о лнаінта чіне-
тіцілор Четіторї.

Emanoil I. Nichifor. *Pravila comerţială - Precuvântare*

Cu aceste cuvinte îşi anunţa în *Precuvântare* cel ce avea să propună pentru toamna anului 1837 "studiile celui de-al patrulea clas pregătitor pentru comerciu" apariţia cărţii sale "Pravila comerţială".

Lucrarea este scrisă în Cetatea Braşovului în anul 1836 şi tipărită cu cheltuiala inspectorului şcolii comerciale a capelei româneşti din cetate, negustorul Gh. Nica.

Poziţia contabilităţii la sfârşitul secolului al XIX-lea în cultura economică. Ştiinţa şi arta

Pe plan mondial, cu cât ne apropiem mai mult de sfârşitul secolului al XIX-lea, cu atât se adânceşte şi preocuparea pentru fixarea, ordonarea şi sintetizarea principiilor contabilităţii. În această epocă de cristalizare a conceptelor de ştiinţă şi tehnică în contabilitate, marea controversă în care au fost prinşi majoritatea autorilor cu renume ai acestui secol s-a purtat în legătură cu natura contabilităţii.

Tonzig, R.P. Coffy, Vicenzo Gitti, Giovani Massa, Louis Deplanque, Adolphe Guilbault, Eugene Léautey, Giuseppe Cerboni, J.Fr. Schär considerau contabilitatea ca fiind o ştiinţă ca oricare alta, cu un domeniu al ei de aplicare, în care se studiază anumite fenomene şi se ajunge la cunoştinţe generale, întocmai ca şi în celelalte ştiinţe.

Ed. Dégranges - tatăl, Ed. Dégranges - fiul, Morisson, Joseph Barré, Augier, în definiţiile date contabilităţii, o consideră artă. Rothschild vede în ea un organism de registre şi piese justificative.

La noi, cunoştinţele de contabilitate se răspândesc mai târziu, iar despre o literatură de specialitate nu putem vorbi decât din secolul al XIX-lea.

Cu înfiinţarea celor dintâi şcoli comerciale apar germenii unei gândiri proprii care primesc forme tot mai precise cu cât ne apropiem de finele secolului.

Oraşele Bucureşti, Iaşi şi Braşov devin principalele centre ale învăţământului comercial în limba română, dar şi leagăn al culturii economico-contabile româneşti.

Theodor Ştefănescu la Bucureşti, Constantin Petrescu la Iaşi, I.C. Panţu la Braşov contribuie la dezvoltarea gândirii contabile româneşti, iar numele lor strălucesc în constelaţia autorilor acestui domeniu.

ASOCIAŢIA ABSOLVENŢILOR ŞCOALEI SUPERIOARE DE COMERŢ AZI „LICEUL NICOLAE KRETZULESCU" ŞI CORPUL ABSOLVENŢILOR ŞCOALELOR SUPERIOARE de COMERŢ şi LICEELOR COMERCIALE din ŢARĂ

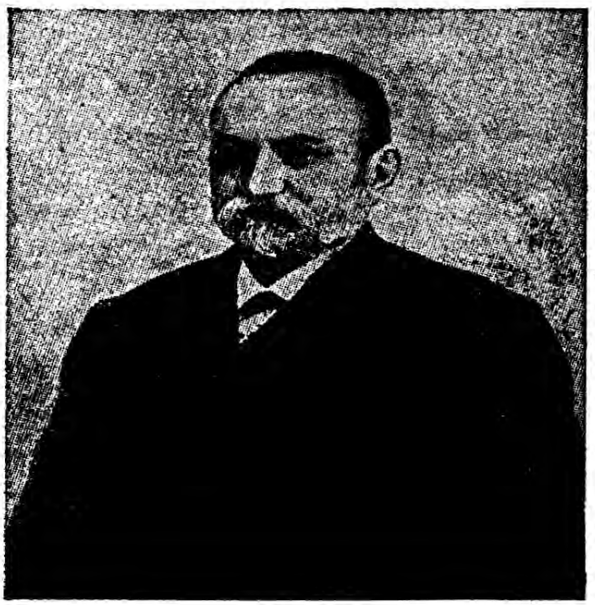

O SUTA DE ANI

(1842 — 1942)
DELA NAŞTEREA LUI

THEODOR ŞTEFĂNESCU

NĂSCUT 1842 — DECEDAT 1909

PRIMUL ELEV (1865), PRIMUL ABSOLVENT (1867), PRIMUL PROF. ROMÂN DE CONTABILITATE (1870) ŞI PRIMUL DIRECTOR ROMÂN AL PRIMEI ŞCOLI DE COMERŢ DIN ROMÂNIA (1877)

ORGANIZATORUL ŞI PRIMUL DIRECTOR AL BĂNCII NAŢIONALE A ROMÂNIEI (1880), INTEMEETORUL ŞI RĂSPÂNDITORUL ŞTIINŢEI CONTABILITĂŢII IN ROMÂNIA, APOSTOLUL INVĂŢĂMÂNTULUI COMERCIAL IN ROMÂNIA

14 MARTIE 1943

Theodor Ştefănescu

Cu excepţia lui Theodor Ştefănescu, a cărui concepţie în domeniul contabilităţii este definitiv închegată la sfârşitul secolului al XIX-lea, iar ediţiile lucrării sale nu vor mai suferi modificări în secolul al XX-lea, Constantin Petrescu şi I.C. Panţu se vor manifesta ca cei mai importanţi autori ai acestei ştiinţe din primul deceniu al noului veac. Deşi influenţa lor se simţea şi în secolul al XIX-lea, gândirea lor aparţine mai mult secolului al XX-lea.

În cultura economică românească momentul Th. Ştefănescu se înscrie cu contribuţii la formarea a 30 de promoţii de absolvenţi ai Şcolii comerciale din Bucureşti, fiind în acelaşi timp organizatorul şi primul director al Băncii Naţionale, promotorul ştiinţei contabile în România ultimelor trei decenii ale secolului al XIX-lea.

"În urma concursului - spunea A. Vericeanu adresându-se candidatului - am constatat cu plăcere că ai destulă stofă şi o să devii un bun profesor; viaţa noastră nefiind decât un studiu, te consiliez a te ocupa continuu ca să ajungi la înălţimea misiunii ce ţi se confiază". Într-adevăr, ca profesor, Th. Ştefănescu a scris şi tipărit un "Curs de comptabilitate în partidă dublă", un "Curs elementar de contabilitate" şi un curs de "Corespondenţă comercială".

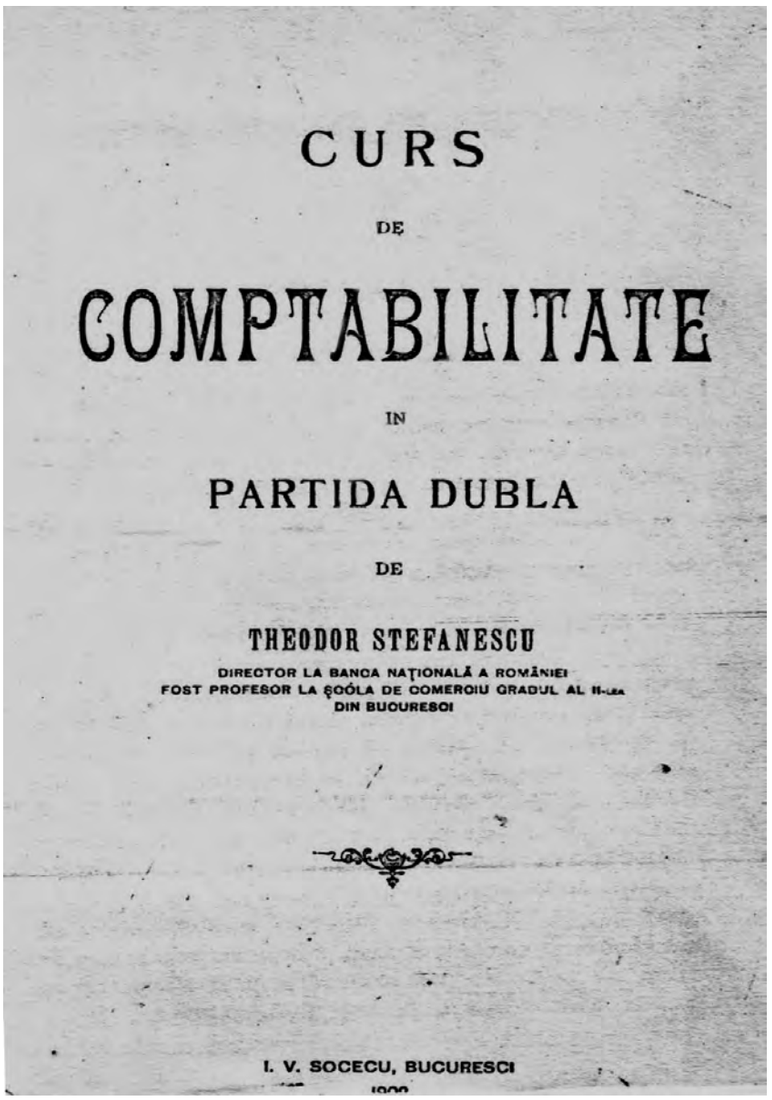
CURS

DE

COMPTABILITATE

IN

PARTIDA DUBLA

DE

THEODOR STEFANESCU

DIRECTOR LA BANCA NAŢIONALĂ A ROMÂNIEI
FOST PROFESOR LA ŞCÓLA DE COMERCIU GRADUL AL II-LEA
DIN BUCURESCI

I. V. SOCECU, BUCURESCI

Theodor Ştefănescu. *Curs de comptabilitate în partidă dublă* (1874)

"Cursul de comptabilitate în partidă dublă" cunoaşte şapte ediţii, după cum urmează: 1874, 1881, 1888, 1896, 1901, 1902, 1908. Într-o epocă în care numărul elevilor era destul de restrâns, cele şapte ediţii ale cursului, neîndoios, reprezintă un fapt cu semnificaţii aparte.

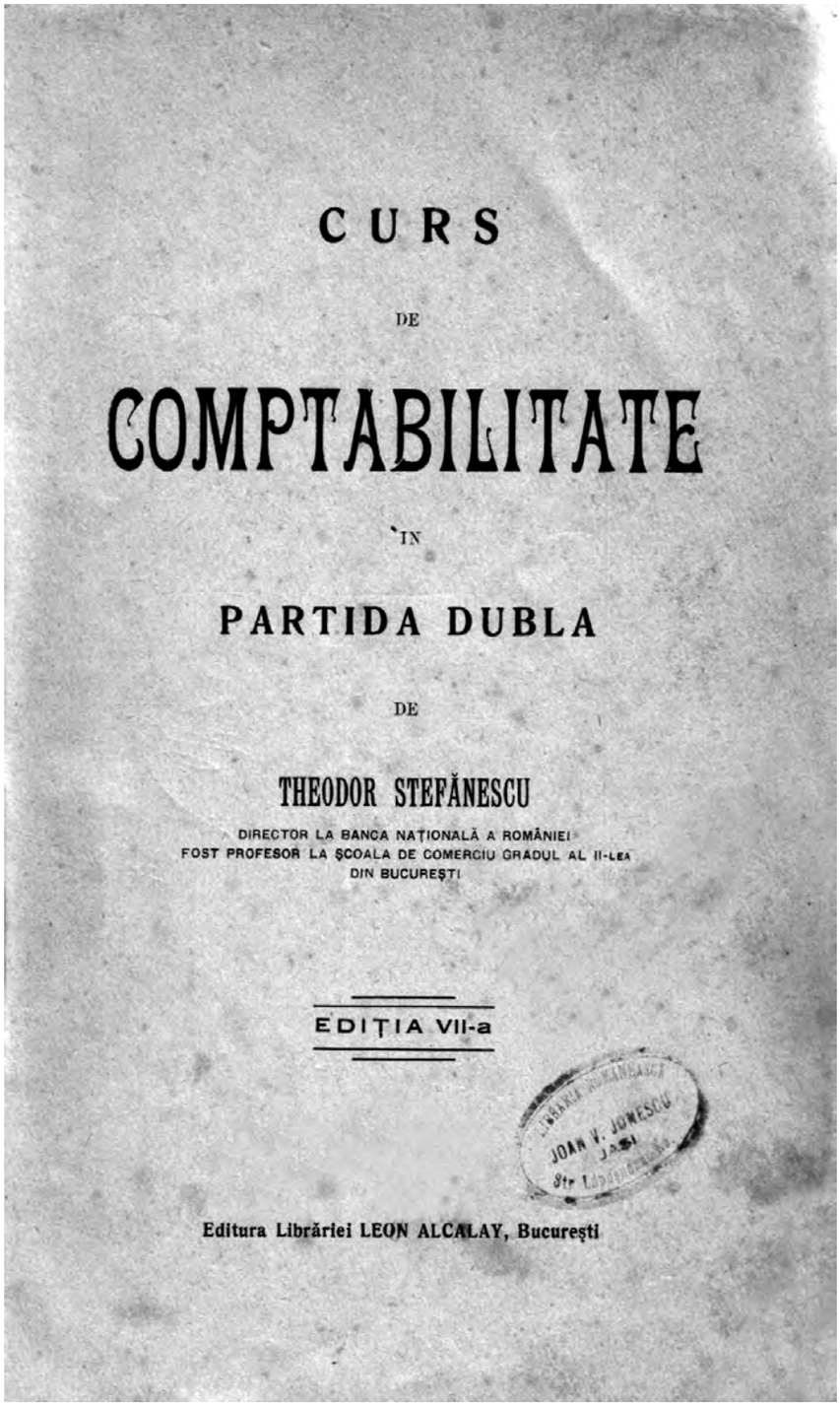

CURS

DE

COMPTABILITATE

IN

PARTIDA DUBLA

DE

THEODOR STEFĂNESCU

DIRECTOR LA BANCA NAŢIONALĂ A ROMÂNIEI
FOST PROFESOR LA ŞCOALA DE COMERCIU GRADUL AL II-LEA
DIN BUCUREŞTI

EDIŢIA VII-a

Editura Librăriei LEON ALCALAY, Bucureşti

Theodor Ştefănescu. *Curs de comptabilitate în partidă dublă*, ediţia a VII-a (1908)

Este o operă ce a ţinut pasul cu timpul. Numai un om de excepţie cum a fost Th. Ştefănescu, caracterizat prin robusteţe ştiinţifică şi o prelungită tinereţe spirituală, putea să nu pregete a aduce continue împliniri formei şi conţinutului tratatului său, nesfiindu-se a opera chiar schimbări în concepţie. Aşa se explică diferenţa mare de la o ediţie la alta până la apariţia ediţiei a V-a. Ultimele trei ediţii nu diferă între ele - aşa cum lasă să se înţeleagă C.G. Demetrescu în a sa *Istorie Critică a literaturii contabile din România*. Fiind dintre acei oameni luminaţi ai vremii care vedeau în aplicarea ştiinţelor condiţia indispensabilă pentru o rapidă propăşire a ţării, Theodor Ştefănescu a fost militantul cel mai de seamă al veacului al XIX-lea pentru contabilitatea pusă în slujba practicii economice.

Utilitatea ei este nemărginită. Ea este utilă comercianţilor, industriaşilor, financiarilor, statului. Creditul nu se poate atrage decât printr-o perfectă exactitate în administraţie şi nu se poate susţine decât prin contabilitate. "Ordinea este lumina: unde se administrează fonduri fără comptabilitate - care nu e decât ştiinţa ordinei - acolo nu e decât întuneric" este motto-ul pe care îl pune lucrării sale.

A învăţat contabilitatea cu L. Toussaint, dar a cunoscut şi a fost într-o oarecare măsură influenţat de opera lui Godfroid, I.G. Courcelle-Seneuil şi Joseph Barré.

Theodor Ştefănescu a adoptat o poziţie critică faţă de Guilbault cu al său tratat de "Contabilitate şi administraţie industrială", sau faţă de I.E. Queulin cu lucrarea "Inventarul perpetuu". A cunoscut şi opiniile lui Gabriel Faure, Lefévre, Joseph Garnier, Leautey, Gautier.

În opera sa latura teoretică este strâns înlănţuită cu latura aplicativă. "Partea ştiinţifică - afirma autorul - o formează contabilitatea propriu zisă, iar ţinerea registrelor este aplicaţiunea ei." Această diferenţiere nu o întâlnim în primele două ediţii (1874 şi 1881), când contabilitatea era definită ca "arta d'a stabili şi d'a uni socotelile unei case de comerciu sau ale oricărei alte case care administrează fonduri".

În ediţiile următoare însă Th. Ştefănescu defineşte contabilitatea ca "ştiinţa care ne învaţă arta d'a stabili conturile şi d'a le uni pentru încheierea socotelilor unei case de comerţ sau ale oricărei alte case publice, care administrează fonduri".

Partea ştiinţifică a contabilităţii este considerată ca fiind sufletul, iar ţinerea registrelor, care este aplicaţiunea ei, corpul contabilităţii.

Contabilitatea nu se improvizează, nici nu se ghiceşte, ci este destul de complicată pentru a putea fi stăpânită numai prin studii şi exerciţii continue şi serioase. Chiar un profesor de contabilitate - afirma autorul în Prefaţa la cea de-a V-a ediţie - care prin titlul său ar proba că a învăţat "contabilitatea în orice şcoală de comerţ teoretică, fără a-şi completa această instrucţiune printr-o îndelungată practică şi aplicaţiune, nu e posibil să ajungă la un rezultat aşa încât elevii să poată pătrunde lecţiunile şi să se folosească de ele cu succes".

Ştiinţa contabilităţii - afirma Th. Ştefănescu - este restrânsă în ce priveşte bazele ei teoretice; aplicaţiunea, însă, e vastă şi variată. De aceea - reproduce el după Bentham - "dacă este puţin de învăţat este însă foarte mult de făcut".

Contabilitatea este ştiinţa care se cunoaşte în părţile esenţiale numai în urma unui studiu serios, completat prin aplicaţiune, aşa încât "prin artă să o putem introduce cu succes în orice ramură de administraţiune comercială sau publică".

În concepţia sa, contabilitatea publică, legislativă, industrială, agricolă etc. nu exprimă decât diferitele aplicaţiuni ale contabilităţii propriu-zise. Numai cunoştinţa acesteia din urmă garantează completa reuşită a numeroaselor sale aplicaţiuni, deoarece e lucru indiscutabil că "o ştiinţă sau o artă numai atunci se cunoaşte chiar în cele mai depărtate şi mici ramuri ale sale când se posedă principiile ei şi regulile generale trase din aceste principii. Arta despre care voim a vorbi în cazul de faţă este aplicarea ***Contabilităţii duble comerciale".***

În concepţia autorului, obiectul contabilităţii îl formează fondurile. Contabilitatea este "flacăra care luminează calea prin care trec fondurile, întâlnind în mersul său o sumă de obstacole ocazionate de varietatea speculaţiilor, unele sigure, altele - şi cel mai adesea - hazardoase".

În evoluţia contabilităţii se întâlnesc trei sisteme: "contabilitatea în partidă simplă", "contabilitatea în partidă mixtă" şi "noul şi singurul bun sistem al contabilităţii în partidă dublă". Ele se diferenţiază după modul cum se analizează, se înscriu şi se distribuie în jurnal conturile, precum şi după modul cum se stabilesc conturile.

Contabilitatea în partidă dublă sau, aşa cum o mai numeşte autorul, "contabilitatea completă" oferă constatarea metodică a fiecărui cont în parte şi a întreprinderii în general, astfel încât să se poată stabili pe fiecare zi cauzele care produc rezultatul operaţiunilor.

În explicarea calculului contabil digrafic Th. Ştefănescu se sprijină pe teoria personalistă, aşa cum am mai întâlnit-o în traducerea făcută de D. Iarcu a lucrării lui J. Jaclot.

Principiul după care este condus mecanismul contabilităţii în partidă dublă, afirma Th. Ştefănescu, este facil şi simplu: "a debita pe cel care primeşte şi a credita pe cel care dă".

Aceasta este considerată ca fiind "cheia fundamentală în expresiunea ei cea mai concisă" a doppiei contabile.

Un alt principiu este acela de "a considera capitalul adus în afaceri ca un fond ce se încredinţează casei", comerciantul fiind considerat un simplu administrator al fondului.

În egalitatea ce trebuie să existe între totalul sumelor din debitul conturilor şi totalul sumelor din creditul conturilor se găseşte "un mijloc de verificare şi control sigur".

Th. Ştefănescu clasifica conturile generate de multiplele operaţiuni ale unei case de comerţ în patru mari categorii, şi anume:

"Contul capital", care reprezintă capitalul angajat în afaceri;

"Conturi de valori", adică conturile diferitelor valori asupra cărora se speculează;

"Conturi de rezultate", care arată cheltuielile şi veniturile sau pagubele şi beneficiile casei;

"Conturi de persoane", adică conturile persoanelor care sunt în relaţiuni de afaceri cu casa.

Pentru ca o contabilitate să fie completă ea trebuie să îndeplinească - în concepţia autorului - două condiţiuni esenţiale:

a) să prezinte situaţia conturilor fiecărui corespondent cu care suntem în relaţii de afaceri; şi
b) să procure posibilitatea de a ne da singuri seama de valorile asupra cărora se operează, precum şi de rezultatele survenite în cursul unui exerciţiu, adică de a cunoaşte situaţia întreprinderii în orice moment am voi. Pentru a îndeplini aceste condiţii avem nevoie atât de "conturi personale" deschise persoanelor sau corespondenţilor, cât şi de "conturi generale" care să reprezinte diversele valori ce formează patrimoniul casei de comerţ. Sunt "conturi generale" conturile: Capital, Mărfuri generale, Casa, Efecte de primit, Efecte de plată, Mobilier, Imobil şi Profit şi pierdere.

"Cu alte cuvinte - afirma Th. Ştefănescu - conturile generale *nu sunt conturi abstracte şi imaginare*, ci conturi cari reprezintă pe comerciantul însuş sau contul său general subdivizat în mai multe conturi cu denumiri deosebite."

A acordat o atenţie deosebită vocabularului contabilităţii. "Contabilitatea îşi are limbajul ei, termenii săi technici, fără cari nu se poate deosebi natura operaţiunilor şi modul lor de regulare. Am căutat să dau toate definiţiunile... fără altă dezvoltare decât cea necesară cursului propus."

În opera lui Th. Ştefănescu nu întâlnim multă teorie pentru că el consideră că "Excesul teoriei fără posibilitatea aplicaţiunei devine o simplă ştiinţă de cabinet, urmărită adesea de diletantul speculativ, care se lansează în conjecturi irealizabile; singura, practica, este cea care complectează teoria şi ne garantează realizarea scopului urmărit".

Jurnalul este "puterea de unde emană întregul mecanism al contabilităţii generale", în faţa căruia suntem chemaţi a aplica ştiinţa contabilităţii. Întreaga contabilitate nu are decât să execute în mod exact teoriile stabilite în Jurnal prin analiza acţiunilor.

Pusă în felul acesta problem, autorul, pe bună dreptate, acordă o deosebită importanţă descifrării gândirii contabile în vederea redactării Jurnalului.

"În Jurnal - spune autorul - se aşterne planul general al mecanismului contabilităţii; el este trunchiul, celelalte registre nu sunt decât ramurile lui". Acordă o deosebită atenţie analizei contabile în vederea stabilirii corespondenţei conturilor. "Analizarea operaţiunilor constă în păzirea regulei ce trebuie urmată în căutarea titlurilor fiecărui articol. Această regulă e bazată pe principiul de dublă trecere: a debita contul care primeşte şi a credita în acelaşi timp contul care procură sau care cedează." Iată cum analizează Th. Ştefănescu operaţiunea următoare: "Primite de la Pompiliu diverse mărfuri notate în factura sa nr. 5, plătibilă la 15 Decemvrie, în valoare de lei 2452,16".

"Mărfurile generale" formează un cont de a doua categorie, adică de *valori comerciale*, care primeşte mărfurile ce le depunem în magazie: considerându-l, se înţelege, ca o persoană sau personificându-l ne facem următoarele două întrebări:

Ce fel este contul care a primit mărfurile trimise de Pompiliu şi care, prin urmare, datorează valoarea lor?

Răspunsul este: "Contul mărfurilor generale este debitor".

Care şi ce fel este contul sau persoana ce a cedat contului debitor valoarea mărfurilor?

Răspundem: "Pompiliu este creditorul".

Întrunind apoi pe debitor cu creditorul său, se formează următorul articol de Jurnal, cu titlul:

	15 septembrie		
1.	*Mărfuri generale* să dea la *Pompiliu* Primite de la Pompiliu mărfurile notate în factura sa nr. 5, plătibile la 15 Decemvrie, în valoare de lei	2.452	16

"Registrele, adică şi cărţile în care comersantul trece diferite operaţiuni şi prin care cunoaşte situaţiunea casei sale", sunt foarte numeroase, arată Th. Ştefănescu. Jurnalul, Registrul de inventariu şi Copierul de scrisori sunt considerate potrivit art. 22 din Codul de comerţ ***registre obligatorii***. Mâna curentă sau Straţa, Cartea Mare sau Maestru, Registrul general de copiere a efectelor, Registrul de scadenţă a efectelor de primit şi Registrul de scadenţă a efectelor de plată sunt considerate ***registre ajutătoare***.

Autorul se opreşte, "în ordinea întrebuinţării lor în aplicarea contabilităţii", asupra următoarelor registre: Mâna curentă sau Straţa, Jurnalul, Cartea Mare sau Maestru, Inventarul, Registrul general de copiere a efectelor, Registrul de scadenţă a efectelor de primit sau Scadenţar, Copierul de scrisori.

În Jurnal operaţiunea se înscrie sub formă de articol. "Toate articolele variatelor operaţiuni se divid în trei categorii": în articole simple, articole mixte şi articole duble. Dacă Jurnalul este considerat de autor ca tabloul general al afacerilor, Cartea Mare e tabloul parţial al operaţiunilor.

Considerată ca rezumat al Maestrului, Balanţa de verificare capătă în concepţia autorului şi scopul de a constata erorile ce s-ar putea strecura cu ocazia trecerii operaţiunilor din Jurnal în Cartea Mare. A căuta erorile făcute în contabilitate numai cu ocazia încheierii Bilanţului general

înseamnă - afirma autorul - "să ne expunem la încercări lungi şi obositoare care de multe ori fac imposibilă descoperirea erorilor".

Th. Ştefănescu a sesizat importanţa Balanţei de verificare şi recomandă încheierea ei la finele fiecărei luni.

La finele fiecărui an, iar prin excepţie la fiecare şase luni, se încheie Bilanţul general.

Bilanţul este considerat "ca piedestalul unei bune administraţiuni; el ne arată prevederile viitoare, echilibrul între cheltuieli şi mijloacele de a le realiza. Armonia sinceră între ceea ce posedă casa şi ceea ce poate să urmărească economia cea prudentă combinată cu voinţa clară; el reprezintă, în rezumat, tot organismul administrativ şi economic al comerţului, care în Bilanţ se recapitulează cu o exactitate şi cu o preciziune matematică; în fine, Bilanţul este ***o oglindă fidelă a trecutului şi o călăuză sigură a operaţiunilor viitoare***".

"Un bilanţ - preciza ceva mai departe autorul - se zice că este bun nu după modul cum este încheiat din punct de vedere al regulilor de contabilitate sau technic, ci după cum sunt estimate valorile şi creanţele active în inventariu, aşa în cât să se apropie cât mai exact de valorile realizabile în vederea unei lichidări."

Iată lucrările pregătitoare pentru închiderea bilanţului, aşa cum le fixa prin tratatul său Theodor Ştefănescu:

Închidem toate conturile care sunt subdiviziunile contului Profit şi pierdere (după autor principalele subdiviziuni sunt: "Cheltuielile generale", "Dobânzi şi comision", "Sconturi şi rabaturi", "agiu", "Dobânzi de la sconturi" n.n.) prin contul lor general, Profit şi pierdere.

"Trecem la contul Profit şi pierdere toate profiturile şi pagubele date de diferite conturi de speculaţiune; Balanţăm succesiv toate conturile rămase deschise, prin Balanţa de eşire.

Soldurile generale ale conturilor sunt concentrate în două partide: 1 "Profit şi pierdere" care primeşte la sine soldurile rezultate din conturile ce formează subdiviziunile lui şi din conturile de speculaţiune; a 2-a "Balanţa de eşire" (numită şi "Bilanţ de eşire" n.n.) care primeşte soldurile celorlalte conturi." Contul Profit şi pierdere se închide prin contul Capital, iar acesta, prin "Balanţa de eşire".

"Balanţa de eşire la următorii", care reprezintă "activul casei", şi "Următorii la Balanţa de eşire", reprezentând "pasivul casei", formează un tablou **"Bilanţ"**.

Cu toate că "Partea cea mai mare de contabili se mulţumesc a închide conturile, deschizându-le pe dată din nou, fără să mai încheie articole de Jurnal, relativ la redeschidere", Theodor Ştefănescu recomandă folosirea conturilor "Balanţa de eşire" şi "Balanţa de intrare" pentru că "această sistemă de balanţare este foarte utilă din punct de vedere al studiului contabilităţii".

Convins de adevărul - fixat ca motto al întregului tratat - că oriunde se administrează fonduri trebuie să intervină contabilitatea, în cea de-a treia parte a operei sale Th. Ştefănescu prezintă particularităţile mecanismului contabilităţii în agricultură, într-o casă industrială, în bănci, în administrarea căilor ferate, în societăţile de asigurare, în contabilitatea publică.

În concluzie, Theodor Ştefănescu este cel dintâi român care a dat un manual de contabilitate de o asemenea întindere, după care s-au pregătit peste 30 de promoţii de elevi ai şcolilor comerciale şi care a acoperit în întregime programa cursului de contabilitate. A reuşit să demonstreze posibilitatea de aplicare a ştiinţei contabilităţii în toate organismele economico-sociale. Tratatul său a fost primul care a depăşit în mod evident stadiul traducerilor sau prelucrărilor, deschizând drum larg gândirii şi practicii contabile româneşti.

Dacă pe planul contribuţiei ştiinţifice limitele lui sunt inerente epocii (în special în explicarea esenţei contabilităţii duble şi a teoriei conturilor), pe planul aplicaţiilor practice ale contabilităţii el stabileşte reguli de urmat care s-au menţinut până astăzi.

Spirit nonconformist, pe care nu l-a speriat progresul, ci s-a pus cu dăruire în slujba lui, Th. Ştefănescu a fost conştient de limitele lucrării sale.

"Publicând în timp de 30 de ani a cincea ediţie a acestui curs, recunosc că nu a atins raportul dorit. Dacă nu am reuşit pe deplin sunt dator însă a respecta legea progresului şi aştept ca viitorul să-şi urmeze calea de apropiere a unei opere mai perfecte."

În acelaşi an în care scria cele de mai sus, vede la Iaşi lumina tiparului primul tratat de teorie a contabilităţii din ţara noastră, elaborat de elevul său Constantin Petrescu.

Gândirea contabilă românească în prima jumătate a secolului al XX-lea

La cumpăna dintre "secolul contrastelor" şi "secolul organizării ştiinţifice" - cum numea J. Vlaemminck cele două secole, al XIX-lea şi respectiv al XX-lea -, în tezaurul cunoştinţelor de contabilitate de la români se acumulează cele mai noi cuceriri ale gândirii şi tehnicii contabile europene.

Ceva mai modest prin Ion Ionescu de la Brad şi prin Dimitrie Iarcu, mai viguros prin Theodor Ştefănescu, asistăm la primele începuturi de creaţie originală.

Profesorul I.C. Panţu la Braşov şi profesorul Constantin Petrescu la Iaşi vor reuşi în primul deceniu al veacului trecut să ridice gândirea contabilă românească la nivelul celei europene.

Cu înfiinţarea în 1913 a Academiei de Înalte Studii Industriale şi Comerciale (Bucureşti) pătrundem în *epoca contemporană*.

Dezvoltarea economică a României va constitui în tot cursul secolului al XX-lea comanda socială lansată pentru specialistul în contabilitate. Învăţământul economic, publicaţiile şi cartea de specialitate vor continua în şi mai mare măsură să fie principalele mijloace pentru formarea acestui specialist, pentru păstrarea şi lărgirea culturii contabile. Manifestările naţionale şi mai ales cele pe plan european vor marca schimbările calitative intervenite.

A şti să găseşti izvorul cu apa cea mai cristalină care să-ţi astâmpere setea de cunoaştere în domeniul specialităţii este un mare merit. La începutul celui de-al treilea sfert de veac XIX, ţara în care gândirea contabilă atinsese cele mai înalte piscuri şi în care noi idei curgeau în albia contabilităţii era Italia. Îndeosebi prin Constantin Petrescu şi Grigore Trancu-Iaşi, creaţia contabilă italiană va fi cunoscută la noi şi va influenţa gândirea românească.

I.C. Panţu şi Ion I. Lăpedatu vor face primele începuturi în răspândirea noilor manifestări ştiinţifice din gândirea contabilă germană.

La cunoaşterea ideilor dominante în literatura contabilă franceză a vremii vor continua să îşi aducă aportul şi unii, şi alţii.

De fapt, larga deschidere spre tot ce a însemnat cucerire ştiinţifică în contabilitate, indiferent de ţara de origine din care venea acest plus de cunoaştere, a reprezentat corolarul întregii evoluţii a gândirii, literaturii şi mişcării contabile româneşti din prima jumătate a secolului trecut.

Slujitorii români ai domeniului contabilităţii s-au hrănit din tezaurul comun al cunoaşterii, dar n-au încetat o clipă să-şi aducă şi ei contribuţia la îmbogăţirea patrimoniului ştiinţei şi tehnicii contabile mondiale.

Sunt raporturi care se cer descifrate şi care obligă la o privire îndeosebi asupra principalelor curente în creaţia ştiinţifică contabilă europeană.

Constantin Petrescu şi cel dintâi tratat de teorie contabilă din România

"Inteligenţă sclipitoare, harnic, muncitor, neadormit, dornic de a se cultiva, iubitor de muzică - era violonist cu reale aptitudini -, înamorat de voiajuri - a călătorit până la Capul Nord -, econom" - iată cum a rămas Constantin Petrescu în amintirea fostului său elev Grigore L. Trancu-Iaşi.

Constantin Petrescu

Constantin Petrescu s-a născut la 26 iunie 1858 (după alte surse, la 23 octombrie 1862) în comuna Dridu, judeţul Ilfov. Studiile de specialitate şi le face la Şcoala comercială din Bucureşti, avându-l ca profesor de contabilitate pe Theodor Ştefănescu. În 1874 îl găsim printre absolvenţii acestei şcoli. Fiind un element de excepţie, este trimis cu o bursă să studieze mai departe în Italia. Aici îl are ca îndrumător pe Giuseppe Cerboni. Urmând pilda fostului său dascăl Theodor Ştefănescu, după ce se reîntoarce în ţară se dedică atât carierei profesorale, cât şi celei bancare. Reuşind primul la concursul pentru învăţământul comercial, este confirmat cu data de 1 decembrie 1885 titularul Catedrei de contabilitate al Şcolii comerciale din Iaşi şi în acelaşi timp deţine postul de şef contabil la Banca Naţională a României din acest oraş. Mai târziu va fi directorul Casei de scont şi consilier comunal la Iaşi. Odată cu noua reorganizare a învăţământului comercial din ţară (1894), Iaşul devine al doilea centru al ţării în care se creează o şcoală comercială. Este transferat la cel mai înalt aşezământ de cultură economică şi activează ca titular al Catedrei de contabilitate până la sfârşitul prematur al vieţii sale (13 octombrie 1902). Dascăl erudit, cunoaşte franceza, italiana şi germana.

Constantin Petrescu a scris în domeniul contabilităţii un singur tratat, cunoscut cel mai adesea cu titlul prescurtat "Contabilitate şi administraţie", publicat în 1901 la Iaşi în tipografia H. Goldner. Titlul complet al lucrării este, după obiceiul păstrat din secolul trecut, mult mai încărcat. Iată-l: "Contabilitate şi administraţie. Teorie generală a contabilităţii. Sistemul partidelor duble. Metodul clasic. Metodul Jurnal - Carte Mare. Logismografia şi Metodul Jurnalului-Bilanţ sau o nouă organizare de registre în contabilitate". Tratatul cuprinde 561 de pagini, din care paginile 557, 561 privesc cinci planşe reprezentând aplicaţii la metoda de tehnică contabilă propusă de autor. Sub forma unei broşuri şi tot în 1901, Constantin Petrescu publică partea din tratat privind "O nouă organizare de registre în contabilitate".

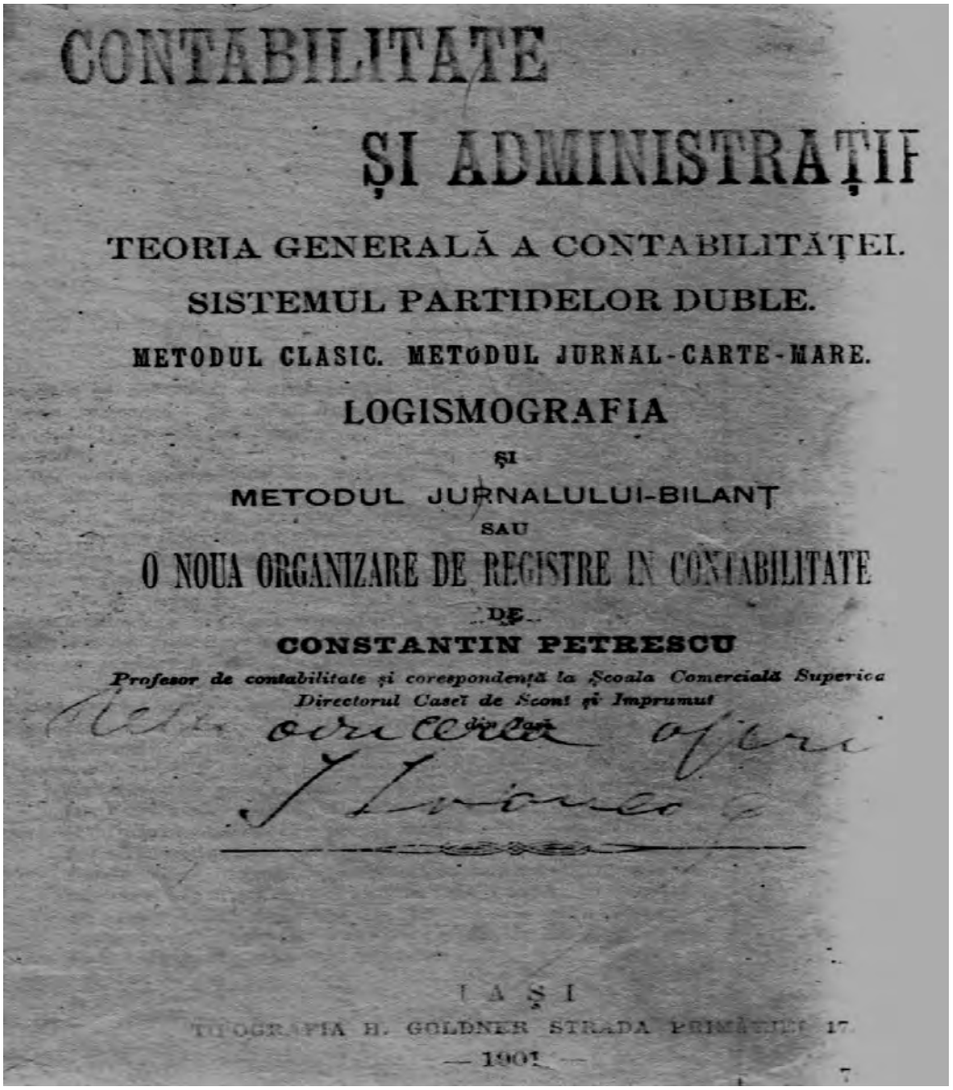

CONTABILITATE

ŞI ADMINISTRAŢIE

TEORIA GENERALĂ A CONTABILITĂŢEI.

SISTEMUL PARTIDELOR DUBLE.

METODUL CLASIC. METODUL JURNAL-CARTE-MARE.

LOGISMOGRAFIA

ŞI

METODUL JURNALULUI-BILANŢ

SAU

O NOUA ORGANIZARE DE REGISTRE IN CONTABILITATE

DE

CONSTANTIN PETRESCU

Profesor de contabilitate şi corespondenţă la Şcoala Comercială Superioa

Directorul Caseĭ de Scont şi Imprumut

IAŞI

TIPOGRAFIA H. GOLDNER STRADA PRIMĂRIEI 17

— 1901 —

Constantin Petrescu. *Contabilitate şi administraţie (1901)*

Opera contabilă. Creativitate şi filiaţiune de idei

Fiind unul dintre iluştrii înaintaşi în slujba progresului social, Constantin Petrescu a adunat ca într-un creuzet tot ceea ce la sfârşitul veacului trecut reprezenta valoare în creaţia contabilă mondială şi tot ce se crease la noi mai de preţ până la acea vreme. La temperatura de multe grade a geniului său, adăugând mult şi de la sine, a turnat în noua formă a tratatului de "Contabilitate şi administraţie" substanţă purificată a ceea ce reprezenta la acel moment cunoaşterea contabilă.

A cunoscut opera germanilor Rothschild şi Schmidt, a italienilor Tonizig, Fr. Villa, F. Besta, Vincenzo Gitti, Giovani Massa şi Giuseppe Cerboni, a englezului Morisson, a francezilor Adolphe Guilbault, Courcelle Seneuil, Hippolyte Vannier, Joseph Barré, Barillot, Augier, Monginot, Henri Lefevre şi Eugene Léautey, toţi înaintaşi iluştri, creatori în contabilitate. În rândul acestor vârfuri

era considerat de autor şi Th. Ştefănescu. Informaţia lui Constantin Petrescu nu se opreşte însă la ei. E. Degranges, E. Mairel, Octave Bessaignet, A. Dany, Bario, Cantalupi, Gaetano Papi, Oreste Salvagnini, Maissner, Besson şi Raspail - fără a epuiza lista - sunt şi ei cunoscuţi.

O filiaţiune de idei se poate stabili îndeosebi cu şcolile italiene. Opera lui Fr. Villa, F. Besta, G. Massa, V. Gitti şi mai ales a lui G. Cerboni a lăsat urme în gândirea ilustrului înaintaş. Şi-a însuşit de la ei noţiunea de aziendă (azienda în limba italiană înseamnă administraţiunea afacerilor şi patrimoniilor publice sau private, cu tot complexul funcţiunilor organismului lor şi personifică independent proprietatea de proprietarul aziendei), teoria personalistă a conturilor, cele două grupe fundamentale de conturi: conturile proprietarului şi conturile aziendei (ale agenţilor şi ale corespondenţilor). L-au influenţat însă şi alţii. Sub impresia teoriei materialiste a conturilor şi a clasificării lor în conturile Activului, conturile Pasivului şi conturile Patrimoniului net îşi dezvoltă Constantin Petrescu metoda sa de tehnică contabilă "Jurnal-Bilanţ". I-au furnizat prima idee privind "procedeul modern sau raţional" de înregistrare a "mărfurilor la preţul costisitor" (preţul de aprovizionare efectiv) Guilbault şi Cerboni. El va dezvolta acest procedeu, şi studiul său apărut în rezumat în ediţia de la 1888 a lucrării lui Th. Ştefănescu va devansa renumita teorie a "permanenţei inventarului", susţinută de Eugéne Léautey în "La science des comptes", în 1889.

Împărţirea cheltuielilor de administraţie în fixe şi variabile, precum şi clasificarea cheltuielilor generale fixe şi a cheltuielilor generale variabile sunt însuşite după Léautey şi Guilbault. Cu toate aceste fireşti influenţe, a lăsat în urma sa o operă de mare originalitate, iar creaţia sa contabilă, deşi puţin cunoscută peste fruntariile ţării, poate sta cel puţin alături de cea a lui G. Cerboni.

Tratatul de "Contabilitate şi administraţie" a fost conceput de autorul său ca un tratat de teorie a contabilităţii. Or, teoria - aşa cum este înţeleasă de profesorul ieşean - "trebuie să răspundă absolut tuturor nevoilor şi împrejurărilor posibile". Această idee este firul Ariadnei ce permite înţelegerea structurii întregii sale opere.

Sunt cinci înţelesuri pe care Constantin Petrescu le stabileşte pentru cuvântul "contabilitate":

1) localul sau biroul rezervat ţinerii socotelilor;
2) totalul registrelor şi pieselor justificative;
3) metodul sau sistemul de contabilitate;
4) tratatul sau cartea de contabilitate;
5) studiul contabilităţii.

Cele 24 de definiţii ale contabilităţii aparţinând la 20 de autori, pe care le reproduce şi le analizează din punct de vedere al genului proxim în care aşează contabilitatea şi al distincţiei ce trebuie făcută între contabilitate şi ţinerea registrelor, nu îl mulţumesc. Cu acelaşi risc ca şi ceilalţi autori, el defineşte contabilitatea ca "ştiinţa care cercetează şi studiază elementele cele mai potrivite pentru ţinerea conturilor şi exercitarea controlului într-o aziendă oarecare". Nu trebuie să se înţeleagă "că e vorba de vreo doctrină sau vreun sistem de contabilitate, după cum de altminterea mulţi o cred - afirma Constantin Petrescu în altă parte -, nu: e câmp mult mai larg pentru această ramură de activitate a minţei omeneşti. Într-adevăr, de la simpla ţinere de minte şi răboj cari pot fi suficiente pentru un individ fără ştiinţă de carte şi până la colosul de registre, piesele justificative, numerosul personal şi metodul cel mai perfect sau cel mai complicat de ţinere a socotelilor, de care are trebuinţă o administraţiune vastă ca aceia a Statului sau a unei puternice societăţi comerciale, tot domeniul contabilităţii se întinde". A înţeles că, în starea de lucruri în care se aflau la sfârşitul secolului al XIX-lea afacerile, nu mai putea fi vorba de vulgarizarea metodelor empirice, ci de adoptarea unui sistem raţional, cu caracter ştiinţific, a sistemului digrafic. Pentru a fi un adevărat consilier al proprietarului unei aziende, un conducător sigur şi sincer, un controlor al intereselor sale, un auxiliar indispensabil în conducerea imenselor întreprinderi, contabilitatea trebuia să urmărească toate **schimbările** dintr-o aziendă.

Sunt şase cauze fundamentale - arăta Constantin Petrescu - care generează schimbări în bunurile unei aziende:

1) cauze sau fapte economice;
2) cauze administrative;
3) cauze juridice;
4) cauze naturale;
5) cauze fortuite;
6) cauze hazardoase sau de noroc.

Schimbările care intervin în cantitatea, calitatea, forma şi valoarea bunurilor generate de aceste cauze fundamentale, în măsura în care obligă să se ia notă de ele, devin **fapte contabile**. Judecat după gradul de răspândire, mai totdeauna un fapt contabil este consecinţa unui fapt economic sau a unui act administrativ.

Actul economic concepe prima idee, studiază şansele şi decide.

Actul administrativ ia în primire actul economic, studiază mijloacele de aducere la îndeplinire şi execută.

Actul contabil notează efectul produs, constatându-i valoarea şi punând în evidenţă noua situaţie economică.

Într-o manieră pe care azi o numim cibernetică şi depăşindu-şi cu mult epoca, Constantin Petrescu explica astfel această legătură: "Impulsiunea porneşte descendent de la actul economic către actul contabil. Cu toate acestea, este şi o cale de influenţă ascendentă, şi anume atunci când impulsiunea porneşte de la actul contabil către actul economic, spre a provoca noi concepţii administrative sau economice".

Legătura strânsă între ştiinţele economico-administrative, matematică şi contabilitate i-au determinat pe Vicenzo Gitti şi Giovani Massa să afirme, referindu-se la aceasta din urmă, că ar fi o ramură a ştiinţei administrative, iar pe Léautey şi Guilbault să o considere ca o ramură a matematicilor aplicate.

Constantin Petrescu e de altă părere. "Prin urmare - afirma el - nu poate fi vorba de vre-o apropiere de aşa natură încât contabilitatea să fie considerată ca o ramură a vre-unei ştiinţe oarecare. Ea rămâne o concepţie specială a minţii omeneşti, o concepţie ca şi aceea a alfabetului, care zugrăveşte gândirea, şi încă o dată raportul dintre contabilitate şi celelalte ştiinţe menţionate rămâne acelaş ca de la efect la cauză."

De o contabilitate ştiinţifică - afirma autorul român - nu poate fi vorba decât odată cu apariţia "metodelor ştiinţifice" (metode de tehnică contabilă) sprijinite pe sistemul partidelor duble sau digrafic.

"Temelia sistemului partidei duble rezidă în egalităţile ce se stabilesc din raporturile juridico-economice dintre proprietar şi azienda sa (agenţii şi corespondenţii săi)." În urma diverselor fapte contabile, raporturile ce se nasc între proprietar şi azienda sa produc efecte pozitive sau negative, "cu alte cuvinte, credite sau debite ale proprietarului faţă de azienda sa (agenţii şi corespondenţii), şi simultan efecte negative sau pozitive, adică debite sau credite ale acesteia (azienda cu agenţii şi corespondenţii) faţă de proprietar. Aceste efecte sunt contrare şi egale, pentru că interesele între cele două părţi, proprietar şi aziendă, sunt opuse".

Metodele de tehnică contabilă, "după ordinea progresivă a contabilităţii", sunt în concepţia lui Constantin Petrescu următoarele:

a) metodul clasic sau al autorilor vechi;
b) metodul jurnalului Cartea Mare;
c) metodul logismografic sau cerbonian;
d) metodul jurnalului Bilanţ.

Ultimul metod este o creaţie proprie a autorului. Diferenţa între o metodă de tehnică contabilă şi alta este considerată a fi determinată de modul cum se aplică fondul principiilor şi cum se organizează registrele.

În înţelesul de factor al conducerii unei aziende, contabilitatea cuprinde conturile şi registrele, precum şi toate piesele justificative în care sunt înscrise şi descrise diferitele operaţiuni şi fapte contabile. Dintre cele trei teorii expuse - teoria personalistă, teoria materialistă şi teoria mixtă - Constantin Petrescu se declară partizan al teoriei personaliste. Când îşi creează metoda sa proprie de tehnică contabilă "Jurnalul-Bilanţ" apelează însă la teoria materialistă. Tabloul de clasare şi nomenclatura generală a conturilor sunt astfel concepute de Constantin Petrescu încât să poate "servi de cadru al unei contabilităţi cât mai variate". Sunt remarcabile contribuţiile pe care le aduce la teoria contului "Mărfuri" (în 1888), fundamentând înaintea lui Léautey necesitatea debitării şi creditării acestui cont cu "preţul costisitor" şi reflectarea "prisosului preţului vânzărei asupra preţului costisitor" sau a "prisosului preţului costisitor asupra preţului vânzărei" în contul Profit şi pierdere.

Pentru prima dată la noi, se stăruie mai mult asupra problemei calculaţiei costurilor producţiei industriale şi agricole şi se aduc limpeziri în problema cheltuielilor generale de administraţie. "Trebuie o organizare a conturilor care să reuşească a face să figureze productul fabricat cu adevăratul său cost, cu preţul de revenire. Acest preţ bine determinat, şi industriaşul poate susţine concurenţa în cunoştinţă de cauză." În agricultură, chemat a stabili costul diverselor culturi, precum şi al diferitelor întreprinderi dependinţe de pământ este "Contul Culturi şi exploataţiuni", în industrie "Contul Fabricaţiuni" are această menire. Contul Fabricaţiuni este destinat să urmărească operaţiunile technice şi administrative asupra fabricaţiunilor în tot parcursul lor, de la materia primă şi până la productul fabricat, gata de vânzare. Pentru aceasta el "se descompune în subconturi după felul fabricaţiunilor, iar acestea din urmă, în altele de un grad mai inferior, corespunzând însă diferitelor operaţiuni technice, cerute de industria respectivă".

"Contul Fabricaţiuni, cu toate diviziunile şi subdiviziunile sale, este supus următoarelor reguli de conducere: Se debitează cu preţul costisitor al materiilor prime întrebuinţate sau consumate, cu cheltuielile speciale de fabricaţiune (salarii, putere, combustibil etc.) şi cu porţiunea de cheltuieli generale cuvenite contului respectiv. Se creditează cu valoarea costisitoare, prin urmare cu preţul de revenire a lucrurilor fabricate, cu ocaziunea trecerii lor în magazinul de vânzare, sau cu ocaziunea trecerii lor în alte faze de fabricaţiune, când operaţiunile technice nu sunt terminate."

Până la Constantin Petrescu, cheltuielile generale erau tratate ca o subdiviziune a contului Profit şi pierdere. Acesta, primul din ţara noastră, a demonstrat că locul contului Cheltuieli generale în industrie este printre conturile de valori. "Dacă în unele aziende cheltuielile generale sunt considerate ca rezultate şi înregistrate în consecinţă, aceasta nu se face după cum am spus decât din cauza imposibilităţii d'a proceda alt-fel şi din cauza puţinului interes ce prezintă. Operaţiunea repartiţiunei sau distribuţiunei cheltuielilor generale este una din cele mai delicate operaţiuni de contabilitate. De exactitatea repartiţiei atârnă şi exactitatea preţului de revenire."

Regulile pe care le fixează Constantin Petrescu, neomiţând a declara că "rămâne încă loc destul pentru cercetări pe acest tărâm, în chestia cheltuielilor generale", sunt următoarele:

1. Dobânzile se vor distribui asupra conturilor de valori cuvenite în raport cu timpul şi capitalurile.
2. Amortismentele vor greva numai valorile ce au avut necesitate de concursul bunurilor supuse amortizării, proporţional cu acele valori.
3. Celelalte cheltuieli de administraţie, precum şi amortismentul mobilierului de cancelarie se vor repartiza la conturile de valori proporţional cu valoarea acestor conturi (valoare ce se va stabili prin aproximaţie după normele exerciţiilor trecute în aziendele ce fiinţează de mai mulţi ani sau după experienţa altora în aziendele noi).

Definiţiile inventarului întâlnite în literatura contabilă a vremii sunt - afirma Constantin Petrescu - "toate incomplete şi unilaterale, lipsindu-le deci caracterul universalităţei, cea mai esenţială condiţiune a unei bune definiţiuni". Inventarul - constata profesorul ieşean - "conţine la activ nu numai bunurile proprii ale proprietarului aziendei, ci şi bunurile ce le deţine pentru socoteala corespondenţilor săi, diferite denumiri, precum: bunuri în păstrare, bunuri în depozit, în comision, în consemnaţiune, în gaj etc., iar în pasiv, nu numai datoriile sale reale, ci şi sarcinile sale faţă de corespondenţii săi, depunători de bunuri de mai sus, spre echilibrarea aceloraşi valori de la activ". Aceasta formează activul şi pasivul special, distinct de activul şi pasivul real.

Modul cum funcţionează aceste conturi se prezintă în partea rezervată teoriilor conturilor. Printre alte conturi, el stăruie aici asupra conturilor "Depozite în păstrare", "Depozite în comision" şi "Depozite în garanţie", ca fiind folosite în strânsă legătură cu contul "Deponenţi valori primite de la corespondenţi şi nefăcând parte din proprietatea celui care le deţine".

Evaluarea posturilor în inventar, considerată ca "cea mai delicată operaţiune în formarea inventarului", îl preocupa în mod deosebit pe Constantin Petrescu.

Evaluând avantajele şi inconvenientele celor două teorii clasice ale estimării posturilor de inventar, cea "a inventarierii cu preţul costisitor" şi cea a "inventarierii cu preţul curent", autorul ajunge la concluzia că fiecare are părţi bune şi părţi rele. A adopta numai una din ele înseamnă a rămâne "necontenit în acelaşi cerc viţios". De aceea, faţă de teoriile enunţate el formulează o a treia teorie, ***teoria electismului***.

Teoria formulată de el presupune folosirea când a preţului de cost, când a preţului curent, după cazuri şi împrejurări ivite în diferite aziende. Ea recunoaşte existenţa preţului sau valorii iniţiale pentru unele bunuri. Printr-o alegere de principii teoretice şi practice înlătură ficţiunile şi neajunsurile celor două teorii precedente. Constantin Petrescu nu se mulţumeşte nici cu definiţia bilanţului, aşa cum era ea fixată în lucrările lor de către H. Lefevre, E. Léautey, V. Gitti, G. Massa, F. Villa, Th. Ştefănescu, E. Augier. Majoritatea definiţiilor reproduse sunt considerate incomplete. Bună, dar complicată cu lucrări specifice bilanţului este considerată doar definiţia dată de Eugene Léautey şi Ad. Guilault în "Principes généraux de Comptabilité" (Paris, 1895).

De aceea, profesorul român elaborează o definiţie în care caută să ţină seama de limitele observate la celelalte definiţii. În formularea sa ea se prezintă astfel: "Bilanţul este situaţiunea conturilor unei contabilităţi care, în urma punerii acestora în concordanţă cu constatările inventarului, arată poziţiunea economică a proprietarului aziendei respective, punând în evidenţă activul şi pasivul său propriu sau de consemnator şi în consecinţă patrimoniul sau deficitul, precum şi rezultatul exerciţiului încheiat".

Pentru prima dată în literatura noastră de specialitate întâlnim o demarcaţie netă între inventar şi bilanţ.

În vederea întocmirii bilanţului, Constantin Petrescu recomandă patru categorii de lucrări:

I. Preparativele bilanţului sau lucrările pregătitoare:

1. Facerea unei balanţe de verificare.
2. Facerea conturilor corespondenţilor.
3. Verificarea conturilor agenţilor.
4. Calcularea tratelor şi remizelor, cambiilor, valutelor sau devizelor străine.
5. Calcularea dobânzilor.
6. Calcularea reescontului.
7. Calcularea amortizărilor.
8. Repartizarea cheltuielilor generale.
9. Facerea inventarului şi confruntarea lui cu balanţa de verificare pentru stabilirea diferenţelor.

II. Înregistrarea rezultatelor lucrărilor pregătitoare spre a pune conturile în concordanţă cu inventarul:

1. Înregistrarea omisiunilor.
2. Rectificarea erorilor.
3. Înregistrarea Bilanţurilor şi conturilor de Profit şi pierdere ale agenţiilor şi sucursalelor aziendei, adică ale filialelor.
4. Înregistrarea dobânzilor.
5. Înregistrarea reescontului.
6. Înregistrarea amortizărilor.
7. Înregistrarea repartizării cheltuielilor generale.
8. Înregistrarea diferenţelor în cantităţi.
9. Înregistrarea diferenţelor de valoare.
10. Înregistrarea rezervelor.

III. Extragerea balanţei definitive şi redactarea bilanţului.

IV. Soldarea sau închiderea conturilor.

Având în vedere efectele folositoare ce s-ar obţine, Constantin Petrescu este pentru "universalitatea" publicării Bilanţului şi a Contului Profit şi pierdere.

Cunoaşterea a tot ceea ce se crease mai valoros până la el, analiza critică la care sunt supuse toate metodele de tehnică contabilă constituie punctul de plecare de unde geniul său creator începe să se manifeste în elaborarea "Metodului Jurnal-Bilanţ". Metodul Jurnal-Bilanţ se sprijină pe teoria materialistă a conturilor şi a clasării lor în conturile Activului, conturile Pasivului şi conturile Patrimoniului net.

Această metodă de tehnică contabilă este considerată de Constantin Petrescu ca "o nouă organizare de registre în contabilitate", care "permite ţinerea scriptelor la curent, nu cu 3, 4 zile în urmă, nu cu 2 sau 1, ci la minut, fie operaţiunile cât de multe şi contabilitatea cât de vastă". Petrescu propune şi alte perfecţionări în tehnica contabilă. Stăruie asupra utilizării simbolurilor, a foilor volante, a raţionalizării muncii aparatului contabil.

Netăgăduita valoare a tratatului de "Contabilitate şi administraţie", importanţa lui în propăşirea ştiinţei contabile în România au generat ideea reeditării lui. În 1938 se şi strânseseră din donaţii primele sume de bani în vederea constituirii unui fond pus la dispoziţia Consiliului Superior al Corpului Contabililor Autorizaţi şi Experţilor Contabili pentru realizarea acestui scop. Potrivnicia vremilor ce au urmat a zădărnicit această nobilă acţiune.

Grigore L. Trancu-Iaşi, precursor al gândirii contabile româneşti

Chiar dacă în pregătirea noilor generaţii de elevi se va simţi lipsa tratatului, concepţia lui Constantin Petrescu, în ce a avut ea mai bun, va fi cunoscută prin opera contabilă a discipolului său Grigore L. Trancu-Iaşi, a celui pe care la 1901 el îl numea "eminentul meu elev".

Din opera contabilă, cea mai reprezentativă rămâne "Cursul de comerţ şi contabilitate". Manualul său cunoaşte trei ediţii.

Fiind elaborat în condiţiile în care teoria conturilor susţinută de şcoala veneţiană, în frunte cu Fabio Besta, începuse să câştige teren în lumea ştiinţifică, când pe planul aplicaţiei Statmografia, o nouă metodă de tehnică contabilă inventată de comandorul Emanuele Pisani de Modica, începuse să atragă atenţia practicienilor, iar întrebuinţarea fişelor şi foilor mobile prevestea dispariţia de mai târziu a registrelor legate, aceste realizări îl vor determina pe receptivul autor al "Cursului de comerţ şi contabilitate" să ţină seama de ele. Are grijă să respecte şi programa analitică din 1910 a "şcoalelor superioare de comerţ întocmită pentru studiul Comerţului şi Contabilităţii. Opera contabilă a lui Theodor Ştefănescu şi I.C. Panţu, dar îndeosebi cea a fostului său profesor de contabilitate de la Iaşi au lăsat o vizibilă amprentă asupra formaţiei contabile a lui Grigore Trancu-Iaşi.

Contabilitatea este în concepţia autorului nu numai o istorie a trecutului întreprinderii, ci şi o sfătuitoare pentru viitor. În locul termenului aziendă importat din literatura italiană de Constantin Petrescu, Trancu-Iaşi adoptă termenii de "afacere sau întreprindere şi administraţie cari răspund în totul la ideea unei entităţi de bunuri osebite de persoana proprietarului acelei entităţi". Deşi împrumută de la Constantin Petrescu clasificarea cauzelor care generează schimbări în cantitatea, calitatea, forma şi valoarea bunurilor dintr-o întreprindere, el nu acceptă categoria de "fapte contabile", ci numai pe cea de "fapte contabilizate", deoarece "altele sunt faptele care produc acele schimbări în patrimoniu, şi acestea nu sunt fapte contabile, ci numai contabilizate".

Seria de monografii contabile privind domeniul bancar, agricol, industrial, al transporturilor şi al societăţilor de asigurare, precum şi a contabilităţilor publice ale statului, judeţului şi comunei fac din "Cursul de comerţ şi contabilitate" şi un manual de contabilitate aplicată, şi-l aşează pe autor în rândul pionierilor contabilităţii de ramură.

Urmărind să nu omită nimic din ceea ce ar putea interesa domeniul contabilităţii, evaluând şi nu de puţine ori reevaluând creaţia contabilă a vremii, el îşi conturează personalitatea ştiinţifică de continuator al gândirii contabile româneşti.

Grigore Trancu-Iaşi

Organizarea Profesională a Contabililor din România

— istoric —

PREMERGĂTORI

Nimic fără iniţiativă—fără luptă—fără luptători. Nimic din tot ceea ce ne oferă progresul şi civilizaţia de astăzi nu s'a obţinut fără sbucium, fără sacrificii.

Orice naţiune, orice popor conştient de rostul său actual şi mai ales capabil să-şi pregătească rezervele cari au să-i asigure viitorul, nu încetează o clipă să-şi amintească de acei cari timp de milenii, secole sau decenii, au îndurat vitregia vremurilor, luptând necontenit pentru binele generaţiunilor următoare.

Fără a ne pierde prea departe în Istoria Comerţului Român, fără a răsfoi prea multe pagini de mult îngălbenite, vom aminti totuşi, în treacăt, de acei cărora le datorăm progresul la care a ajuns profesiunea de contabil în România Mare.

Către sfârşitul anului 1858 C. A. Rosetti, [1]) marele român, eminentul bărbat de stat, care, pentru a da exemplu elementului naţional, deschisese o librărie, fusese ales de către Corporaţiunea de Marchitani cu 21 voturi contra 3 obţinute de Gh. Ioanid şi 1 vot de I. Socec, Staroste al acelei Corporaţiuni.

In 1860, C. A. Rosetti, este numit Ministru al Cultelor şi Instrucţiunii Publice, iar la 1 Decembrie acelaş an, comercianţii cari îşi pun toată nădejdea în el, îl aleg Prim Staroste al lor.

In timpul celor 3 ani cât C. A. Rosetti, a deţinut titlul de Prim Staroste al Negustorilor, se desăvârşeşte punerea temeliilor pe care avea să se ridice şi să se desvolte mai târziu comerţul şi profesiunea de contabil, cele 2 instrumente economice atât de utile în România Modernă.

Căci, numai datorită activităţii şi stăruinţelor depuse de acest mare Român s'a putut ajunge la făurirea legilor cari dispun, pentru prima dată la noi în ţară, înfiinţarea Camerelor de Comerţ şi a Şcoalelor de Comerţ, legi cari au fost votate în anul 1864.

După votarea legii în 1864, se înfiinţează primele 2 şcoli comerciale, în Bucureşti şi la Galaţi.

---

[1]) („Negostorii din Odinioară" de Dr. N. I. Angelescu)

Dacă în fresca Comerţului Românesc, C. A. Rosetti, va ocupa locul şi de luptător şi de animator al înfiinţărei legii pentru organizarea Şcoalelor de Comerţ, locul primului pioner îl va ocupa desigur Theodor Ştefănescu.

Când, la 1864, Guvernul face apel către tineretul român să-şi îndrepte privirile spre şcoala comercială românească, Th. Ştefănescu, fiu de comerciant, împreună cu alţi 4 camarazi ai săi, părăseşte liceul Sf. Sava, şi se înscrie cel dintâi elev al Şcoalei de Comerţ din Capitală, şcoală care se găsea în aceea vreme pusă sub direcţiunea francezului L. Tussain, din îndemnul fondatorului ei, Dr. Nicolae Kreţulescu, ministrul Instrucţiunei în acea vreme.

La 1867 Şcoala Comercială din Capitală, promovează primii săi absolvenţi, având printre cei dintâiu pe Th. Ştefănescu, împreună cu colegii săi Z. Petrescu, fost subdirector la Banca de Scont, D. Z. Zamfirescu, I. Movilă şi M. Macca, fost Prim Preşedinte al Trib. Ilfov.

Fără a ne depărta prea mult de subiectul ce urmează să desvoltăm privitor la evoluţia organizării profesionale a Contabililor în România, nu voim să trecem mai departe, până ce nu vom aminti contribuţia pe care şcoala comercială românească a primit-o de la înaintaşi de talia lui D. Laurian, Anghel Demetrescu, N. Ath. Popovici, C. Goga şi alţii, alături şi cu concursul cărora Th. Ştefănescu, a putut duce lupta pentru a impune ca în fruntea şi conducerea învăţământului comercial să vie elementul naţional de specialitate.

Primul gest, primul pas, profesiunea de contabil îl înregistrează în anul 1868, când îi se oferă lui Th. Ştefănescu, suplinirea catedrei de contabilitate şi cursul mărfurilor şi când acesta din urmă o refuză cu demnitate, cerând punerea catedrei la concurs. La 1870, Th. Ştefănescu se prezintă la concurs cu alţi doi candidaţi, unul cu diploma de la şcoala din Lipsca, altul de la şcoala din Paris. Rezultatul a fost că Th. Ştefănescu, a atras elogiile juriului în fruntea căruia se găsea Al. Vericeanu, Profesor de economie politică la Universitatea din Bucureşti. Rostul şcoalei comerciale româneşti, nădejdea de mâine a neamului a fost pecetluită din acel moment, iar profesiunea de contabil îşi primeşte consacrarea şi personificarea în Prof. Th. Ştefănescu.

Intre timp, România, prin războiul de la 1877-1878 primeşte laurii de glorie pe câmpul de luptă, sub domnia înţeleptului ei Rege, Carol I şi odată cu ei şi Independenţa Naţională, Economică şi Politică, care va asigura ţării o eră nouă, de muncă, organizare şi progres.

Nevoile de credit adânc resimţite în epoca ce a precedat imediat războiul neatârnărei, cât mai ales nouile stări de lucruri de după acest război, când ţara fusese nevoită să suporte sarcini grele, au determinat pe oamenii de Stat din acea vreme să se sileasca a creea un mare aşezământ National de Credit.

După adânci frământări, la 27 Februarie 1880, guvernul Ion C. Brătianu, depune în Cameră, proectul pentru înfiinţarea Băncei Naţionale, raportor al legii fiind Gheorghe Chiţu.

Prin Iunie acelaş an, o comisiune de 5 bancheri îi comunică lui

Th. Ştefănescu, decisiunea luată într'o întrunire, de a'l alege Director la Banca Naţională.

Astfel, primul sol al comercialiştilor români, trece în fruntea conducerii Primului Institut de Credit din Ţară. De aci înainte următorii absolvenţi ai Şcoalelor Comerciale găsesc sprijinul şi îndrumarea în înaintaşul şi conducătorul lor, profesorul de contabilitate de la Şcoala Comercială, Th. Ştefănescu, care, a croit cărărurea pe care are s'o străbată şi s'o lărgească generaţiile de mai târziu.

* * *

După 30 de ani—la 22 Aprilie 1901, Absolvenţii Şcoalelor de Comerţ din toată Ţara, cari, încă de la 1898 înfiinţase *„Asociaţia Absolvenţilor Şcoalelor de Comerţ din Ţară şi Străinătate"*, s'au adunat în Capitală, unde, în saloanele Soc. „Liedertafel", jubilau împlinirea a 30 de ani de activitate profesorală a lui Th. Ştefănescu, şi retragerea titanului la pensie.

Iată şi numele persoanelor care constitueau *„Comitetul Organizator al Jubileului"*:

G. I. Boambă, absolvent al Şcoalei de Comerţ din Bucureşti, Director al Soc. An. „Steaua Română".

Al. N. Ştefănescu, absolvent al Şcoalei Sup. de Comerţ din Lipsca, Inspector General la Banca Naţională a României.

Alex. N. Zissu, Licenţiat în Ştiinţele Comerciale din Anvers, Directorul Băncei de Scont din Bucureşti.

Gh. M. Eftimiu, absolvent al Şcoalei de Comerţ din Bucureşti, Bancher.

N. Vişineanu, absolvent al Şcoalei de Comerţ din Bucureşti, Licenţiat în Ştiinţele Comerciale din Anvers, Şeful Serv. Contabilităţii dela Banca Naţională a României.

M. Z. Demetrescu, absolvent al Şcoalei de Comerţ din Bucureşti, Casier general al Băncii Naţionale a României.

Christian Pantele, absolvent al Şcoalei de Comerţ din Bucureşti, Licenţiat în Ştiinţele Comerciale din Paris, Secretar general al Băncei de Scont din Bucureşti.

M. Gr. Popescu, absolvent al Şcoalei de Comerţ din Bucureşti, Şeful Contabilităţei Băncei Agricole.

C. Neamţu, absolvent al Şcoalei de Comerţ din Craiova, Licenţiat în Ştiinţele Comerciale din Anvers. Profesor de Contabilitate şi Director al Şcoalei de Comerţ gr. II Craiova.

C. Petrescu, absolvent al Şcoalei de Comerţ din Bucureşti, Profesor de Contabilitate la Şcoala de Comerţ gr. II din Iaşi, Directorul Casei de Scont şi Imprumuturi din Iaşi.

C. Marinescu, absolvent al Şcoalei de Comerţ din Bucureşti, Profesor de Contabilitate la Şcoala de Comerţ gr. II Galaţi.

N. Butculescu, absolvent al Şcoalei de Comerţ din Bucureşti, Licenţiat în Ştiinţele Comerciale din Anvers, Profesor la Şcoala de Comerţ gr. II din Bucureşti, Contabilul Curţii Regale.

G. C. Nicolau, absolvent al Şcoalei de Comerţ din Bucureşti, Comersant.

G. A. Becheanu, absolvent al Şcoalei de Comerţ din Bucureşti, Absolvent cu diplomă al Şcoalei de Comerţ din Lipsca, Comerciant.

Maurul îşi făcuse datoria! Era prima manifestare mai puternică a Comercialiştilor. Cu această ocaziune s'a scos şi un album comemorativ în care se găseşte publicată şi o listă nominală a participanţilor, (pe care o publicăm în ordinea alfabetică).

LISTA NOMINALA A PARTICIPANŢILOR

Acicoff S. M.
Agapiescu V.
Alexandrescu Radu
Alexandrescu Grigore
Alevra B.
Amărăşteanu C.
Anastasiu C. M.
Anastasescu Dem.
Andronescu Vasile
Anghelescu I.
Anghelescu I.
Angelescu George L.
Antonescu C.
Antonescu Ioan Paol.
Antonescu Ştefan I.
Antonescu C. N.
Arghir N. G.
Aritonovici
Assan G. G.
Atanasiu Dumitru
Bălănescu Grig.
Bălescu Dim. N.
Bănulescu N.
Bărbuceanu G.
Bărbuceanu N.
Bârsănescu F.
Becheanu G. St.
Beldic V. I.
Benzal I. D.
Benzal Isac
Benzal M. D.
Bercovici B.
Bernard C. S.
Boambă George
Bock I. G.
Bragadiru D. D. M.
Brancovici Emil
Brandello Francisc
Braunştein M.
Brecher Iosif
Breyer Solomon
Budişteanu Gr.
Butculescu N.
Benvenutti Isaac J.
Câmpeanu D.
Capşa Vasile
Carissy N.
Catzian Ion
Christu I. P.
Christescu Dim.
Cioanca Anastase
Cioranu C.
Ciuntu Ştefan M.
Ciurcu Th.
Clinceanu I. D.
Coandă Gr. T.
Cohen J. M.
Colţescu Titu
Comşa Dimitrie
Constantinesçu M,
Constantinescu P. D.
Constantinescu-Răducanu
Constantinescu St. M.
Constantinescu Iul.
Constantinescu Thoma
Cornea I. L.
Creţeanu M.
Crăciun C.
Crivetz Ion S.
Criveanul I.
Criveţiu George
Culescu Ioan Th.

Curţius V.
Cutcudache N.
Danaricu Miti
Daniel Anghel
Daniil Christea
Datculescu C. C.
Delugan C. I.
Demetrescu M. Z.
Demetriade Gh.
Demetrescu G.
Demetrian J. G.
Demetrescu-Agraru I.
Dima Ap. G.
Dumitrescu I.
Dumitrescu Victor
Dimitriu H. N.
Dragomirescu T.
Drăgănescu Damian
Dragomirescu Ştefan
Dumitrescu V.
Dumitrescu M. A.
Dumitrescu Gr.
Dumitriu D. I.
Dumitriu Gh.
Dobrovicescu S.
Dumitrescu I.
Dumitrescu Const.
Duţulescu I. Gh.
conomu Ion
Eftimiu G. M.
Eftimiu Th. M.
Einhorn Isidor
Einschlag Hermann
Elefterescu V. Chr.
Emanoil I.
Enescu Dimitrie G.
Eschenasy Isac
Eschenasy Iacob At.
Ergas A. şi Samueli
Farago Fr.
Farca N.
Farchy S. D.
Feder Jean
Feldştein Hermann
Flamer Bernard
Florea Const.
Fortunescu I. D.
Friedman I. P.
Fulga Hercule D.
Furnica Zah. Z.
Gabriel Sasson
Gavrilescu I.
Gentoiu I.
Georgescu G. G.
Georgescu M. A.
Georgescu George
Georgescu Christian
Georgescu Ioan
Gheorghiu I.
Gheorghiu D. I.
Gheorghiu Vasile G.
Gheorghiu Vasile
Gheorghiu D, I.
Ghinsberg M.
Gerşcovici M.
Grecescu A. L.
Gudin N.
Haimovici I.
Haritonovici H.
Hennenvogel I.
Heschia M.
Hilberger R.
Hirschhorn Carl
Huber Anton
Iacobescu S.
Iancovici B.
Iliescu Dem. F.
Iliescu Ioan
Ionescu Al Gr.
Ionescu G. A.
Ionescu Const.
Iorgulescu D.
Ionescu D. C.
Ionescu Eleut. C.
Ionescu Gh. Fii
Ionescu I. V.
Ionescu Marin
Ioniţiu Nicolae
Ionescu N. Barc.
Ionescu Petre
Ionescu P. Gr.
Ionescu Petre
Ionescu Th. G.
Iorgulescu C.
Jacobsohn Isac
Jeles N.

Jecu Petre
Kasper Joh.
Katranoff S. I.
Keropian Pavel
Knapp R.
Konabi Carol
Lafcovici Ant.
Lazaride I.
Lebowitz Is. E.
Leon M. Leon
Lilovici Ştefan A.
Lipatti Ath. I.
Lupaşcu Ioan I.
Măciucă G.
Madgearu George C.
Manolescu D.
Malian G.
Marcu A.
Marcu S. Ing.
Marcu B.
Marcus Moritz
Mărculescu Nicolae
Mărculescu C.
Mărculescu N.
Marinescu Petre
Marinescu Ath. G.
Marinescu Petre T.
Marinescu Chiriac
Marinescu Ştefan
Marinescu Aureliu
Marinescu Const.
Mateescu Ioan S.
Mecu Ilie
Mendel Rubin
Mendel Alfred L.
Michăilescu N,
Michăilescu Nicolae
Michăilescu M.
Mincu Th.
Minculescu Petre T.
Mirea E. D.
Mircea Th.
Molnar Frantz L.
Mirica Marin V.
Mirica Petre V.
Moruzi George
Moţoiu D. G.
Moroianu N. D.

Nasta V.
Nathan I. M.
Neamţu C.
Neamţu C. C.
Nedoviceanu Ioan
Negoescu I.
Negoescu Andrei I.
Nestorescu Ilie
Nicolescu M.
Nicolaescu-Ciobotea Gh.
Nicolau P.
Nicolau Sp.
Nicolaescu Ştefan M.
Nicolau Teodor M.
Nicolau G. G.
Niculescu Mih.
Niţescu Traian S.
Niţescu Alexandru
Niţulescu I.
Oanea C. I.
Obedeanu Ernest
Ogredeanu N.
Ohaneş I.
Oprea D. S.
Orgidan George
Oroveanu Iosef Th.
Oroveanu Ioan St.
Pădure G. D.
Pantele Christian
Patriciu Tiberiu
Patriciu Titu
Paucher Jacques
Pencioiu G. D.
Pencioiu Const.
Penciu C.
Penescu I. S.
Persu Ioan
Petheu G. P.
Petit Al.
Petit Theofil
Petrino Grigore
Pitiş I. R.
Petrescu C.
Petrescu Em.
Petrescu Zamfir
Petru N. Petru
Poenaru Ştefan
Poenaru St.

Pokorny Francisc
Polydor G. A.
Pomuţ C.
Popa H.
Popa I.
Popescu Mih.
Popescu Gr.
Popescu Ioan Gr.
Popescu Stavri N.
Popişteanu G.
Popovici Alf.
Popovici C.
Popp Ştefan G.
Posmantir Josef
Prager Otto
Prapurgescu Alex.
Pravetz N.
Preda George
Predinger M.
Prodrom Ioan D.
Protopopescu C. I.
Prăjescu Nicolae
Puiu Victor A.
Rabega C.
Rabinovici I.
Rădulescu George
Rădulescu P.
Rădulescu I. R.
Rădulescu I. T.
Rădulescu C. Th.
Rosenthal Avram
Rosenzweig Sabitay
Rezenthal Leon
Rotten Em.
Russovici P.
Sabovici Saba I.
Saita Ştefan G.
Sapian Chr.
Săvescu I.
Săvulescu Nicolae
Schoenfeld Isidor
Segal Arthur
Serachitopol Dumitru
Şerbănescu Th.
Şerbescu Ioan
Săvescu Ioan
Simionescu D.
Simionescu Christ.
Simionescu D. Gr.
Solacoglu Ştefan A. St.
Solacoglu Const. A. St.
Spacu L.
Spiliotopol I.
Staiculescu I.
Stancovici N,
Stănescu Fraţii
Stănculescu Vasile I.
Stănescu Dem.
Stein Leopold
Stern N.
Stelniceanu G. Al.
Stefănescu Al. N.
Stefănescu Christea
Stefănescu-Brăila Const.
Stefănescu Dim. E.
Stefănescu Dem.
Stefănescu V. L.
Stoenescu St.
Stihhi Th. Th.
Stolojan Gheorghe
Sravolca I. G.
Stoenescu Ioan
Tănăsescu Dimitrie
Tănăsescu Petru
Tascovici C.
Taubmann
Teodorescu Nic.
Tempeanu N.
Theodoriu Const.
Theodorescu A. V.
Tomescu I. N.
Tomescu Ioan S.
Tomescu Ioan C.
Trancu Gr. L.
Ţepeş Andrei M.
Vasilescu M.
Vasilescu C. D.
Vasilescu Const.
Vasiliu Traian
Vasilian C.
Velicescu Al.
Vişineanu N.
Voinescu Alex.
Vlădescu N.
Vergatti I. E.
Vocu M.

Vernescu P. G.
Wagner Moritz
Wechsler H.
Weimberg Isidor
Weinstein Max
Weiser Abr.
Wexler Iosef P.

Zamfirescu T. C.
Zamfirescu Ath.
Zanne Nic.
Zanne Emil.
Zankow Marin
Zissu Al. N.
Zuckermann

In această listă întâlnim între alţii numele „tinerilor animatori" de atunci, luptătorii din vremurile următoare, înaintaşii şi conducătorii noştri de astăzi—D-nii Gr. L. Trancu-Iaşi, N. Butculescu, C. Neamţu, Gr. Alexandrescu, etc.

Publicăm aci şi un pasagiu din discursul pe care d. Gr. Trancu, Preşedintele nostru de Onoare de astăzi, l'a rostit cu această ocaziune:

„Acum când faţa lucrurilor s'a schimbat, când prejudiţiilor ce odată au existat le putem pune ca epitaf, frumoasa dedicaţie a lui Jules Valles: **A tous ceux qui, nourris de grec et de latin, sont morts de faim".**

Aşa dar, pe la 1900, contabilii, în majoritatea lor, se reunesc numai acei ce sunt absolvenţi ai şcoalelor de Comerţ. Intreprinderile particulare, şi în special nouile întreprinderi economice româneşti aveau însă în serviciul lor un număr important de contabili eşiţi din practica vieţii, dar, cari, nu se cunoşteau încă între ei.

Exista doar *„Asociaţiunea Absolvenţilor Şcoalelor de Comerţ"*, care, pentru prima dată, în acel an, înaintează un memoriu Preşedintelui Camerei de Comerţ din Bucureşti, cerând reglementarea exerciţiului dreptului de expertiză (în materie de contabilitate) pe lângă Tribunalele din Ţară, din care extragem câteva puncte:

„Pentruca comerţul să înflorească şi să prospereze este imperios „necesar ca, creditul să fie furnizat cât mai mult posibil, căci fără el „operaţiunile comerciale ar fi de foarte mică importanţă.

„Dacă însă, este în interesul general al comerţului ca creditul să „fie astfel furnizat, nu este mai puţin adevărat, că, trebuesc luate mă„suri de prudenţă ca comerciantul să nu abuzeze şi să nu compromită „cu uşurinţă averea altora.

„Una din obligaţiunile ce legea comercială impune formal comer„ciantului este şi ţinerea de registre, deoarece ele constitue un mijloc „principal de probă între comercianţi, pentru afaceri de comerţ.

„Afară de acest mare serviciu, registrele comerciantului mai pro„cură informaţiuni preţioase, fie pentru a lumina pe magistrat — şi pe „creditori în caz de faliment, fie pentru a facilita lichidările, partagiu„rile şi regulările de compturi între asociaţi, moştenitori şi alte persoa„ne interesate.

„Dreptul acordat de lege magistratului, să facă apel la persoane „cu cunoştinţe speciale, pentru a-i da informaţiuni de care are nece„sitate se numeşte drept de expertiză s. a. m. d."

Dar Camera de Comerţ n'a găsit de cuvinţă să facă nici un demers pentru realizarea deziderateior comercialiştilor.

Ecouri au mai răsunat ici, colo, în presă etc.

Insă la congresul absolvenţilor din 1906, figurează ca un prim punct din program, *Necesitatea legiferării profesiunii de contabil*, dar, lupta se ducea mai ales, pentru stăvilirea eroarei care se făcea, că se acordau lucrări de expertize contabile persoanelor cu totul străine de această profesiune.

In 1907, un grup de absolvenţi ai Şcoalelor de Comerţ pun bazele *„Uniunei Absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ"* sub preşedinţia lui I. H. Rasidescu, iar la 1 Ianuarie 1908 apare primul număr din *Revista Generală de Comerţ şi Contabilitate*, ca organ de propagandă, cercetare şi apărare a intereselor comerţului în general şi al comercialiştilor în special.

Profitând de alegerea în Parlament a mai multor colegi, în 1908, *„Uniunea Absolvenţilor Şcoalelor de Comerţ"* redactează un proect de organizare al unui Corp al Contabililor din care reţinem (vezi art. 2 paragraf A) *A statuta asupra tot ce priveşte interesele profesionale ale carierei de contabil în general. etc.*

Acest proect deşi urma să fie trecut prin Parlament, de către Ministrul de Comerţ de atunci, căzând însă guvernul n'a mai putut fi nici depus.

Incercări de a se obţine un regim special pentru întrebuinţarea titlului de „contabil" s'au mai făcut apoi în nenumărate rânduri.

Se emisese apoi ideea ca acest deziderat să fie obţinut odată cu legea care avea să servească la reorganizarea Camerelor de Comerţ.

S'au făcut apoi intervenţii pe lângă Camerile de Comerţ din Bucureşti, Galaţi şi Brăila, ca acestea să facă demersurile necesare pentruca Ministerul de Industrie şi Comerţ să creeze pe cale de regulament un Corp al Experţilor Contabili pe lângă Camerile de Comerţ.

Către sfârşitul anului 1914, s'a înfiinţat la Bucureşti *„Corpul Absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ"* care prin legea din 17 Februarie 1916 devine persoană juridică.

Ce folos însă, că, tocmai atunci când această nouă asociaţiune profesională începe să se înjghebeze, războiul impune stagnarea oricărei activităţi.

Abia după 1918, când războiul a încetat, activitatea comercialiştilor este reluată.

In primul număr apărut după răsboiu, *„Revista de Comerţ şi Contabilitate"* publică un articol de fond intitulat *„Rostul Nostru"* în care se arată noua situaţie creată de războiu — comercialiştilor, iar în paginile următoare, apare din partea „Corpului Absolvenţilor" un strigător „Apel" (pe care îl publicăm în întregime).

A P E L

Colegi,

„Insărcinaţi de membrii Corpului Absolvenţilor Şcoalelor Superioare „ de Comerţ, să conducem această organizaţie, socotim de a noastră „datorie să vă expunem ceeace ne propunem să înfăptuim pentru folosul „acestora, în bună parte vitregiţi de împrejurări, sau nesocotiţi tocmai

„în rolurile de specialitate pentru care au fost pregătiţi şi le cunosc „atât de bine.

„Năzuinţa noastră coincide cu necesitatea necontestată a vieţei „economice de după război, care cere elementele bine pregătite pentru „lupta cea mare, din care va eşi biruitor acel popor care va fi mai bine „organizat şi consolidat economiceşte. O Românie Mare şi bogată, îşi „aşteaptă consolidarea şi desvoltarea ei economică de la acei cari au „pregătirea necesară, şi în primele rânduri trebue să ne pronunţăm şi noi.

„Conştienţi de rolul pe care-l avem în organizmul economic al „Ţării, trebue să ne străduim ca, cu toţii la olaltă odată cu hotărâta „mişcare pentru revendicările noastre pur profesionale, să putem deslega „şi pe acelea de interes general, în slujba cărora trebue să ne punem „cu toată dragostea şi tot devotamentul.

„Iată cari ar fi chestiunile pentru a căror rezolvare ne vom da „toată silinţa cu preţiosul sprijin al tuturor Colegilor din întreaga ţară:

„1. O largă reformă a învăţământului comercial de toate gradele, „în legătură cu nevoile vieţei economice de după răsboiu şi ale întregei „Românimi.

„2 Obligativitatea învăţământului comercial practic şi technic pen- „tru ucenici, şi funcţionarii mai tineri din comerţ, meserii şi industrie.

„3. Votarea de către corpurile legiuitoare a proectului de lege pen- „tru înfiinţarea Corpului Contabilior depus în Parlament din iniţiativă parlamentară;

„4. Trimiterea absolvenţilor şcolilor superioare de Comerţ ca agenţi „sau ataşaţi Comerciali în străinătate.

„5. Modificarea Codului de Comerţ cu privire la numirea Cenzo- „rilor în Societăţile Anonime.

„6. Stabilirea pe cale de legi, a regulei, că în orice autoritate sau „funcţiune publică unde se cer cunoştinţe de specialitatea noastră să „nu poată fi numiţi decât numai absolvenţi şi titraţi în ştiinţele comerciale.

„7. Aplicarea unui „contract colectiv de muncă" proteguitor pentru „toţi salariaţii din comerţ şi industrie în rândul cărora se găsesc abso- „lvenţi ai şcoalelor de comerţ, stabilindu-se condiţiunile de muncă, orele „de serviciu, dreptul de concediu, minimul de salariu, etc.

„8. Participarea salariaţilor în general şi a absolvenţilor şcoalelor „de comerţ în special, la beneficiile intreprinderilor, după modalitate „care armonizează mai bine interesele ambelor părţi;

„9. Extinderea asigurărilor şi la salariaţii din comerţ şi industrie, „absolvenţi ai şcoalelor superioare de comerţ.

„10. Editarea de publicaţii menite a desvolta spiritul de solidaritate „al absolvenţilor, de reviste de specialitate pentru a ţine pe profesionişti „în curent cu tot ceia ce-i interesează, de cărţi, broşuri, şi biblioteci cu „caracter profesional în general, etc. Reapariţia Revistei de Comerţ şi „Contabilitate.

„11. Stimularea interesului ce-l prezintă conferinţele cu caracter „economic, comercial şi de contabilitate prin încurajarea directă a „Cer- „cului de studii Comerciale";

„12. Strângerea legăturilor dintre diferitele grupuri de absolvenţi

„ai şcoalelor de comerţ din toată ţara şi examinarea în comun a tuturor „problemelor cari ne privesc şi pe noi, pe calea Congreselor anuale;

„13. Infiinţarea unei bănci cu scopul unic de a ajuta pe acei absol- „venţi cari şi-ar alege calea negoţului practic, făcându-se negustori;

„14. Creiarea unui Oficiu de plasare pentru toţi absolvenţi şcoa- „lelor de comerţ;

„15. Premii şi încurajări speciale pentru acei dintre absolvenţi „cari se dedau comerţului pe cont propriu.

„Pentru realizarea acestor deziderate nu avem de cât un singur „mijloc de înfăptuire; solidarizarea tuturor colegilor noştri, care trebue „să ne dea puterea numerică şi autoritatea morală necesară, pentru a „duce la un bun sfârşit şi într'un timp cât mai scurt, cele ce ne pro- „punem să înfăptuim.

„Dacă şi Dv. gândiţi la fel, noi vă rugăm să complectaţi alăturata „cerere de înscriere în Corp, recomandând şi prietenilor Dv., absolvenţi „de şcoală de comerţ, să facă acelaş lucru.

„Numai prin solidaritate vom putea face ceea ce absolvenţii tre- „buiau să facă de mult.

Preşedinte,
N. Butculescu

Secretar General,
T. A. Teodoru

COMITETUL CENTRAL

„Preşedinte: N. Butculescu, Sub-Administratorul Casei Regale, „Vice-Preşedinţi: d-nii: V. M. Ioachim, Directorul Soc. Gospodăriile Ţără- „neşti şi N. Arghir, Director la Ministerul Refacerei şi Aprovizionărei. „Secretar general: T. A. Teodoru, Director şi Profesor la Şcoala prac- „tică de Comerţ. Secretar: E. Staia dela Banca Marmorosch Blank &. „Co. Membrii: M. Gr. Popescu şi I. Enăchescu, sub-directori la Banca „Agricolă, P. Drăgănescu şi G. Leonte, dela Banca Naţională, Al. Sore- „scu de la Banca de Scont, St. Morărescu directorul Băncii Franco- „Române, I. Petrescu, de la Banca Sindicatului Ialomiţa, Alex. Vasilescu „dela Oficiul de Vânzare al Hârtiei, I. C. Negrescu, Sub-director la Soc. „Com. Locuinţele Eftine şi S. M. Blumenfeld, comerciant şi publicist.

„Membrii de onoare: Alex. N. Stefănescu, Corneliu Cioranu, C. „Neamţu, Gr. Coandă, Gr. Trancu-Iaşi, Spiridon Iacobescu, Ulpiu Ho- „doş, I. D. Clinceanu, Cristian Panteli, Gh. Alesseanu, C. Hurmuzache, „Alex. N. Zissu şi Chr. D. Staicovici.

* * *

La 1918 se constitue şi „Asociaţia Titraţilor în ştiinţele Comerciale" şi Cercul de „Studii Comerciale".

In urma apelului lansat de dl. Niculae Butculescu, Preşedintele „Corpului Absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ", rândurile co- mercialiştilor din toată ţara se strâng din nou.

Se reia lupta pentru obţinerea constituirii Corpului Contabililor cu o şi mai mare îndârjire.

La 5 Maiu 1919 „Cercul de Studii Comerciale" îşi inaugurează activitatea: D-l. P. Drăgănescu, îşi desvoltă conferinţa cu subiectul

„Chestiunea Experţilor Contabili în România". Conferenţiarul, după ce face un scurt istoric asupra organizării Contabililor în alte ţări, trage concluziuni privitoare la foloasele ce le-ar da Ţării noastre organizarea unui „Corp al Experţilor Contabili" asupra cărui subiect au fost mai multe discuţiuni contradictorii.

In urmă, D-nii: P. Drăgănescu şi V. M. Ioachim, au redactat un ante-proect pentru organizarea unui Corp de „Experţi Contabili" care a fost prezentat „Cercului de Studii Comerciale".

Aci proectul a căpătat o formă definitivă în urma propunerii D-lui Nicolae Butculescu, care a cerut ca să se cuprindă reglementarea şi a profesiunei de contabil în general, nu numai a experţilor contabili.

Lucrările şi consfătuirile cari au avut loc pentru redactarea ante-proectului de lege a Corpului Contabililor, au durat mai multă vreme. Au mai luat parte la aceste lucrări între alţii şi D-nii: Ulpiu Hodoş, Chr. Panteli, G. Alesseanu, M. I. Mihăilescu, I. C. Negrescu, Otto Herbst, I. Enăchescu, M Gr. Popescu, N. Arghir, Aurel Marinescu, Gh. Leonte T. A. Teodoru etc.

In Iulie 1920 proectul cu modificările aduse a fost înaintat personal D-lui Gr. L. Trancu-Iaşi, Ministrul Muncei de atunci, cu rugămintea de a-l însuşi pe seama Ministerului D-sale.

D. Ministru al Muncei, a numit imediat o comisiune, care, a avut însărcinarea să cerceteze proectul şi să refere.

Comisiunea a fost complectată cu delegaţi ai Corpului Absolvenţilor, compusă din d-nii P. Drăgănescu, V. M. Ioachim şi S. M. Blumenfeld şi s'a întrunit sub preşedinţia D-lui Gusti, Director General şi a decis ca proectul să fie depus din iniţiativă parlamentară.

Delegaţia absolvenţilor s'a adresat în acelaş timp şi regretatului Prof. I. N. Anghelescu, care după ce l'a semnat, împreună şi cu următorii D-ni deputaţi: P. Bobeş, P. Dragomirescu, A. Imbroane, Artenie Moldoveanu, Ion Rădulescu, Cernea Mihail, I. M. Demetrescu, V. Puşcariu, Dr. Barbul, V. Sassu, N. Imbroane, Dr. Breşu. Daju Atanasiu şi G. Berea, a fost depus în Cameră, în Septembrie 1920.

Delegaţii Corpului Absolvenţilor cari aveau însărcinarea să-l urmărească până la promulgare au avut mult de luptat, pentru ca să nu se piardă ocaziunea şi de astă dată şi astfel să fie din nou înmormântat în *dosarele Parlamentului*.

La balul dat în Februarie 1921, de către „Corpul Absolvenţilor" când au ţinut să participe şi Ministrul Muncei, D-l Gr. L. Trancu-Iaşi şi D-l Chestor al Camerii D-l Virgil Slăvescu, comercialiştii obţin din partea Ministrului Muncii ca d-l deputat Slăvescu să se ocupe în mod special de proectul Corpului Contabililor.

A doua zi chiar, D-nii V. Ioachim şi P. Drăgănescu, s'au şi prezentat la Cameră, D-lui Slăvescu şi proectul a fost scos din cartoane, s'a făcut chiar atunci un referat către Preşedintele Camerei, care, l'a repartizat spre studiere, Comisiunei, a 9-a a muncei, compusă din următorii deputaţi:

ADUNAREA DEPUTAŢILOR

9 — Comisiunea Muncii, Asigurărilor, de Prevedere Socială şi Economică.

Numele şi Pronumele	Judeţul	Partidul
1 Barbacioru Const.	Prahova	Poporului
2 Bardescu Anton	Buzău	"
3 Bobeş N. Panait	Caraş-Severin	"
4 Călciurescu Ilie	Covurlui	"
5 Georoceanu Vintilă	Olt	"
6 Ioaniţescu R. D.	Ilfov	"
7 Lungu M. I.	Roman	"
8 Micescu N. Dumitru	Argeş	"
9 Moldoveanu Artenie	Buzău	"
10 Munteanu Victor Dr.	Sol-Dobâca	"
11 Oprea Soare D.	Ilfov	"
12 Pârjolescu Theodor	Dâmboviţa	"
13 Pleşoiauu Gh.	Vâlcea	"
14 Rădulescu Dumitru	Prahova	"
15 Schităneşcu-Schiteanu C.	Vâlcea	"
16 Slăvescu I. Virgiliu	Gorj	"
17 Tomescu Ion, Preot	Vâlcea	"
18 Turcan Aurel	Rădăuţi	"
19 Varlam Constantin	Brăila	"
20 Vlădescu A. Dimitrie	Muscel	"
21 Gorobeţ Ştefan	Chişinău	"
22 Junian Grigore	Alba de Jos	Ţărănesc
23 Madgearu Virgil	Ilfov	"
24 Lupu N. Dr.	Chişinău	Indep. (Feder.)
25 Coltor Ioan Dr.	Alba de Jos	Naţional-Român
26 Lazăr Aurel Dr.	Bihor	" "
27 Niţescu Voicu, Dr.	Braşov	" "
28 Sadovski Grigore	Hotin	Ţărănesc-B-bean
29 Vacarciuc Feodor	Hotin	" "
30 Geistlinger Francisc	Timiş	Grup. socialist
31 Stoiculescu Dumitru	Covurlui	" "
32 Brătăşanu P. Pavel	Mureş-Turda	Democrat
33 Slăvescu Tache	Teleorman	"
34 Sassu P. Vasile	Vaslui	Naţional Liberal
35 Tătărescu Gheorghe	Sălaj	" "
36 Ghinescu Petre	Teoleorman	Naţionalist dem.
37 Ambrosi Mihail Senior	Târnava Mică	Grup. german

La discuţiunile Comisiunei a 9-a a Camerei, au participat fiind invitaţi şi D-nii N. Butculescu, T. A. Teodoru, V. M. Ioachim şi P. Drăgănescu.

Preşedinte al Comisiunei a 9-a era D-l D. R. Ioaniţescu, care a arătat un viu interes cauzei, primind în acelaş timp să fie şi raportorul legii în Cameră. Graţie stăruinţelor şi rapidităţii cu care D-l D. R. Ioa-

niţescu, a urmărit acest punct, el a putut să fie votat de Cameră în şedinţa de la 18 Iunie 1921. Consecvent promisiunei şi dorinţei intime exprimate de d-l Gr. L. Trancu-Iaşi, de a vedea cât mai urgent înjghebat prin lege Corpul Contabililor, Legea a fost votată, fără modificări şi de Senat în şedinta de la 1 Iulie 1921.

Astfel s'a încheiat cea de a doua etapă a luptelor duse pentru consacrarea titlului de contabil în România.

* * *

Drumuri noi

Un deceniu

DELA

Constituirea Corpului Contabililor-Autorizaţi şi Experţi-Contabili

Data de 29 Octombrie 1921, constitue pentru cea d-a 3-a etapă a mişcării profesioniştilor contabili din România, cea mai însemnată zi.

In această zi s'a făcut primul pas pentru aplicarea legii Corpului, prin alegerea Comitetului celei dintâi secţiuni din ţară, Secţia Ilfov, compus din următoarele persoane:

In consiliu, D-nii:

Chr. D. Staicovici V. Ioachim, N. Arghir, P. Drăgănescu, Gh. Leonte, T. A. Teodoru, D. Constantinescu.

Consiliul s'a complectat apoi prin cooptarea D-lui I. C. Negrescu în locul rămas în balotaj, iar în locul D-lui V. Ioachim, demisionat, a fost cooptat D-l Al. Bărbulescu.

In comitetul de cenzori:

D-nii Aurel Marinescu, M. Munteanu, A. Galan, Al. Vasilescu, şi H. Brenndöerfer.

După cunoaşterea rezultatului de mai sus, D-l N. Butculescu, Preşedintele Corpului Absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ, a expediat D-lui Gr. L. Trancu-Iaşi, Ministrul Muncei, următoarea telegramă:

Domnului Gr. L. Trancu-Iaşi,
Ministrul Muncii

L O C O

In numele Absolvenţilor Şcoalelor Comerciale şi a Contabililor din Bucureşti, vă aducem la cunoştinţă că, Sâmbătă 29 Octombrie 1921, în prezenţa a peste 400 membri am constituit Corpul Contabililor-Secţia Ilfov.

Cu această ocazie, vă aducem omagiile respectuoase şi asigurarea deosebitei recunoştinţi ce păstrăm ministrului şi colegului, care, a înfăptuit un vechiu deziderat al nostru.

Vă asigurăm că, conducătorii Corpului vor pune deosebită grijă să aplice legea în spiritul larg al autorilor, iar membri vor ştl să-şi facă datoria spre a răspunde chemării sociale la care legiuitorul i-a indicat.

Preşedintele Corpului Absolvenţilor
Şcoalelor Superioare Comerciale,
(ss) N. Butculescu

Preşedintele Corpului Contabililor
Chr. Staicovici

1. Noembrie 1921

La care D-l N. Butculescu, a primit următorul răspuns:

„Domnului N. Butculescu, Preşedintele Contabililor
„Palatul Regal
L O C O

„Am luat cu multă bucurie act de constituirea Corpului Contabi-
„lilor.

„Deabea acum începe marea răspundere a conducătorilor acestui
„Corp, care, trebue să fie la înălţimea misiunei sale şi a nădejdilor ce
„se pun în el.

„Sunt sigur că graţie tactului şi priceperei D-v. şi a colegilor aleşi
„nu vom avea decât să ne mândrim că am putut să realizăm o refor-
„mă atât de importantă pentru ţară şi aşa de veche revendicare a ace-
„stor pricepuţi şi stăruitori colaboratori ai comerţului, industriei, băncilor
„şi agriculturei noastre.

„Vă rog să asiguraţi pe toţi de sprijinul meu nemărginit şi de
„satisfacţia mare ce o am de a fi putut da o mână de ajutor înălţărei
„clasei din mijlocul căreia m'am ridicat.

Prieteneşti salutări,
Trancu-Iaşi

2 Noembrie, 1921

In ziua de 6 Noembrie 1921 a avut loc solemnitatea constituirii Consiliului Superior al Corpului, care a fost compus astfel:

D-l N. Butculescu, ca Preşedinte, cu titlul de Decan al Corpului.

D-l Gh. Leonte, Secretar General.

D-nii: *Dem. Constantinescu* şi *P. Drăgănescu* ca membrii în delegaţia permanentă.

Se numeşte director, *D-l V. M. Ioachim.*

Au rostit cuvântări cu această ocaziune D-nii Cihoski, rectorul Academiei Comerciale şi Eleut. Ionescu, Vice Preşedinte al Camerei de Comerţ, cărora le-a răspuns mulţumind, D-l N. Butculescu, Decanul Corpului.

De la acest prim pas făcut şi până astăzi, adică timp de 11 ani, Corpul Contabililor s'a desvoltat şi organizat în cadrul legii care îl guvernează, de aşa manieră, încât el şi-a câştigat un loc de cinste alături de celelalte Corpuri Technice de profesionişti intelectuali.

Inceputurile organizării pe întreaga Ţară a culminat cu întâiul Congres ţinut la 27 şi 28 Maiu 1923 în Bucureşti, la „Fundaţia Carol I" iar progresul realizat în decursul celui dintâiu deceniu, a atins vârful piramidei în cel de al VII-lea Congres nternaţional de Contabilitate şi al V-lea Naţional al Corpului, ţinut la Bucureşti în zilele 5-9 Septembrie 1931 — cu delegaţi din întreaga lume.—

Organizarea secţiunilor judeţene din Ţară s'a făcut intr'un timp foarte scurt, aceasta datorită, pedeoparte existenţei secţiunilor judeţene ale Corpului Absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ, iar pe dealta, concursului larg de care Corpul s'a bucurat dintr'un început, din partea directorilor şi funcţionarilor superiori ai Băncei Naţionale - de la Sucursalele din provincie, cât şi asistenţei Onor. Tribunalelor respective.

Cea de a 2-a secţiune constituită în Ţară, a fost secţia „Prahova". Activitatea Corpului s'a desvoltat în această direcţie atât de rapid, încât, la 31 Decembrie 1921, erau constituite 42 de secţiuni cu un total de 3.000 membri. 1)

Graţie interesului deosebit arătat legii, de către contabilii din Ţară, cât şi datorită activităţii centrului, întâiul Congres al Corpului Contabililor convocat şi ţinut în zilele de 27 şi 28 Maiu 1923 la Bucureşti, a înregistrat un succes care a întrecut orice prevedere,

Prima manifestare a Contabililor dln Ţară, organizat în cadrul legii, ca Corp Technic de specialişti, s'a desfăşurat atât din punctul de vedere al programului profesional, cât şi acel al strângerii relaţiunilor într'un mare entuziasm. Cuvântările ţinute cu ocaziunea deschiderii Congresului de către D-nii N. Butculescu, şi acel al D-lui Gr. L. Trancu-Iaşi, vor rămâne neşterse în mintea acelor dintre noi cari au avut norocul să fie martorii acestei mari zile istorice, de închegare a Corpului Contabililor din România.

S'au desbătut în acest Congres:

1) Principalele inovaţiuni admise în proectul noului cod de Comerţ, expunere făcută de D-l. Prof. M. A. Dumitrescu.

2) Modificarea Codului de Comerţ, expunere făcută de D-l Prof. Sp. Iacobescu.

3) Invăţământul Comercial, raportori: Prof. C. Pantelli şi P. Drăgănescu.

4) Participarea la beneficii, raportori D-nii: N. Butculescu şi C. A. Rădulescu.

5) Rolul diplomaţilor în ştiinţele comerciale în viaţa comercială şi industrială, expunere făcută de d-nii: V. M. Ioachim Dr. A. Galan şi D. Raţiu.

Al II-lea Congres

Cel de al doilea congres al Corpului s'a ţinut la Cluj, în 1925. In acest congres D-l Prof. G. Alesseanu, actual Prim Preşedinte

1) Vezi, Dix Ans D'Activité, de Dr. V. M. Ioachim.

Situaţia Financiară.

Realizări	lei 2.392.875
Cheltueli	„ 1.662.850
Excedente	730.025

Independent de acestea, Secţiunea Ilfov, are singură la 31 Dec. 1931 un fond de lei 987.588.

Din motive uşor de înţeles, asupra evenimentelor întâmplate în primii 10 ani de la înfiinţarea Corpului Contabililor din România, n'am făcut decât un scurt rezumat.

Desvoltarea şi documentarea tuturor evenimentelor intervenite în acest prim deceniu de existenţă al Corpului, rămâne în sarcina autorului sau autorilor, cari, vor edita al doilea *Anuar General al Contabililor din România* şi care, sperăm să apară într'un timp cât mai scurt.

Alexandru I. Botez

Finis opus coronat.

Consiliul Superior al Corpului Contabililor Experţi şi Autorizaţi, dela înfiinţarea Corpului

	1921—1923	1923—1925
Preşedinte de onoare:	Prof. Gr. L. Trancu-Iaşi	Prof. Gr. L. Trancu-Iaşi
Decan:	N. Butculescu	N. Butculescu
Secretar General:	G. M. Leonte	P. Drăgănescu-Brateş
Director:	V. M. Ioachim	V. M. Ioachim
Consilieri:	Arghir N.	Prof. Alesseanu Gh.
	Cihosky St.	Anghelescu N. I. Dr.
	Drăgănescu P.	Arghir N.
	Eremia Gr.	Daniel M.
	Prof. Iacobescu Sp.	Eremia Gr.
	Lungu C.	Galan At.
	Mecu Ilie.	Prof. Iacobescu Sp.
	Negrescu C. I.	Ionescu G.
	Orghidan Th. V.	Leonte G. M.
	Paşcanu E.	Lungu C.
	Popovici V.	Mecu I.
	Puiu V.	Orghidan V. Th.
	Raţiu D.	Popovici V.
	Staicovici Chr.	Puiu V.
		Staicovici Chr.

1925—1927

Preşedinte de onoare: Prof. Gr. L. Trancu-Iaşi
Decan: N. Butculescu
Secretar General: P. Drăgănescu-Brateş
Director: V. M. Ioachim

Consilieri:
Prof. Alesseanu Gh.
Anghelescu N. I. Dr.
Arghir N.
Băicoianu I. C.
Ciuntu St.
Prof. Iacobescu Sp.
Luceanu L.
Lungu I.
Mecu I.
Niculeşcu-Ritz D. P.
Paşcanu E.
Puiu V.
Popovici V.
Staicovici Chr.
Teodorescu C.

1927—1929

Prof. Gr. L. Traucu-Iaşi
N. Butculescu
P. Drăgănescu-Brateş
V. M. Ioachim

Prof. Alesseanu Gh.
Arghir N.
Georgescu St.
Galan S. A. Dr.
Prof. Iacobescu Sp.
Ionescu Gh.
Luceanu L.
Malian Chr.
Mecu I.
Orghidan V. Th.
Paşcanu E.
Pop I.
Popovici V.
Proorocu I.
Prof. Taşcă Gh.

1929—1931

Preşedinte de onoare: Prof. Gr. L. Trancu-Iaşi
Decan: N. Butculescu
Secretar General: P. Drăgănescu-Brateş
Director: Dr. V. M. Ioachim

Consilieri:
Prof. Alesseanu Gh.
N. Arghir
Prof. Dr. Greceanu C.
Luceanu L.
Mecu Ilie
Manoilescu I.
Niculescu-Ritz D. P.
Prof. Paşcanu E.
Popovici V.
Popp V.
Proorocu I.
Prof. Taşcă Gh.

1931—1933

Prof. Gr. L. Trancu-Iaşi
N. Butculescu
P. Drăgănescu-Brateş
Dr. V. M. Ioachim

Prof Alesseanu Gh.
Arghir N.
Botez I. Alexandru
Constantinescu Jean Prof.
Ghenzul V.
Georgescu Ştefan
Ioaniţiu N.
Ionescu Gh.
Mecu Ilie
Manoilescu I.
Miron Cezar Prof.
Popovici V.
Petculescu Gh.
Prof. Răducanu Ion

LEGEA

pentru

Organizarea Corpului de Contabili-Autorizaţi şi Experţi-Contabili în România [1])

Art. I. — In baza acestei legi se înfiinţează un corp de contabili autorizaţi şi experţi-contabili în România cu caracter de persoană juridică.

Art. II. — *Profesiunea de contabil autorizat la Stat şi în întreprinderi comerciale, industriale, financiare cu un capital mai mare de 500.000 lei care întrebuinţează credit şi profesiunea de expert contabil în faţa autorităţilor judiciare, administrative, financiare, etc. nu va fi exercitată decât de persoanele făcând parte din acest corp.*

Prin contabil se înţelege persoana care înregistrează operaţiunile comerciale după principiile contabilităţii.

Contabilii din întreprinderile mai mici şi ţiitori de registre nu sunt obligaţi de a face parte din acest corp.

Art. III. — Pentru a putea fi înscrişi în acest corp se cer următoarele condiţiuni:

a) A avea titlul unei academii de înalte studii comerciale din ţară sau străinătate sau titlul unei şcoli superioare de comerţ sau unei şcoli de comerţ (curs seral superior);

b) A avea drepturi civile;

c) Să nu fi suferit nici o condamnare de natură infamantă.

CAPITOLUL II.

Despre tablou.

Art. IV. — Pe lângă fiecare tribunal funcţionează câte o secţiune a corpului cu caracter de persoană morală.

Pe lângă Curtea de apel din Bucureşti va funcţiona un „consiliu superior al corpului", în afară de secţia Ilfov.

In luna Ianuarie a fiecărui an se va face de consiliul fiecărei secţiuni a corpului un tablou al membrilor.

Acest tablou se va afişa la sediul secţiei respective şi se va trimete tuturor autorităţilor financiare, judiciare şi administrative din jurisdicţiunea tribunalului respectiv, precum şi consiliului superior al corpului.

Tabloul va cuprinde trei categorii de membri:

a) Contabili stagiari, sunt acei cari în posesia titlurilor de mai sus fac practică de contabilitate timp de doi ani dela înscrierea în corp pe lângă o întreprindere, ale cărei operaţiuni se înregistrează după regulele contabilităţii;

b) Contabili autorizaţi, acei cari vor dovedi consiliului secţiei respective îndeplinirea celor doi ani de practică;

1) Publicată în Monitorul Oficial No. 80 din 15 Iulie 1921.

c) Experţii-contabili, acei cari în urma unei practice de 5 ani dela înscrierea în corp şi a dovezilor ce vor da li se va recunoaşte această calitate de consiliul superior al corpului, după avizul motivat al secţiei respective.

Profesorii de contabilitate cu examenul de capacitate dat sunt de drept experţi-contabili.

Acei cu titluri academice pot fi trecuţi la gradul de experţi-contabili după doi ani dela înscrierea în corp şi numai dacă au făcut practică pe lângă o întreprindere, ale cărei operaţiuni se înregistrează după regulele contabilităţii.

CAPITOLUL III.

Despre drepturi şi datorii

Art. V. — Pentru ocrotirea averilor societăţilor de binefacere a celor puşi sub tutelă, curatelă, administraţiei forţată, succesiuni, comunitate de bunuri, etc., tribunalele vor delega un expert-contabil sau contabil autorizat, cel puţin odată pe an, pentru a verifica gestiunea şi a face un raport. Contabilul delegat va fi obligat, în termen de o lună dela delegare, să facă acest raport sub pedeapsa *amenzii dela 5000—10000 lei.*

Din comitetul de censori la societăţile pe acţiuni cu un capital vărsat de cel puţin cinci milioane lei, ce se vor fonda dela promulgarea acestei legi, cel puţin unul din censori va fi contabil autorizat sau expert-contabil cu îndeplinirea condiţiunilor prevăzute de codul de comerţ.

Intreprinderile prevăzute la art. 2 nu vor putea primi viza de încheiere a registrelor din partea tribunalelor decât atunci când registrele sunt semnate de un contabil autorizat.

Se esceptează întreprinzătorii cari îşi ţin registrele singuri.

Art. VI.— Pentru orice expertiză de registre în cazuri de moratorii şi falimente, procese în cari e vorba de socoteli, impuneri fiscale, arbitragii în materie de inventare şi bilanţuri, partaje, stabiliri de venituri şi cheltueli, autorităţile financiare, administrative şi judecătoreşti se vor servi de un expert-contabil luat din tablou, ţinându-se seamă pe cât posibil de specialitate şi de rotaţie.

Art. VII. — Contabilii autorizaţi şi experţii contabili sunt datori să studieze cu atenţie bilanţurile şi ori ce chestiuni cu cari sunt însărcinaţi atât în interesul public cât şi al părţii care i-a însărcinat.

Sunt obligaţi a semna registrele şi actele ce li se încredinţează, garantând regularitatea lucrărilor.

Ei sunt datori să păstreze cel mai strict secret asupra faptelor cunoscute de ei cu ocazia exerciţiului funcţiunii lor.

Infractorii se vor elimina din corp de consiliul superior, rămânând şi personal răspunzători de daunele cauzate, în afară de penalitatea prevăzută în codul penal pentru violarea secretului profesional.

CAPITOLUL IV.

Administrarea Corpului

Art. VIII. — Consiliul superior al corpului se compune din:

a) Preşedintele Camerii de comerţ din Bucureşti sau delegatul său;

b) Rectorul academiei de înalte studii comerciale sau delegatul său şi profesorul de contabilitate;

c) Un director dela Banca Naţională a României;

d) Directorul şcolii de comerţ sau delegatul său;

e) Preşedintele corpului absolven-

ţilor şcolilor superioare de comerţ sau delegatul său;

f) Preşedintele secţiei Bucureşti şi trei membri aleşi de secţia Bucureşti;

g) Câte un reprezentant al secţiunilor din Muntenia, Oltenia, Dobrogea, Moldova, Transilvania, Banat, Bucovina, şi Basarabia, aleşi de comitetele secţiunilor din fiecare din cele 8 regiuni.

Atribuţiunile acestui consiliu sunt: să întocmească tabloul general al tuturor membrilor corpului contabililor din întreaga ţară, să decearnă calitatea de expert contabil, să intervină ori de câte ori va cere interesul general al corpului.

Acest consiliu se va întruni cel puţin odată pe an şi va putea lua hotărâri valabile fiind prezenţi cel puţin o treime.

Art. IX. — Fiecare secţie a corpului se administrează de 7—9 membri, din cari de drept face parte directorul Băncii Naţionale.

Controlul gestiunii se va face de un comitet compus din 3—5 membrii.

Art. X. — Intrebuinţarea şi administrarea averii corpului se va face de preşedinte, cu autorizaţia consiliului care va determina veniturile corpului şi dispune întrebuinţarea lor.

Art. XI. — La sfârşitul fiecărui an (31 Decembrie) se va face un bilanţ al secţiei corpului şi un buget de venituri şi cheltueli pentru anul viitor; acestea vor fi prezentate în Ianuarie următor adunării generale spre aprobare.

Adunarea generală va fi convocată cu 10 zile mai înainte prin publicaţie în *Monitorul Oficial* şi o gazetă locală, şi va lua deciziuni valabile, fiind prezenţi cel puţin jumătate din numărul membrilor.

Dacă nu s'ar întruni acest număr la prima convocare, adunarea se va ţine după 8 zile cu oricâţi membrii ar fi prezenţi.

Art. XII. — Consiliu şi comitetul de censori se vor alege de adunarea generală a fiecărei secţii pe timp de doi ani.

Consiliul îşi alege pe preşedinte, vice-preşedinte, secretarul, casierul şi contabilul secţiei corpului.

Adunarea generală pentru alegerea consiliului va fi prezidată de preşedintele tribunalului respectiv sau de delegatul său.

Art. XIII. — Votul va fi egal şi secret; vor fi aleşi cei ce vor întruni majoritatea voturilor exprimate.

Art. XIV. — Consiliul are paza onoarei şi demnităţii corpului, trebuind să intervină faţă de autorităţi, în special când vreun membru al său ar fi jignit în exerciţiul funcţiunii sale; de asemenea intervine când vreunul din membri săi dă probă de neglijenţă sau când printr'un fapt al său compromite demnitatea corpului.

CAPITOLUL V.

Acţiunea disciplinară

Art. XV. — Plângerile contra vreunui membru al corpului se adresează preşedintelui consiliului secţiei respective, care va cerceta cazul direct sau printr'un delegat al consiliului.

Consiliul, pe baza acestor cercetări, va decide dacă este cazul de dare în judecată.

Consiliul va putea pronunţa cu majoritate de voturi: admonestarea, interdicţia temporară de a profesa, iar în cazuri grave, excluderea din corp.

Art. XVI. — Acţiunea disciplinară este independentă de orice alte ac-

ţiuni penale, civile sau comerciale.

Art. XVII. — Deciziunea consiliului este supusă apelului Curţii de apel, care va judeca conform dreptului comun.

Art. XVIII. — *Oricine, în exercitarea profesiunii sale se va servi de titlul de „contabil autorizat" sau „expert contabil" fără a fi înscris în corp, va fi pedepsit cu o amendă de 500—5.000 lei sau cu închisoare dela 15 zile până la 6 luni, iar în caz de recidivă cu ambele.*

Art. XIX. — Actualii contabili şi experţii contabili vor fi înscrişi în corp după cererea ce vor adresa preşedintelui secţiei respective în gradul ce li se cuvine, după practică şi titlurile ce le au.

In primele 6 luni dela promulgarea legii, până la constituirea secţiunilor pe judeţe, cererea se va adresa preşedintelui tribunalului, care constatând îndeplinite condiţiunile din prezenta lege va hotărî calitatea de contabil sau expert-contabil.

După trecerea acestui termen, cererea se va adresa preşedintelui secţiunii dacă este constituită, iar dacă în judeţ nu există secţiune constituită, cererea se va adresa la secţiunea cea mai apropiată.

Art. XX. — In primii doi ani dela înfiinţare se pot înscri cu gradul de contabil-autorizat şi cei cari fără a poseda titlurile prevăzute la art. V, au exercitat cel puţin 5 ani profesiunea de contabil în mod mulţumitor.

Termenul de 5 ani se va socoti până la data promulgrii acestei legi.

Art. XXI. — Printr'un regulament special se va stabili modul amănunţit de funcţionare al acestui corp.

Această lege s'a votat de adunarea deputaţilor în şedinţa dela 18 Iunie 1921 şi s'a adoptat cu unanimitate *de una sută douăzeci şi patru* voturi.

Preşedinte, DUILIU ZAMFIRESCU

(L. S. A. D.)

Secretar, *I. N. Lungu*

Această lege s'a votat de Senat în şedinţa dela 1 Iulie 1921 şi s'a adoptat cu unanimitate de *optzeci şi trei* voturi.

Vice-Preşedinte, *G. G. Mironescu*

(L. S. S. D.)

Promulgăm această lege şi ordonăm ca ea să fie învestită cu sigiliul statului şi publicată prin „Monitorul Oficial".

Dat în Bucureşti, la 13 Iulie 1931

FERDINAND

(L. S. St.)

Ministrul sănăt. muncii şi ocrot. soc.
Grigore L. Trancu-Iaşi

Ministrul Justiţiei,
M. Antonescu

Momente din istoria Corpului

Sfârşitul secolului XIX şi începutul secolului XX reprezintă cristalizarea relaţiilor capitaliste în România. Structurarea instituţiilor statului şi dezvoltarea societăţilor comerciale impuneau organizarea unui sistem de contabilitate atât la nivel de întreprindere, cât şi la nivel de administraţie publică. Din cauza inexistenţei unui cadru legal, cei care se ocupau cu ţinerea registrelor şi cu înregistrarea şi prelucrarea datelor contabile erau, de cele mai multe ori, persoane necalificate. Necesitatea numirii unor persoane competente, care să se ocupe în special cu efectuarea expertizelor judiciare, a grăbit procesul de cristalizare şi de organizare a profesiei contabile.

Accesul la profesie

După promulgarea Legii de organizare a Corpului, în iulie 1921, a fost elaborat *Regulamentul pentru aplicarea Legii de organizare a Corpului*, publicat în Monitorul Oficial nr. 613 din 22 octombrie 1921.

Extras din
"Regulamentul pentru aplicarea Legii de organizare a Corpului"

Art. 2.- Oricine exercită profesiunea de contabil autorizat la stat sau întreprinderi particulare cu un capital mai mare de 500.000 lei trebuie să facă parte din acest Corp.

Art. 5. - Spre a fi înscris în Corp se cer următoarele condiţiuni:

1. A avea:

a) Sau titlul unei Academii de Înalte Studii Comerciale din ţară sau străinătate cu cel puţin 2 ani de studii contabile;

b) Sau titlul unei şcoale superioare de comerţ din ţară sau străinătate, echivalată de ministerul instrucţiunei publice;

c) Sau titlul de absolvire a cursurilor comerciale serale superioare.

2. A avea drepturile civile.

3. A nu fi suferit nici o condamnare pentru crimă sau pentru următoarele delicte: fals, furt, înşelăciune, abuz de încredere, mărturie mincinoasă, atentat la bunele moravuri, delapidare de bani publici, luare de mită, spargere de sigiliuri, sustragere de acte sau violare de secret profesional, şi a nu fi reabilitat.

.....

Art. 25. - În exercitarea profesiunii lor, contabilii au dreptul să se opună înregistrării care nu ar corespunde realităţii faptelor sau ar putea prejudicia interesele statului sau terţilor. Acest refuz nu se va considera ca un refuz de îndeplinire a serviciului.

Art. 26. - Membrii Corpului sunt obligaţi să achite la timp cotizaţia şi abonamentul la organul oficial al Corpului. Cei cu întârziere cu plăţile pe un an vor fi invitaţi prin scrisori recomandate ca să achite cotizaţia, şi, în caz de refuz, consiliul Corpului îi va putea suspenda din exercitarea profesiunii până la punerea la curent cu plata.

Conform Legii de organizare şi Regulamentului Corpului, membrii săi erau grupaţi în Tablou pe trei categorii: stagiari, contabili autorizaţi şi experţi contabili. Pentru a trece de la *stagiari* la *contabili autorizaţi* era nevoie de doi ani de practică de la înscrierea în Tablou, iar pentru trecerea de la *contabili autorizaţi* la *experţi contabili* se cereau cinci ani de practică de la înscrierea în Tablou, precum şi recomandarea secţiunii teritoriale.

Legea era destul de permisivă deoarece nu prevedea susţinerea vreunui examen care să dovedească cunoştinţele avute, şi, în entuziasmul de la început, mulţi au intrat în Corp fără a avea un minim de cunoştinţe necesare. Acest lucru rezultă cel mai bine din concluzia trasă de dl. Nicolae Butculescu la sfârşitul unei testări a stagiarilor:

"Cu ocazia examenelor ţinute s'a observat că majoritatea candidaţilor, chiar dacă au un scris culant, o iuţeală de calcul relativă, sunt lipsiţi de cele mai elementare cunoştinţe teoretice.

Nu pot face nici o lucrare de sinteză ori de generalizare, sunt mărginiţi la ce au văzut în practica lor, fără a putea face aplicarea vreunui principiu nou.

Nu mai vorbim de cunoştinţele de drept elementare, de contractele care totuşi adesea sunt chemaţi a le înregistra, ba chiar a le face.

În concluzie, pentru că un contabil autorizat nu este sinonim cu o maşină de scris, la viitoarele examinări credem util pentru candidaţi a le indica mai jos materia cu care ar trebui să se pună la curent şi care va forma obiectul unei examinări orale."

În anul 1926, Corpul avea constituite 56 de secţiuni şi era alcătuit din 6.565 de specialişti, din care 1.932 - experţi contabili, 4.076 - contabili autorizaţi şi 557 - contabili stagiari.

Patru ani mai târziu, în 1930, asistăm la o creştere spectaculoasă, existând 62 de secţiuni judeţene şi 11.130 de membri, din care 2.302 - experţi contabili, 7.468 - contabili autorizaţi şi 1.360 - contabili stagiari.

Perioada de vârf, în ceea ce priveşte organizarea în teritoriu şi numărul de membri, s-a înregistrat între anii 1938-1939. Atunci, Corpul dispunea de 70 de secţiuni, iar numărul membrilor ajunsese la aproape 15.000.

ANUARUL GENERAL

AL

CONTABILILOR DIN ROMANIA

Secţiunile judeţene

Judeţul Alba

(Transilvania)

Capitala Alba Iulia, suprafaţa 3646 km.2, 213,795 locuitori, (Rec. 1930); Aparţine Curtea de Apel Cluj; are 2 şcoli comerciale superioare: una de fete la Aiud; şi una de băieţi la Alba Iulia.

Important economiceşte, prin: minele de aur, plumb, cupru şi pirită, (Zlatna), sare, (Uioara), aur, (Abrud), etc.; are Cameră de Comerţ; Preşedinte: Gavril Crişan; Secretar: Henegariu Cornel.

CORPUL CONTABILILOR

Secţia locală s'a constituit la 18 Iunie 1927.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE

Preşedinte: Constantin F. Enescu, Secretar: Angel Bucerzan Membrii: Iosif Datcu, Dumitru Tanu, Gheorghe Crişan, Cornel Henegariu, Roth Daniel, Francisc Balazs.

Judeţul Argeş

(Muntenia)

Capitala Piteşti, suprafaţa 4.216 km.2; 258.305 locuitori (Rec. 1930); aparţine Curtea de Apel Bucureşti; are 3 şcoli comerciale; sup. şi elementară de băieţi; şi seral suprapus, toate în Pi e

Important economiceşte prin: exploatări de păduri; are aproape 28 de cooperative pentru exploatări de păduri (Arif); are Cameră de Comerţ; Preşedinte: Honoriu Bănescu. Secretar: N. Mamulea.

CORPUL CONTABILILOR

Secţia locală s'a constituit la 12 Ianuarie 1922.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE

Preşedinte: Ioan Drăgănescu. Vice: Nicolae Mamulea, Secretar: Romulus Stoicescu. Membrii: Toma Varatic, Gheorge Lungu, Ion Stănescu Apostol Dima. Cenzori; Pavel Stănescu, Săndulescu Ioan, Maxim Berechet.

Judeţul Bacău

(Moldova)

Capitala Bacău, suprafaţa: 4.410 km2; populaţia 260.615 loc. (Rec. 1930); aparţine Curtea de Apel Iaşi; are 3 şcoli comerciale: una superioară de băieţi, una elementară de băeţi şi una seral-suprapus, toate în Bacău.

Important economiceşte, prin: exploatări de păduri, de petroleu (Moineşti) cărbuni, (Dărmăneşti). In acest judeţ se găseşte staţiunea balneo-climaterică: *Slănicul Moldovei*, denumit Karlsbad-ul României, important prin apele sale minerale.

Camera de Comerţ; Preşedinte; Nicolae V. Damian, secretar Gh. Dumitrescu.

CORPUL CONTABILILOR

Secţia locală s'a constituit în 1921.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE

Preşedinte: George Eşanu, Vice Preşedinte: George Manolescu, Ioan Jaliu. Secretar: George Stancu. Contabil: Ioan Zătărescu. Casier şi Bibliotecar: Petre C. Nicolau. Membrii: Mendel Goldştein, B. Jussier, Gh. Dumitrescu. Cenzori: Ioan Hotnog, Ioan Oratie, Marcu Segal.

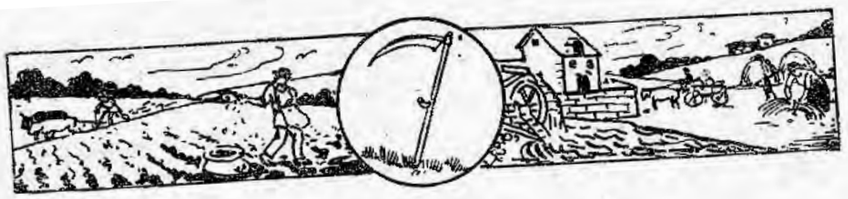

Judeţul Botoşani

(Moldova)

Capitala Botoşani; suprafaţa 3077 km²; populaţia 216.611 loc. (Rec. 1930); aparţine Curtea de Apel Iaşi; are 4 şcoli comerciale: 1 elem. de băeţi, 1 elem. de fete, 1 superioară de băeţi şi 1 seral suprapus.

Judeţ eminamente agricol: industria derivatelor din cereale, a zahărului (Iţcani, Ripiceni).

Camera de Comerţ: Preşedinte, Lt.-col. I. Vălceanu; secretar, N. V. Adam.

CORPUL CONTABILILOR

S'a constituit la 18 Decembrie 1921.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE

Preşedinte: N. V. Adam; Vice-preş.: I. Rosenblat; secretar, D. Marandiuc; Casier, I. Hart; Membri: I. Herţanu, C. Grigorovici F., Segall. M. Dumitrescu, Pompeius Jecu.

Judeţul Caliacra

(Dobrogea)

Capitala Balcic; suprafaţa 4500 Km.; populaţia: 166,588 locuitori; (Rec. 1930); aparţine Curtea de Apel Constanţa.

Importanţa economică a judeţului: exploatări de păduri, păşuni, cu renumite brânzeturi (specialitatea caşcavalului); cariere de calcar.

Camera de Comerţ. Preşedinte St. Panaitescu, secretar I. Sapungief.

CORPUL CONTABILILOR

Secţia locală s'a constituit la 12 Ianuarie 1922.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE

Preşedinte: Gh. Gheorghiu; Vice-preşedinte: B. Gheorghief; Casier: Ivan Sapungief; Contabil secretar: Anghel Găitan; Membru: Traian Tănăsescu

Judeţul Caraş

(Banat)

Capitala Oraviţa; Populaţie 201.390 luocuitori; (Rec. 1930);
Important judeţ industrial; în acest judeţ se găsesc vestitele uzine metalurgice şi exploatare a fierului (Reşiţa): Furnale înalte (Anina) exploatări de păduri şi industria lemnului (Reşiţa) etc.

CORPUL CONTABILILOR

Secţia locală s'a constituit în 1931.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE

Preşedinte: Gh. Toader; Vice-preşedinte: Carol Renert; Contabil: Cornel Revay; Secretar: C. Potoceanu; Casier Gh. Velceanu; Membri: Mihai Balş, Paul Belgrader, Gh. Talescu, C. Diaconescu; Cenzori: Gh. Breazu, R. Deutsch, A. Sitter, Gh. Popescu, Rudolf Schweinitzer.

Judeţul Cluj

(Transilvania)

Capitala Cluj; suprafaţa 5079 Km²; populaţia 333.545 locuitori; (Rec. 1930); Aparţine Curtea de Apel Cluj; are 3 şcoli comerciale; sup. de băeţi, sup. de fete, elementară de băeţi.

Importanţa economică: are numeroase fabrici de spirt, hârtie, tăbăcărie, explozibile, etc. Centru cultural al Ardealului — Universitate si numeroase şcoli.

Camera de Comerţ; Preşedinte: Ing. I. F. Negruţiu, Secretar N. Căciulă.

CORPUL CONTABILILOR

S'a constituit la 6 Noembrie 1921.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE

Preşedinte: Gh. P. Ionescu; Vice-preş.: Eugen Beşa; Secretar Sabin Cioranu; Contabil: Gh. Dragoş; Casier: Nic. Munteanu; Ajut Secretar: Petre Zestreanu.

Judeţul Ilfov

(Muntenia

Capitala Bucureşti: suprafaţa; 5176 Km.² populaţia: 992.416 locuitori (Rec. 1930) Bucureşti, Capitala Ţării, are 622.661 locuitori (Rec. 1930). Aci e reşedinţa M. S. Regelui; Parlamentul; Sf. Patriarhie şi reşedinţa I. P. S. Sale Patriarhul României. Inalta Curte de Casaţie; Inalta Curte de Conturi; Ministerele; reşedinţa Guvernului şi a Corpului Diplomatic.

Centrul Cultural al României şi al apropiatului Orient: posedă numeroase şi importante instituţiuni culturale:

Academia Română; Universitatea cu facultăţile de: medicină drept, litere, teologie etc. „Politechnica" Institutul „Electro Technic" Academia de Agricultură etc.

Fundaţiuni Culturale: Fundaţiunea Universitară „Carol I" „Ateneul Român", „Fundaţiunea Universitară" C. N. Vasiliu Bolnavu" Fundaţiunea „I. Dalles", Muzeul de Istorie Naturală, Muzeul Militar, Muzeul de Antichităţi Muzeul „Municipal", Muzeul „Toma Stelian" etc.

Invăţământul Comercial: Academia de Inalte Studii Comerciale şi Industriale; 3 Şcoale superioare de Comerţ de băeţi, una superioară de fete; 3 seral suprapus, 4 elementare de băeţi—2 de fete; 4 Şcoli practice ale Camerii de Comerţ din Bucureşti — şi 3 ale Ministerului Muncii.

Centrul economic al României. Se găsesc numeroase fabrici şi mari întreprinderi comerciale.

Aci îşi au sediul central, principalele instituţiuni cu caracter economic şi financiar: Banca Naţională, Bursa de Valori, „Casa de Depuneri şi Consemnaţiuni", Casa Naţională de Economii, Administraţiile Centrale: C. F. R., P. T. T., C. A. M., P. C. A., P. A. R. I. D. etc.

Uniunea Camerelor de Comerţ. Uniunea Camerelor Agricole, Camerele de Muncă etc.

Uniunea Camerelor de Comerţ şi Industrie: Commitetul de Direcţie: Preşedinte: Ing. C. Osiceanu, Vice- Preşedinţi: Aposto P. Popa, Ing. I. F. Negruţiu, Dr. Aurel Popescu, Secretar General al Minist. de Industrie şi Comerţ; Gh. Christodorescu, Director general.

Camera de Comerţ şi Industrie din Bucureşti; Preşedinte: Th. V. Orghidan, Vice-Preşedinţi: Ing. C. Osiceanu, N. Madgearu, Ing. C. Orghidan, Oscar Kauffman, Comisarul Guvernului: G. Butuceanu, Secretar general: Prof. V. Stoicovici, Secretari: Dr. V. M. Ioachim, D. Nitulescu.

Corpul Contabililor

Secţiunea Ilfov

Aci îşi are sediul central Corpul Contabililor şi Consiliul Superior. (Bucureşti I, str. Teilor Nr. 12).

Secţiunea Ilfov a fost constituită conform legii de organizare a Corpului Contabililor Experţi şi Autorizaţi la 29 Octombrie 1921, fiind prima pe ţară.

Această secţiune posedă o bogată bibliotecă, precum şi o „Casă de Asistenţă" pentru ajutorarea membrilor săi.

Numără (la 1 Noembrie 1932): 4081 membri, din cari 1027 Experţi, 2734 Autorizaţi şi 320 Stagiari.

Desvoltă o puternică activitate: socială, culturală şi profesională.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE

(1932—1934)

Preşedinte: Arghir Nicolae
Vice-Preşedinte: Marinescu Aureliu
Secretar: Caraianu Nicolae
Casier, Contabil: Luceanu L.
Tanăsescu Al. Prof.

Membri:
- Botez I. Alexandru
- Georgescu Ştefan
- Mecu Ilie
- Miron Cezar, Prof.

Cenzori:
- Bărbulescu Şt. Alexandru
- Ceauşoglu Nicolae
- Constantinescu Şt. Barzon
- Huber Gh. Prof.
- Iancovici Pera

Delegaţia Permanentă

Preşedinte: Marinescu Aureliu

Membrii:
- Caraianu Nicolae
- Luceanu L.
- Miron Cezar, Prof.

Funcţionari:
- D-ra M. Căpraru
- C. Gheorghiu

Casa de Asistenţă

Preşedinte: Botez I. Alexandru
Vice-Preşedinte: Georgescu Ştefan
Secretar: Iliescu I. Gh.

Membrii:
- Aburel Gh.
- Botez Jean
- Erb Guido
- Luceanu L.

Delegaţi: Gerber A.
Trandafirescu N.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE

Secţiunea Ilfov

De la constituirea secţiei (1921) şi până în prezent (1932)

1930-1932

Preşedinte: Arghir Nicolae
Vice-Preşedinte: Marinescu Aureliu
Secretar: Botez I. Alex.

Membri:
Georgescu Ştefan
Dr. C. Greceanu
Iliescu Gh. I.
Mecu Ilie
Luceanu L.

Cenzori:
Brenner M.
Caraianu N.
Ceauşoglu N.
Constantinescu St. Barzon
Iancovici Pera

1928-1930

Preşedinte: Prof. Alesseanu Gh.
Vice-Preşedinte: Arghir N.
Secretar: Marinescu Aureliu

Membri:
Băicoianu I. C.
Correni Victor
Georgescu Şt.
Dr. C-tin Greceanu
Luceanu Lazăr

Censori:
Caraianu N.
Ceauşoglu N.
Constantinescu St Barzon
Iancovici Pera
Rapaport Simon

1926 — 1928

Preşedinte: Alesseanu Gh. Prof.
Vice-Preşedinte: Arghir N.
Secretar: Bărbulescu St. Alex.

Membri:
- Băicoianu C.
- Galan Ath.
- Niculescu-Ritz P. D.
- Penescu S. I.
- Rapaport Sol.
- Luceanu L.

Cenzori:
- Ceaușoglu N.
- Constantinescu Barzon
- Iancovici Pera
- Marinescu Aurel
- Vasilescu N. Al.

1924 — 1926

Președinte: Staicovici D. Chr.
Vice-Președinte: Arghir N.
Secretar: Drăgănescu Brateș P.

Membrii:
- Constantinescu Dem.
- Eremia Gr.
- Galan Ath.
- Lobelsoln H.
- Lucian L.

Cenzori:
- Ceaușoglu N.
- Constantinescu Barzon St.
- Marinescu Aureliu
- Munteanu D. M.
- Vasilescu Al.

1922 — 1924

Președinte: Staicovici D. Chr.
Vice-Președinte: Arghir N.
Secretar: Drăgănescu Brateș P.

Membrii:
- Constantinescu Dem.
- Ioachim M. V.
- Leonte Gh.
- Negrescu I. C
- Teodoru T. A.

Cenzori:
- Galan Ath.
- Marinescu Aureliu
- Munteanu M.
- Petrescu I.
- Vasilescu Al.

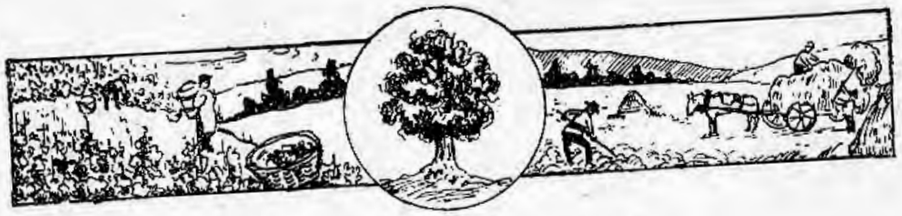

Judeţul Lăpuşna

(Basarabia)

Capitala Chişinău; suprafaţa: 4181 Km²; populaţia: 421.857 locuitori (Rec. 1930); Curte de Apel în Chişinău: are 2 şcoli comerciale, superioară şi elementară de băeţi, în Chişinău.

Chişinău, Capitala Basarabiei, oraş istoric.

Judeţ agricol, posedă şi unele industrii: îngrăşăminte chimică, bere, spirt, uleiuri vegetale etc.

Camera de Comerţ, Preşedinte: Petre Firică, deputat, Secretar: D. Popovici.

CORPUL CONTABILILOR

Secţiunea locală s'a constituit la 13 Noembrie 1921.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE

Preşedinte: Vasile Ghenzul, Vice-Preşedinte: Gh. Ţintă, Secretar: Boris Coganov.

Judeţul Mureş

(Transilvania)

Capitala Tg. Mureş, suprafaţa: 4203 Km.²; populaţia: 289.717 locuitori, (Rec. 1930); aparţine Curtea de Apel Tg. Mureş; are 3 şcoli comerciale: 1 sup. de băeţi, 1 sup. de fete şi 1 elementară de băeţi.

Importanţa economică: numeroase industrii: zahăr, mobile, tăbăcării, exploatări de gaz mentan, sare etc.

Camera de Comerţ, Preşedinte: Victor Mera, Secretar: Iosif Biro.

CORPUL CONTABILILOR

Secţiunea locală s'a constituit la 25 Februarie 1922.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE

Preşedinte; Lucian Cioranu, Vice-Preşedinte; Turi Zoltan, Casier; Carol Tokes, Secretar; Bucur Bel, Membri; Fulea Octavian, Berţia Lazăr, Budiu Ioan, Iacob Laslo, Schuller Artur.

Judeţul Prahova

(Muntenia)

Capitala Ploeşti, suprafaţa: 5040 Km²; populaţia: 478.045 locuitori (Rec. 1930); aparţine Curtea de Apel Bucureşti; are 5 şcoli Comerciale Superioare: de băeţi şi fete; elementare de băeţi şi fete, seral suprapus.

Judeţ cu imense resurse naturale.

Exloatarea petrolului în acest judeţ a dus faimă Ţării peste hotare — producţia de petroleu a acestui judeţ s'a cifrat în 1930 la 4.243.321 tone (vezi Mihail Pizanty: „Le Petrole en Roumanie".)

Numeroase industrii se găsesc înşirate dealungul văii Prahova: industria hârtiei—Buşteni; sticlăriei, postav şi bere Azuga, cimentului—Comarnic.

Rafinerii de petrol „Steaua Română" Câmpina — „Româno-Americană" Teleajen; „Astra Română", „România Petroliferă", „Vega" etc. Ploeşti-Băicoi etc. — Exploatarea sării Slănic.

Deasemeni judeţul, este important pentru numeroasele sale culturi de vii — renumita „Valea Călugărească" (Dealul Mare).

Staţiuni climaterice de prim rang:

Sinaia, (reşedinţa de vară a M. S. Regelui), Buşteni, Azuga, Predeal, Breaza, Telega etc.

Camera de Comerţ, Preşedinte: Gh. Fernic, Secretar: Stelian Papina.

CORPUL CONTABILILOR

Secţiunea locală s'a constituit la 2 Decembrie 1921.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE

Preşedinte: Toma Voiculescu, Profesor fost senator; Vice Preşedinte: Petre Ştefănescu, comerciant; Secretar D. Bercu; Membri: G. Georgescu, Directorul Băncei Naţionale; Ioan A. Selegian; Stelian Papina, Secretarul Camerei de Comerţ; Aurel Marinescu; Ioan C. Fulga şi Dim. N. Niţă. Cenzori: Petre Marinescu, F. Georgescu, C. Damaschin, Nic. Marcian, Nic. C. Şerbănescu.

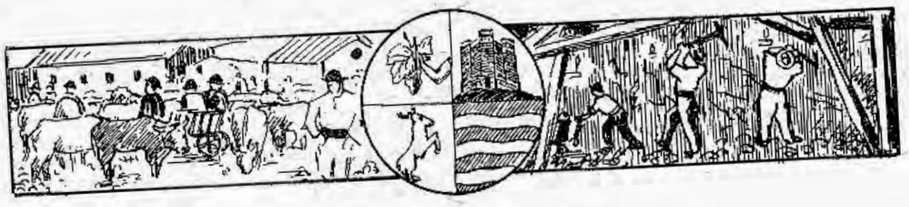

Judeţul Sălaj

(Transilvania)

Capitala Zălău, suprafaţa: 3815 Km²; populaţia: 345.576 locuitori (Rec. 1930); aparţine Curtea de Apel Oradea; are 1 şcoală elementară de Comerţ.

Numeroase exploatări şi mine de cărbuni (lignit).

CORPUL CONTABILILOR

Secţiunea locală s'a constituit la 5 Februarie 1932.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE

Preşedinte: Const. St. Chiru, Secretar: Coloman Handlery, Membri: Sighismund Szabó, Ştefan Szika, Samoilă Urian, Iosif Vaida, Francisc Mezey, Teodor Borsitzky, Ioan Moga, Cenzori: Ştefan Zonda, Ştefan Zilali, Vasile Crăciun, Samoilă Brüll, Vasile Takács.

judeţul Trei Scaune

(Transilvania)

Capitala Sf. Gheorghe, suprafaţa: 3889 Km²; populaţia: 136.358 locuitori (Rec. 1930); aparţine Curtea de Apel Braşov

CORPUL CONTABILILOR

Secţiunea locală s'a constituit la 16 Martie 1932.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE

Preşedinte de onare: Ion G. Cimpu, Preşedinte: Eugen Sibiianu, Vice-Preşedinte: Francisc Demeter, Secretar Contabil: Arpad Czikó, Casier: Anton Borenştein, Consilieri: Marcu Höchstädt. Leon Doicin, Vilhelm Bothár, Iosif Lorincz, Ion Bădiţoiu, Cenzori: Adrian Popovici, Ioan Muscalu, Eugen Kovacks, Blazin Mikloós.

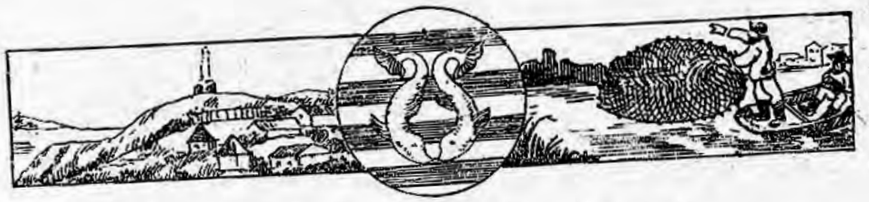

Judeţul Tulcea

(Dobrogea)

Capitala Tulcea, suprafaţa: 8629 Km²: populaţia: 183.291 locuitori (Rec. 1930); aparţine Curtea de Apel Constanţa: are una şcoală elementară de Comerţ.

Judeţ important economiceşte pentru pescăriile sale „Delta Dunării, cu numeroasele ostroave în care pescuitul e foarte desvoltat.

Se găsesc în acest judeţ numeroase cariere de granit şi pirită (Altân Tepe) marmoră (Turcoaia) etc.

Camera de Comerţ Preşedinte: Ioan Russu, Secretar: P. Penescu

CORPUL CONTABILILOR

Secţia locală s'a constituit la 23 Martie 1922.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE

Preşedinte: G. Fâcea, Vice-Preşedinte: P. Penescu, Hs. Bede, Membrii: Iosif Bergman, Simion Adamache, C. Mărgăritescu, Manea Găzdoiu, Leonte Tănase, Angustin Dugăeşescu, Dionisie Lichiardopol, Ath. Diaconescu.

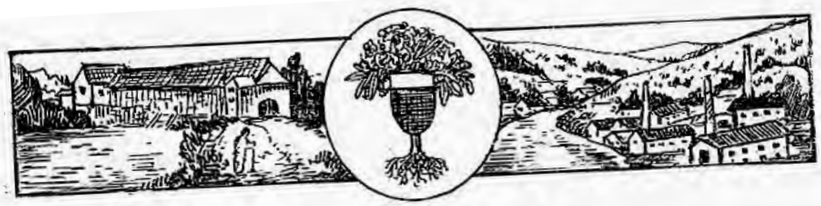

Judeţul Turda

(Transilvanic)

Capitala Turda, suprafaţa: 3514 Km²; populaţia: 181.953 locuitori (Rec. 1930): aparţine Curtea de Apel Cluj.

Important pentru numeroasele sale industrii de: sticlărie, ciment sodă caustică, bere, tăbăcării etc. din jurul şi oraşul Turda.

CORPUL CONTABILILOR

Secţia locală s'a constituit la 23 Ianuarie 1930.

Secţiunea se află în curs la organizare şi este condusă de următorul

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE

Preşedinte: Ioan Baciu, Secretar: Gh. Munteanu, Membri: Todea, Nicolae, Ianesiu Dumitru, Dorko Aladar, Trif Iacob, Gabor Aristide, Hulea Enea, Laszlo Alexandru, Cenzori: Iacob Victor, Ceclan Grigore, Dămian Axente, Magyarosy Zoltaun şi Andreica Cornel.

Judeţul Vâlcea

(Oltenia)

Capitala R-Vâlcea, suprafaţa: 4081 Km²; populaţia: 246.409; (Rec. 1930); aparţine Curtea de Apel Craiova; are 1 Şcoală Comercială Sup. de băeţi: „Mihail Oromolu".

Important judeţ agricol şi viticol, (Drăgăşani); exploatarea sării (Ocnele Mari); renumite ape minerale: (Căciulata—Călimăneşti); (Olăneşti); (Govora).

Exploatarea pădurilor şi industria lemnului (Brezoiu).

Camera de Comerţ; Preşedinte: M. D. Simian, Secretar: R. Vădiveanu.

CORPUL CONTABILILOR

Secţiunea locală s'a constituit la 28 Octombrie 1922.

Această secţiune desvoltă o deosebită activitate culturală şi profesională.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE

Preşedinte: Dimitrie I. Dimitriu, Vice-Preşedinte: Victor Alexandrescu, Secretar: Ion Gh. Săndulescu, Membri: Ioan M. Nicolescu, G. G. Şerbănescu, Petre Hanciu, George Paşca, Simion Stămbleţiu, Ion Gh. Teodosiu, Cenzori: Paul D. Ionescu, G. Predescu, Vasile Grigorian.

Pe data de 5 noiembrie 1939, dl. Nicolae Butculescu demisionează din funcţia de decan al Corpului, funcţie pe care a deţinut-o timp de 18 ani. La propunerea sa, în locul său a fost ales dl. profesor Spiridon Iacobescu, care devine astfel al doilea decan al Corpului. Domnul Nicolae Butculescu este ales decan de onoare al Corpului, funcţie special creată pentru a omagia astfel activitatea şi rolul său în crearea şi dezvoltarea Corpului. Noul Birou Permanent al Corpului, care va funcţiona până în martie 1941, avea următoarea componenţă:

- Nicolae Butculescu - decan de onoare;
- Spiridon Iacobescu - decan;
- Petru Drăgănescu-Brateş - secretar general;
- Vasile M. Ioachim - director.

Al Doilea Război Mondial a avut consecinţe nefaste şi pentru ţara noastră, iar pentru Corpul contabililor, dar şi pentru profesia contabilă în general a reprezentat începutul declinului.

Instaurarea regimului militar, îngrădirea unor drepturi cetăţeneşti, precum şi concentrările masive au făcut aproape imposibilă ţinerea de alegeri, astfel încât consiliile secţiilor, precum şi Consiliul Superior al Corpului au fost înlocuite prin comisii interimare de conducere, numite prin decizii ministeriale.

Deoarece mandatele consiliilor secţiunilor Corpului au expirat la 31 decembrie 1939, iar majoritatea membrilor Corpului erau concentraţi şi nu puteau participa la alegeri, Ministerul Muncii, sub semnătura d-lui Mihai Ralea - titularul postului de ministru, a emis Decizia nr. 70.988 din 16 ianuarie 1940, publicată în Monitorul Oficial nr. 14 din 17 ianuarie 1940, prin care erau numite comisiile interimare de conducere ale secţiunilor Corpului:

"Noi, Ministru, Secretar de Stat la Departamentul Muncii,

Având în vedere dispoziţiunile Legii privind organizarea Corpului de contabili autorizaţi şi experţi contabili din România, întocmită de acest departament şi publicată în Monitorul Oficial nr. 80 din Iulie 1921;

Având în vedere că mandatul actualelor consilii de administraţie şi al comitetelor de cenzori a expirat la 31 Decembrie 1930;

Având în vedere că majoritatea membrilor cari constituiesc Corpul Contabililor Autorizaţi şi Experţilor Contabili din ţară sunt concentraţi şi nu pot participa la alegeri;

Având în vedere cererea înregistrată la nr. 70.760 din 1940 a organizaţiilor de contabili autorizaţi şi experţi contabili,

Decidem:

Art. I. - Consiliile şi comitetele de censori ale tuturor secţiunilor de contabili autorizaţi şi experţi contabili din întreaga ţară, al căror mandat a expirat la 31 Decembrie 1939, ne mai putând avea nici o activitate, se înlocuiesc potrivit deciziei de faţă.

.....

Art. V. - D-l Director General al Muncii este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Ministru, M. Ralea"

Pe data de 3 februarie 1940, Ministerul Muncii a emis o nouă decizie, nr. 75.434, care vine s-o completeze pe prima:

"Noi, Ministru, Secretar de Stat la Departamentul Muncii,

Având în vedere art. IX din Legea pentru organizarea Corpului de contabili autorizaţi şi experţi contabili din România,

Având în vedere Decizia ministerială nr. 70.988/1940,

Decidem:

Art. 1. - Comisiunile interimare ale secţiunilor Corpului de contabili autorizaţi şi experţi contabili din judeţele: Dolj, Constanţa, Covurlui, Lăpuşna, Iaşi, Cernăuţi, Cluj, Timiş, Prahova, Braşov, Brăila, Sibiu, Bihor şi Arad vor avea următoarea compunere:

- directorul Băncii Naţionale din capitala judeţului;

- trei experţi contabili;

- trei contabili autorizaţi.

Unul din experţii contabili şi unul din contabilii autorizaţi vor fi recomandaţi de către Uniunea breslelor de funcţionari particulari, dintre membrii ei, cari sunt experţi contabili sau contabili autorizaţi."

În ziua de 24 iulie 1940 a avut loc şedinţa plenară a Consiliului Superior.

Dl. decan Spiridon Iacobescu a făcut un rezumat al evenimentelor petrecute de la ultima şedinţă, stăruind asupra marii dureri ce s-a abătut asupra neamului prin dezlipirea de patria-mamă a provinciilor vechi româneşti Basarabia şi Bucovina de Nord, unde Corpul avea un număr de 11 secţiuni.

Acesta şi-a exprimat încrederea că dreptatea poporului românesc va triumfa.

Dar numirile, prin decizii ministeriale, nu se opresc doar la nivelul secţiilor teritoriale, ci se răsfrâng şi asupra conducerii Consiliului Superior al Corpului. Astfel, prin Decizia Ministerului Muncii nr. 95.080/1941, în data de 25 martie 1941, în prezenţa d-lui general Voiculescu - subsecretar de stat, asistat de dl. subdirector Naumescu, are loc numirea unei comisii interimare a Consiliului Superior al Corpului, care-şi va alege Biroul Permanent în următoarea componenţă:

- Prof. Spiridon Iacobescu - decan;
- Prof. Ion Evian - prodecan;
- Ion Popescu-Severin - secretar general.

După oficierea unei slujbe religioase, toţi cei numiţi au depus jurământul de credinţă.

În data de 20 martie 1941, din iniţiativa d-lui ministru N. Dragomir, s-a constituit un Corp special de experţi contabili pe lângă Ministerul Coordonării, în vederea aplicării politicii de control şi de îndrumare a preţurilor. În acest Corp au fost numiţi 30 de experţi dintre personalităţile cele mai distinse ale Corpului.

Din cauza pierderilor de teritorii, numărul membrilor Corpului pe care se putea conta s-a redus semnificativ începând cu anul 1939, patrimoniile secţiilor Corpului din teritoriile ocupate au fost puse sub sechestru, iar situaţia arhivelor era mai mult decât incertă, după cum se poate observa şi dintr-o scrisoare primită de Consiliul Superior din partea d-lui Octavian Fulga, fost preşedinte al Corpului - Secţia Târgu Mureş:

"Onor, Consiliul Superior al Corpului Contabililor Autorizaţi şi Experţilor Contabili,

Ca răspuns la stim. Dvs. nr. 124 din 14 martie a.c. ce am primit abia astăzi, am onoarea a vă face cunoscute următoarele:

Arhiva Secţiunei Corpului Tg. Mureş a fost în păstrarea domnului B. Bucur (ultimul secretar al Secţiunei) care, înainte de repatrierea la Mediaş (cam în luna decembrie 1940), a predat-o d-lui dr. Aved, contabil autorizat şi directorul Sucursalei de aici a Casei Generale de Economii din Sibiu.

Actuala conducere a Secţiunei se compune din domnii: Tokes Carol - contabil autorizat, subdirector la Banca de Scont Tg. Mureş, ca preşedinte, Schuller Artur - contabil autorizat, director la Casa Generală de Economii din Sibiu, Sucursala de aici, toţi în calitate de membri ai Comisiunei interimare numite de către Administraţia militară încă în luna octombrie 1940.

O parte mai însemnată din averea Secţiunei în numerar şi titluri, rente, acţiuni etc. se găseşte încă la Banca Românească, Sucursala Tg. Mureş, cu excepţia titlurilor de rentă de stat, cari au fost retrase de către Statul Ungar.

Întreaga avere a Corpului este blocată în baza Ordinului nr. 1.022/1940 din 15 octombrie 1940.

Tg. Mureş, 4 aprilie 1941"

Octavian Fulea - directorul Băncii Româneşti, Sucursala Tg. Mureş

În teritoriile ocupate situaţia secţiunilor Corpului era dramatică, despre multe dintre ele neştiindu-se nimic. Periodic, conducerea Consiliului Superior dădea anunţuri, mai ales prin revista Corpului. Iată câteva dintre ele:

"Pentru membrii Secţiei Bihor:

Domnii membri sunt rugaţi a-şi comunica noile adrese unde şi-au stabilit domiciliul după refugiul din Oradea. De asemenea, sunt rugaţi a remite cotizaţia datorată secţiei pe adresa: Corpul Contabililor Autorizaţi şi Experţilor Contabili, Secţia Bihor, cu sediul la Beiuş - la Banca Naţională a României.", sau:

"Pentru membrii Secţiei refugiate Sălaj - Zalău:

Arhiva şi registrele secţiei fiind predate spre administrare Secţiei Bihor cu sediul la Beiuş, pentru orice chestiuni privind Secţia Sălaj, membrii acestei secţii sunt rugaţi a se adresa Corpului Contabililor Autorizaţi şi Experţilor Contabili, Secţia Bihor - Beiuş - la Banca Naţională a României."

De asemenea, secţiunile Corpului căutau să-şi informeze membrii tot prin intermediul revistei Corpului:

"Se aduce la cunoştinţa tuturor domnilor membri ai Secţiunii Cluj că, pentru orice lămurire şi informaţie, se pot adresa la Secţiunea Braşov, unde se află întreaga arhivă.

Cei ce vor cere transferarea la altă secţiune, odată cu cererea de transferare, vor înainta şi cotizaţiile respective la zi (inclusiv 1940), cunoscând că altfel nu se poate face transferarea cerută."

Fie şi numai din cele relatate mai sus, ne putem da seama de spiritul de solidaritate şi de ataşament al profesioniştilor contabili faţă de Corpul ce cu atâta trudă se construise, dacă în acele vremuri de restrişte, când însăşi existenţa le era pusă în pericol, găseau timp şi disponibilitate să se ocupe de situaţia Corpului şi să-şi plătească cotizaţia.

După numai patru luni de la instalarea comisiei interimare a Consiliului Superior, pe data de 19 iulie 1941, prin Decizia Ministerului Muncii nr. 59.316 a fost numită o nouă comisie interimară, care a decis următoarea componenţă a Biroului Permanent:

- Gheorghe Badea, director general al Direcţiei Alcoolului - decan al Corpului;
- Cezar Miron, prof. univ. - prodecan;
- Nicolae Tripcovici - secretar general;
- Constantin Pristăvescu - director.

Deoarece comisiile interimare ale Consiliului Superior şi Secţiei Ilfov numite în 1941 au demisionat, prin Decizia Ministerului Muncii publicată în M. Of. nr. 205 din 2 septembrie 1943

a fost numită o altă comisie interimară a Secţiei Ilfov, precum şi a Consiliului Superior. Iată cum este prezentat acest eveniment în revista Corpului din octombrie 1943:

"Comisiunile interimare ale Secţiunei Ilfov şi Consiliului Superior care au funcţionat de la 1941 prezentându-şi demisia de la conducerea Corpului noului Subsecretar de Stat al Muncii, dl. Ministru Arhitect Enescu, domnia sa, care cunoştea starea de fapt de la Corp, a convocat pe reprezentanţii asociaţiunilor profesionale ai căror membri fac parte din Corp. Cu această ocazie, dl. ministru, ca un adevărat părinte şi ca un experimentat conducător de asociaţiuni profesionale, a făcut apel ca să se ţină seama de împrejurările grele prin care trece ţara şi, ca atare, să i se prezinte pentru conducere elemente destoinice care să reprezinte, pe lângă o frăţească şi curată Unire, interesele generale ale tuturor membrilor Corpului din întreaga ţară.

În urma discuţiunilor ce au urmat, dl. Ministru Enescu a numit comisiunile interimare publicate în Monitorul Oficial nr. 205 din 2 septembrie a.c. şi în majoritatea ziarelor".

Biroul Permanent al Corpului, astfel numit, avea următoarea componenţă:

- Prof. Ion Evian - decan al Corpului;
- Ion Popescu-Severin - secretar general;
- Constantin Pristăvescu - director.

După instaurarea regimului comunist, libera iniţiativă este înlocuită de economia dirijată, lucru care se răsfrânge, inevitabil, şi asupra profesiei contabile, o profesie liberală prin excelenţă.

În anul 1947 s-a înfiinţat Consiliul permanent al normării contabilităţii, iar Ministerul Finanţelor va coordona de acum înainte întreaga metodologie a normării contabile.

În anul 1948 a avut loc naţionalizarea principalelor mijloace de producţie, astfel încât centralizarea tuturor comenzilor economice a devenit operantă sută la sută. În aceste condiţii, existenţa unui Corp al contabililor independenţi devenea aproape imposibilă.

Într-adevăr, peste numai trei ani, în urma Hotărârii Consiliului de Miniştri (condus de dr. Petru Groza) nr. 201 din 8 martie 1951, Marea Adunare Naţională (sub preşedinţia lui C.I. Parhon) a emis Decretul nr. 40 din 10 martie 1951, prin care se desfiinţează Corpul Contabililor Autorizaţi şi Experţilor Contabili.

Astfel se încheie prima parte a unei aventuri care a durat exact 30 de ani. 30 de ani în care bărbaţi adevăraţi au luptat şi au reuşit să construiască şi să dezvolte un edificiu cum nu erau multe în lume în acele vremuri.

Grigore Trancu-Iaşi, Nicolae Butculescu, Vasile M. Ioachim, Petru Drăgănescu-Brateş, Spiridon Iacobescu, George Alesseanu, Nicolae Arghir şi mulţi alţii sunt cei fără de care nimic din ceea ce s-a realizat în cei 30 de ani nu ar fi fost posibil.

Lor li se potrivesc mai bine ca orice cuvintele spuse de animatorul mişcării contabile - Grigore Trancu-Iaşi:

"Gândiţi-vă la dânşii, ca amintirea lor să ne dea curajul necesar.

Noi am fost generaţia care am avut de urcat calvarul.

Am avut greutăţile ascensiunei, dar şi spectacolul înălţător al întregului.

Îmi pun nădejdea în generaţiile viitoare şi nu le doresc decât ca prin muncă şi cultură, prin calităţi de inimă şi avânt să fie mai mari, mai vrednici şi mai fericiţi decât am fost noi!"

Sediul Corpului

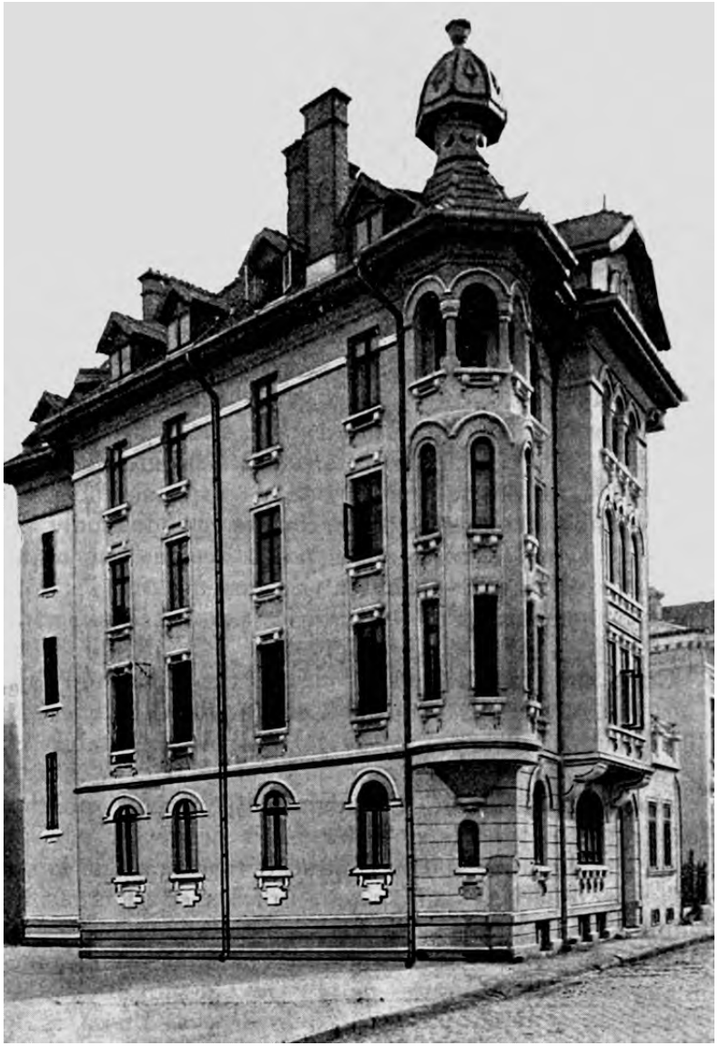

Casa Corpului - *Str. Teilor nr. 12*

Încă de la înfiinţarea *Cercului Absolvenţilor Şcolilor Comerciale şi Financiare* s-a simţit nevoia existenţei unui sediu propriu. În anul 1888, *Cercul* îşi avea sediul într-o odăiţă a vechiului Hotel de France (devenit apoi Grand Hotel), după care a trecut în clădirea societăţii "Dacia - România" din Strada Lipscani (ulterior devenită sediul Băncii Agricole), unde a rămas mai mult de 10 ani.

Timpurile devenind mai grele, sediul asociaţiei s-a mutat la Pasajul Român, la Sfatul Negustoresc din Piaţa Sf. Anton, în sala de arme Pipard, deasupra magazinului Feder, iar din anul 1914, graţie bunăvoinţei domnilor preşedinţi ai Camerei de Comerţ, în palatul acestei instituţii, la început într-o mică cameră, cu o chirie foarte modestă, unde se puteau ţine conferinţele.

După apariţia *Corpului Contabililor Autorizaţi şi Experţilor Contabili*, nevoia unui sediu propriu a devenit presantă. De aceea, a existat o preocupare continuă a Corpului în acest sens, şi anume aceea de a avea o locaţie proprie, atât la centru, cât şi pentru fiecare dintre secţiunile principale. Iată cum prezenta Grigore Trancu-Iaşi această stare de fapt şi cum s-a încercat rezolvarea ei:

"Nevoia unui local, unde să fim totdeauna siguri că putem dispune de încăperile de care avem nevoie, s'a resimţit de mult.

În toate ocaziile simţeam absolută nevoie de un local propriu, în care să ne putem întruni oricând şi să discutăm în deplină libertate despre tot ceea ce formează programul nostru de activitate. Un cămin, în care să avem la dispoziţie săli pentru conferinţe, pentru birouri, camere pentru o societate de credit şi economie, pentru editarea Revistei noastre şi a altor lucrări, camere pentru colegii ce stau câteva zile în Bucureşti, este absolut o necesitate.

Dacă până acum n'am agitat această chestiune este pentru că ne simţeam prea slabi, prea răsfiraţi.

Acum, când prin organizarea Corpului contabililor am putut strânge rândurile, formând împreună cu tot ceea ce este contabil un Corp de peste 5.000 de membri, putem să ne încumetăm să păşim la realizarea acestui vechi deziderat al nostru.

De aceea am prevăzut în Regulamentul Corpului că din excedente se va forma un fond pentru construcţia unui local propriu.

Cum însă pentru acest scop este nevoie de câteva milioane, care nu se pot strânge uşor numai din cotizaţiile membrilor, o serie de persoane şi organizaţiuni au luat iniţiativa formării unei societăţi pe acţiuni, la care să contribuie toţi membrii, fie chiar numai cu câte o acţiune."

Această idee a fost îmbrăţişată de un mic grup de membri ai Corpului, făcând parte din Consiliul Superior al Corpului contabililor din Secţiunea Ilfov şi din Corpul foştilor elevi ai Şcolilor Superioare de Comerţ, care a decis să formeze o societate anonimă pe acţiuni, la care a subscris un capital de 1.000.000 lei, constituind societatea "Activa" în data de 13 ianuarie 1923.

Capitalul a fost vărsat rapid de către membrii fondatori, de către organizaţiile menţionate mai sus, de către o parte a secţiunilor departamentale şi de către un număr restrâns de colegi.

Imediat după constituirea sa, societatea a cumpărat terenul - situat la nr. 12 din Strada Teilor (fostă Dr. Manolescu), lângă Spitalul Colţea - având o suprafaţă de 254 mp, pe care s-a început construcţia, în vara anului 1924, după planurile arhitectului Trăienescu de la Societatea comunală de locuinţe ieftine şi în antrepriza arhitectului Gr. Cerchez.

Deoarece devizul construcţiei s-a ridicat la aproximativ 4 milioane, s-a decis în luna august 1923 să se mărească capitalul societăţii cu încă 3 milioane.

După un an şi jumătate de la începerea construcţiei sediul Corpului era gata, astfel încât în dimineaţa zilei de duminică, 6 decembrie 1925, a avut loc inaugurarea Casei Corpului, în prezenţa celor mai importante personalităţi ale acelor vremuri.

Urmând exemplul iniţiativei Consiliului Superior, Secţiunea Ilfov - care în acele timpuri includea şi Bucureştiul - a decis să aibă şi ea un sediu propriu. În acest scop, în prima jumătate a anului 1938, Secţiunea Ilfov a cumpărat un loc în imobilul din Strada Ion Ghica, cu 3,5 milioane lei, din care au fost achitaţi, ca avans, 1,5 milioane.

Sediul, care urma să fie gata în luna octombrie a aceluiaşi an, a fost dat în folosinţă la începutul anului următor.

Casa de pensii şi ajutor a contabililor din România

Corpul contabililor a încercat de-a lungul existenţei sale să înfiinţeze o *Casă de pensii şi ajutor a contabililor din România.*

Astfel, la cel de-al II-lea Congres al Corpului de la Cluj, din anul 1925, a fost votată o rezoluţie care autoriza Consiliul Superior să stabilească normele pentru crearea unei *Case generale de boală, ajutor şi pensiuni a Corpului contabililor*.

Aceleaşi demersuri s-au făcut şi la congresele următoare de la Chişinău - 1927, Constanţa - 1929, Galaţi - 1937 şi Braşov - 1939. La toate aceste evenimente, participanţii la congrese au susţinut referate pe această temă, au analizat în amănunt funcţionarea unei astfel de instituţii şi chiar au votat adoptarea unor moţiuni care să prevadă înfiinţarea unei Case de asigurări pentru membrii Corpului. Din păcate, din diferite motive, acest deziderat nu a fost niciodată realizat.

Activitatea socială a Corpului

Deşi o casă de pensii şi ajutor a contabililor din România nu a fost niciodată realizată, totuşi Corpul a acordat în diferite situaţii ajutoare membrilor săi sau a intervenit pentru rezolvarea problemelor acestora, atât individual, cât şi la nivelul profesiei în general.

În perioada crizei economice, numărul şomerilor din rândul contabililor a crescut vertiginos. Corpul a încercat să-i ajute pe cei aflaţi în situaţii deosebite, fie materialiceşte, fie oferindu-le anumite scutiri sau reduceri la plata cotizaţiei şi a abonamentului la revista Corpului. Acelaşi lucru s-a întâmplat şi în perioada celui de-al Doilea Război Mondial sau cu ocazia unor calamităţi naturale.

De asemenea, deoarece piaţa de muncă pentru profesioniştii contabili era foarte restrânsă, mai ales în primii ani de la apariţia Corpului, Consiliul Superior a întreprins două acţiuni. În primul rând, a interzis înscrierea în Corp a persoanelor care nu aveau cetăţenia română, şi, în al doilea rând, a intervenit pe lângă Ministerul de Finanţe pentru ca expertizele şi consultanţa acordate administraţiei de stat şi regiilor autonome să nu se mai facă cu personal angajat din afara ţării, ci doar cu profesionişti români.

Editarea de publicaţii de specialitate

Principala publicaţie a Corpului era *Revista generală de comerţ şi contabilitate*, apărută la 31 ianuarie 1908, proprietatea *Corpului Absolvenţilor Şcolilor Superioare de Comerţ*, care a pus-o la dispoziţia Corpului contabililor începând cu data înfiinţării Corpului. Prin Hotărârea Consiliului Superior al Corpului din 1921 revista devine organul oficial al Corpului contabililor.

În şedinţa Consiliului Superior din 2 martie 1926 s-a hotărât să se editeze o lucrare cu privire la mişcarea contabilă din România, dar abia în anul 1930 s-a început lucrul la această carte. Concepută sub coordonarea expertului contabil Alexandru Botez, lucrarea intitulată *Anuarul general al contabililor din România* apare în anul 1933, la Editura "Profit şi pierdere".

În anul 1930, la propunerea d-lui dr. V.M. Ioachim s-a decis - în vederea Congresului Internaţional de Contabilitate, care s-a ţinut în septembrie anul următor la Bucureşti - să se tipărească o lucrare intitulată *Zece ani de activitate a Corpului de contabili şi experţi*, precum şi o *Călăuză a Bucureştilor*, în care să fie cuprinse vederi mai importante din ţară.

Diferite secţiuni ale Corpului au editat, de-a lungul timpului, diverse "buletine" sau "reviste". Astfel, începând cu anul 1938, Secţiunea Ilfov a editat o publicaţie intitulată *Buletinul contabililor*.

Între anii 1933-1934, Corpul contabililor din Brăila a tipărit revista *Contabilul*, iar Secţia Covrul a Corpului contabililor a editat, între anii 1938-1940, *Buletinul contabililor experţi şi autorizaţi din România - Secţia Covrul*.

În anul 1928, la îndemnul d-lui Grigore Trancu-Iaşi, s-a decis înfiinţarea unui muzeu al contabilităţii, în care să fie strânse lucruri şi documente contabile ce ar putea prin natura lor să servească la descrierea istoriei contabilităţii în ţara noastră. Dl. Trancu-Iaşi a binevoit să fie primul donator şi a trimis primele sale rapoarte de expertiză. Muzeul, care s-a înfiinţat în Bucureşti, a purtat numele iniţiatorului său - Grigore Trancu-Iaşi.

Cu toată strădania principalilor animatori ai vieţii contabile din ţara noastră, numărul celor care doreau să se instruiască şi să fie la curent cu noutăţile apărute era destul de redus. Această tristă constatare a făcut-o Petru Drăgănescu-Brateş, care pe 20 mai 1933 - de *Ziua cărţii* - spunea:

"La 20 mai în toată ţara s-a serbat Ziua cărţii.

Nu se poate o sărbătoare mai frumoasă pentru un popor ca al nostru, care, după cum spunea dl. prof. Simionescu la radio, nu citeşte.

Trebuie dezvoltat gustul cititului în marile mase ale populaţiei, asta o spune fiecare, dar fiecare trebuie să înceapă cu el, şi mai ales cercurile de intelectuali au obligaţia morală să deschidă gustul pentru citit.

Se citeşte foarte puţin sau, mai bine zis, se consultă prea puţin cărţile şi lucrările de specialitate.

Publicăm în revista noastră lista puţinelor cărţi a căror tipărire a provocat-o sau a înlesnit-o revista noastră. Sunt puţine, dar foarte puţine se cer de colegii noştri.

Cauza este că se lasă pe ziua de mâine şi scrisul, şi cititul.

Se scrie puţin la noi şi se citeşte foarte puţin faţă de ceea ce ar putea fi.

Vrem mai multă luminare!"

Manifestări omagiale

Corpul contabililor a avut ocazia, atât la nivel central, cât şi în provincie, să organizeze diferite reuniuni şi manifestări amicale pentru membrii săi, pentru celebrarea unor evenimente importante pentru profesia noastră sau cu scopul de a sărbători unele personalităţi de marcă înscrise în rândurile sale.

Astfel, în fiecare an, la sărbătoarea de Sfântul Nicolae, considerat patron al Corpului, s-au organizat o reuniune şi un banchet amical pentru membrii Corpului.

În anul 1923 au fost bătute două medalii, una pentru comemorarea constituirii Corpului, iar cealaltă ca omagiu pentru domnul Grigore Trancu-Iaşi, cu ocazia împlinirii vârstei de 50 de ani.

În anul 1927, ca o recunoaştere a meritelor d-lui Nicolae Butculescu, s-a instituit *Premiul Nicolae Butculescu*, care se acorda elevilor merituoşi ai Şcolilor Superioare de Comerţ, din ultimele două clase, premiu care consta în abonamente gratuite la revista Corpului.

În 1929 a fost bătută o altă medalie, ca omagiu adus domnului Nicolae Butculescu - decanul Corpului contabililor, pentru cei 40 de ani de muncă în serviciul profesiei noastre. În acelaşi timp, i s-a oferit un album cu sute de semnături, iar promoţia anului 1900 a foştilor elevi ai Şcolilor Superioare de Comerţ a oferit Corpului o bibliotecă şi bustul de bronz al decanului Corpului.

În acelaşi timp, Corpul a adus un omagiu binemeritat tuturor predecesorilor săi care, încă de la început, şi-au consacrat eforturile pentru a pregăti calea pe care astăzi o parcurgem. Astfel, la iniţiativa domnului Grigore Trancu-Iaşi, a fost ridicată o placă comemorativă pe casa din comuna

Dridu, judeţul Ilfov, unde s-a născut odinioară fostul profesor Constantin Petrescu şi în care a fost înfiinţată o *Casă de lectură*.

De asemenea, s-a ridicat un bust al profesorului Theodor Ştefănescu, unul dintre primii autori ai contabilităţii din România.

Medalii bătute cu ocazia primului Congres al Corpului

Istoria Congreselor profesiei contabile organizate de Corp

De la înfiinţarea sa, în anul 1921, şi până la desfiinţare, în anul 1951, Corpul a organizat congresele profesiei din doi în doi ani. Au fost în total nouă congrese, primul desfăşurându-se la Bucureşti în anul 1923, iar ultimul, la Braşov în anul 1939. Deşi la ultimul congres se convenise ca cel de-al X-lea Congres să aibă loc la Iaşi, în anul 1941, intrarea României în război şi apoi instaurarea comunismului în ţara noastră au făcut imposibilă desfăşurarea acestuia.

În cadrul congreselor s-au discutat foarte multe probleme de o importanţă deosebită pentru viaţa economică a ţării la care profesioniştii contabili erau chemaţi să ia parte. Multe dintre problemele ridicate, finalizate prin moţiuni adoptate de congrese, s-au realizat, determinând progresul societăţii româneşti.

Referindu-se la dezideratele congreselor, secretarul general al Corpului, dl. Petru Drăgănescu-Brateş, făcea următoarele aprecieri:

"Păstrând un echilibru între ideal şi posibilităţile de realizare, moţiunile exprimate în congresele Corpului n-au rămas în general simple deziderate, ci o parte din ele într-un timp relativ scurt au fost înfăptuite ori sunt pe cale a se înfăptui.

Amintim numai câteva dintre aceste înfăptuiri: introducerea patrimoniului public, deziderat exprimat la Cluj, 1923, modificarea Codului de comerţ cu reglementarea evaluării şi a întocmirii bilanţului, în special la societăţile anonime (Congresul din Bucureşti, 1931), introducerea unui membru al Corpului la toate societăţile pe acţiuni (Constanţa, 1929, Bucureşti, 1931), extinderea asigurărilor sociale şi la membrii Corpului (Cluj, 1923), introducerea bilanţului-tip (Chişinău, 1927), reorganizarea învăţământului comercial (Bucureşti, 1923, Constanţa, 1929), crearea Casei de asigurări şi asistenţă a Corpului (Constanţa, 1929, Galaţi, 1937) etc."

Primul Congres
Bucureşti, 27-28 mai 1923

Primul Congres al profesiei contabile din România a avut loc la Bucureşti, în aula Fundaţiei Universitare Carol I. Această primă manifestare a contabililor din ţară s-a desfăşurat, atât din punct de vedere al programului profesional, cât şi din cel al strângerii relaţiilor dintre membrii săi, într-un mare entuziasm. Cuvântările ţinute cu ocazia deschiderii Congresului de către domnii Nicolae Butculescu şi Grigore Trancu-Iaşi i-au emoţionat pe aceia care au avut norocul să fie martorii acelor zile istorice, de închegare a Corpului contabililor din România.

Primul Congres al profesiei contabile, Bucureşti 1923

Mai întâi a vorbit dl. Nicolae Butculescu, decanul Corpului:

"În congresul cel d'intâiu ţinut în Bucureşti de absolvenţii Şcoalelor superioare de comerţ, cu prilejul jubileului Domniei de 40 ani a Marelui Rege Carol, s'a manifestat dorinţa ca aceşti preţioşi colaboratori ai conducătorilor afacerilor de Bancă, Comerţ şi Industrie să'şi aibă:

Un Corp al lor constituit cu o revistă proprie.

Un cerc de studii comerciale şi contabile.

Graţie perseverenţei noastre şi bunei voinţe a celor ce ne-au cunoscut şi apreciat, ne a fost îngăduit să vedem înfăptuindu-se cele trei aspiraţiuni ale primilor luptători dintre colegii noştri. Odată realizate aceste năzuinţe, atârnă de noi ca prin hărnicie, devotament şi demnitate să le menţinem şi să le desvoltăm. Va fi aceasta o sarcină mai grea, poate, decât aceea de a le dobândi. Am însă încrederea desăvârşită că fie care, din locul său, cât de sus sau cât de jos aşezat, va şti să corespundă aşteptărilor şi încrederei puse în noi, şi că în fie care există dorinţă şi voinţă de prosperare, nu numai în ce priveşte persoana şi interesele sale, dar şi acelea ale instituţiei în care şi-a închinat munca."

A urmat discursul, la fel de înflăcărat, al d-lui Grigore Trancu-Iaşi, preşedintele de onoare al Corpului:

"Îmi evoacă - când vă văd pe fiecare din dumneavoastră - o serie incontinuă de griji şi nevoi pe care le-am trăit pentru a forma bogăţia ţării acesteia, pentru a da splendoare marilor instituţii.

Am trecut, e drept, prin perioada aceia de supunere, de disciplină şi de suferinţe aşa de slab răsplătită lucrând în întunecimea ghişeurilor unei Bănci, dar având în inima noastră totdeauna scânteia, având în sufletul nostru inspiraţia, care ne spunea continuu: luptaţi contra umilinţei, răbdaţi cu resemnare, pentru că odată va veni ziua de lumină şi de triumf.

Ziua cea de lumină şi triumf a sosit!

Ziua aceasta este pasul înainte pe care l'am făcut şi pe care'l sărbătorim.

Dar este încă primul pas, căci mai avem încă nevoi şi avem încă lucruri de cucerit!"

Au urmat lucrările Congresului, unde au fost dezbătute următoarele tematici, pe baza cărora membrii Corpului au susţinut referate:

- "Proiectul privind modificările aduse Codului de comerţ" - expuneri făcute de prof. Spiridon Iacobescu şi prof. M.A. Dumitrescu, care au propus ca registrul Cartea Mare să devină obligatoriu;
- "Reorganizarea învăţământului comercial" - raportori prof. C. Pantelli şi P. Drăgănescu;
- "Participarea la beneficii" - raportori Nicolae Butculescu şi C.A. Rădulescu;
- "Rolul diplomaţilor în ştiinţe comerciale în viaţa comercială şi industrială" - expunere făcută de V.M. Ioachim, dr. A. Galan şi D. Raţiu.

La finalul discuţiilor, Congresul a adoptat următoarele moţiuni:

- În chestiunea modificării Codului de comerţ: *"Cu ocazia modificării Codului de comerţ să fie consultat şi Corpul contabililor, atât în punctele privitoare la profesiunea lor, cât şi în celelalte puncte"*;
- În chestiunea învăţământului comercial: *"Profesorii de toate gradele să se recruteze cu precădere dintre cei cu studii comerciale, care sunt în legătură cu viaţa practică; să se dea o dezvoltare mai mare limbilor moderne cu tendinţă practică"*.

De ce s-au înscris în program chestiuni de ordin economic în general şi nu s-a dat întâietate chestiunilor de ordin profesional? Răspunsul ni-l dă decanul Corpului, dl. Nicolae Butculescu:

"S'a socotit că la o primă manifestare a noastră nu este bine să se pună în discuţiune chestiunile mărunte, înguste, interesate, de ordin profesional, ci, pornind de la consolidarea intereselor generale, avem timpul să păşim apoi spre consolidarea intereselor noastre individuale, sau de ordin mai restrâns, de grup. Dar mai ales nu s'a socotit nimerit a se pune în desbatere chestiunea legei Corpului contabililor, pentru că timpul de doi ani de când s'a pus în aplicare pare a fi prea scurt ca să fi dat loc la o experienţă suficientă din care să rezulte observaţiuni şi propuneri care să aibă o bază destul de solidă".

Lucrările primului Congres al Corpului au stârnit interes şi în străinătate. Astfel, revista italiană care apărea la Milano *Il Monotore dei Regioneri*, în numărul din iunie 1923, a publicat o elogioasă dare de seamă cu privire la Congresul ţinut la Bucureşti de Corpul contabililor. De asemenea, revista belgiană *Le Comptable*, tot în numărul din iunie 1923, a publicat un rezumat al Congresului nostru.

Al II-lea Congres
Cluj, 6-8 septembrie 1925

Cel de-al II-lea Congres al profesiunii contabile din România a reprezentat un real succes. Acest lucru s-a datorat şi excelentei organizări de care s-au ocupat preşedintele Secţiunii Cluj - Gh. Ionescu, precum şi secretarul secţiunii - S. Cioranu.

Au fost dezbătute următoarele tematici:
- "Introducerea contabilităţii în partidă dublă în instituţiile publice". La acest punct, prof. G. Alesseanu a adus în discuţia generală un raport foarte documentat, care a avut un succes deosebit în dezbaterile acestui Congres, iar consecinţa a fost chemarea domniei sale, în anul 1929, să participe la redactarea proiectului de lege privitor la reorganizarea contabilităţii publice, lege care a fost apoi votată în acelaşi an;
- "Codul muncii şi situaţia funcţionarilor particulari" - raportor Nicolae Butculescu, decanul Corpului;
- "Asigurările sociale ale funcţionarilor particulari" - expunere susţinută de V.M. Ioachim;
- "Rolul titraţilor contabili în cooperaţie";
- "Estimarea valorilor la inventar" - expunere susţinută de prof. G. Alesseanu.

La finalul discuţiilor, Congresul a adoptat următoarele moţiuni:
- În chestiunea introducerii contabilităţii în partidă dublă în instituţiile publice: *"Membrii Corpului exprimă dezideratul ca organele în drept să păşească la introducerea contabilităţii ştiinţifice în toate administraţiile publice, unde se mânuiesc fonduri. Pentru aceasta este nevoie să se facă deocamdată inventarul averii Statului. Congresul exprimă dezideratul ca din Comisia de studii pentru modificarea legii contabilităţii să facă parte şi reprezentanţi ai Corpului contabililor";*
- În chestiunea asigurărilor sociale: *"Să se intervină pe lângă onor Guvern, ba chiar în sesiunea de toamnă, odată cu noua legiferare a Codului muncii, să se înfăptuiască şi asigurarea funcţionarilor particulari prin contribuţia patronilor, a Statului şi a salariaţilor".* Este autorizat în acelaşi timp Consiliul Superior să stabilească normele pentru crearea unei Case generale de boală, ajutor şi pensiuni a Corpului contabililor;
- În chestiunea estimării valorilor la inventar: *"Corpul contabililor consideră că estimarea valorilor la inventar trebuie astfel făcută încât să reiasă beneficiul efectiv realizat de întreprindere, fără ca plus valutele provenite din orice împrejurare să fie trecute ca beneficii".*

După închiderea dezbaterilor s-a făcut o frumoasă excursie la Turda, unde s-au vizitat fabricile de tras sârmă, sticlărie şi ciment. La fabrica de tras sârmă "Industria Sârmei" SA s-a organizat o masă în onoarea congresiştilor, unde dl. D. Raţiu, preşedintele consiliului, a evidenţiat rolul ce-l au reprezentanţii Corpului în dezvoltarea economică a Ardealului. A urmat apoi un pelerinaj la mormântul lui Mihai Viteazul.

Al III-lea Congres
Chişinău, 14-16 octombrie 1927

Lucrările Congresului, prezidate de dl. V. Ghenzul - preşedintele Secţiunii Chişinău, au debutat cu conferinţa susţinută de dl. Victor Slăvescu, deputat şi profesor la Academia de Înalte Studii Comerciale. Redăm în continuare câteva idei din acest discurs:

"Întreprinderea publică, care lucrează cu banii cetăţenilor, trebuie asemenea ţinută în ordine; statul nu se poate lăuda cu organizaţia lui contabilă. De aceea trebuie introdusă contabilitatea în partidă dublă şi la Stat, fiind singura în măsură a urmări de aproape întrebuinţarea banului public şi a arăta în orice moment situaţia patrimoniului, a veniturilor şi a cheltuielilor sale. Va trebui să se facă apel la elemente din Corpul contabililor, creând chiar un Corp al contabililor publici, ca o ramură specială".

În continuare au fost dezbătute următoarele tematici, pe baza cărora s-au susţinut referate:

- "Bilanţul-tip" - raportor Petru Drăgănescu-Brateş. După ce s-a făcut un istoric al chestiunii, s-a dat definiţia bilanţului cu structura lui şi cu prescripţiile legale. Au fost prezentate încercările făcute pentru a se ajunge la o schemă uniformă de bilanţ, precum şi schema la care s-a oprit Congresul Internaţional de Contabilitate de la Bruxelles din anul 1926;
- "Casa de pensiuni şi asigurări" - raportori N.K. Constantinescu şi V. Vlaicu, care s-au referit la această problemă în special cu privire la membrii Corpului. Dânşii au propus înfiinţarea unei Case generale de asigurare şi ajutor reciproc a Corpului;
- "Bilanţul şi fluctuaţiunile monetare" - referent S. Blumenfeld. Acesta s-a referit la chestiunea bilanţului în legătură cu fluctuaţiile monetare şi cu greşeala ce s-a făcut mereu până atunci, când se adunau lei-hârtie cu lei-aur, fără a se ţine seama de deprecierea monetară;
- "Introducerea maşinismului în contabilitate" - raportori prof. Al. Tănăsescu şi L. Lucianu. A fost prezentată evoluţia maşinilor de calculat, stadiul în care se află întrebuinţarea maşinilor contabile în străinătate şi la noi, precum şi avantajele pe care le prezintă prin uşurarea muncii în birouri.

La finalul discuţiilor, Congresul a adoptat următoarele moţiuni:

- În chestiunea bilanţului-tip: *"În concordanţă cu schema de bilanţ votată de Congresul Internaţional de Contabilitate de la Bruxelles din iulie 1926, bilanţul-tip urmează să cuprindă: în activ - conturile aşezate şi grupate după gradul de lichiditate, iar la pasiv - după gradul de exigibilitate"*;
- *În ceea ce priveşte contul de profit şi pierdere să se oblige prin lege publicarea lui alături de bilanţ şi să se adopte principiul ca el să cuprindă la Credit - toate sursele de venit după însemnătatea lor, cu sumele brute, iar la Debit - cheltuielile specificate pe categorii mai importante, arătându-se şi cheltuielile de producţiune şi având-se în vedere prescripţiunile legii fiscale"*;
- În chestiunea Casei de pensiuni şi ajutor a contabililor din România: *"Înfiinţarea unei Case de pensiuni şi ajutor a contabililor din România"*;
- În chestiunea bilanţului şi a fluctuaţiilor monetare: *"Pentru a se evita distribuiri de beneficii aparente şi impunerea nedreaptă a creşterii nominale a averii întreprinderii, Congresul crede că este absolut necesară - pentru stabilirea exactă a beneficiului net - înregistrarea diferitelor poziţiuni active şi pasive, apreciate cu valoarea lor din momentul întocmirii bilanţurilor, ţinându-se cont separat de diferenţele rezultate din sporirea nominală a averii,*

evaluată în monedă depreciată, faţă de beneficiile reale ale exploatării întreprinderii, rezultate din operaţiunile curente";

- În chestiunea introducerii maşinismului în contabilitate: *"Este necesară modificarea dispoziţiilor din Codul de comerţ privitor la registrele legale pentru a se permite extinderea metodelor noi de contabilitate. Programele de învăţământ comercial să prevadă şi practica la maşinile de calculat şi de contabilitate".*

Lucrările Congresului au durat două zile, ziua a treia fiind dedicată excursiilor. S-a făcut un tur al oraşului Cluj, urmat de o vizită la Costujeni, la Şcoala de agricultură şi viticultură.

Al IV-lea Congres
Constanţa, 22-24 iunie 1929

Cel de-al IV-lea Congres al profesiei contabile a avut de asemenea o însemnătate istorică pentru evoluţia Corpului contabililor.

Au luat parte peste 200 de membri din toată ţara, care au fost primiţi călduros de Secţiunea Constanţa a Corpului şi de autorităţile locale.

Al IV-lea Congres al profesiei contabile, *Constanţa, 1929*

După oficierea unui serviciu divin la Episcopie, lucrările Congresului s-au deschis în sala Cazinoului din Constanţa. Înainte de a se trece la discutarea temelor propuse, s-a trimis o telegramă ministrului Finanţelor, dl. Mihail Popovici, căruia i s-au adresat mulţumirile Congresului Corpului pentru adoptarea principiului contabilităţii în partidă dublă în administraţia statului. De asemenea, dl. Grigore Trancu-Iaşi a protestat contra faptului că s-au adus experţi străini pentru introducerea contabilităţii publice, arătând că astfel s-a acordat prea puţină încredere capacităţii membrilor

Corpului, cu toate că aceştia au făcut în repetate rânduri aceleaşi propuneri pentru reorganizarea contabilităţii publice ca şi experţii străini.

S-a trecut apoi la discutarea următoarelor tematici:
- "Darea de seamă pe anul anterior" - raport prezentat de dr. V.M. Ioachim;
- "Reorganizarea învăţământului comercial" - raportor Nicolae Butculescu;
- "Casa de retrageri şi pensiuni a Corpului" - raportor D. Vlaicu;
- "Funcţionarea şi controlul societăţilor pe acţiuni în noul Cod de comerţ" - raportor Ilie Mecu;
- "Răspunderea expertului contabil" - raportor Petru Drăgănescu-Brateş.

La finalul discuţiilor, Congresul a adoptat următoarele moţiuni:
- În chestiunea învăţământului comercial: *"Organizarea unui învăţământ comercial de zi şi de seară paralel atât pentru cursul inferior, cât şi pentru cursul superior, separat, pentru băieţi şi pentru fete, fără deosebire între ei"*;
- În chestiunea Casei de asigurări şi pensii: *"Înfiinţarea unei Case de asigurări şi pensiune sub forma unei societăţi anonime"*;
- În chestiunea funcţionării şi controlului societăţilor pe acţiuni: *"Să se prevadă în noul Cod de comerţ următoarele: dispoziţiuni severe cu privire la aducerea şi evaluarea aporturilor în natură; fixarea unui minimum relativ de capital la societăţile anonime pe acţiuni în raport cu obiectul în vederea căruia se înfiinţează societatea; luarea măsurilor necesare în scopul ca societăţile să nu apară în bilanţ sau în acte cu capitaluri fictive, ci numai cu capitalul efectiv subscris şi vărsat; majoritatea cenzorilor să fie contabili autorizaţi sau experţi"*;
- În chestiunea responsabilităţii experţilor: *"Experţii contabili trebuie să răspundă moraliceşte şi materialiceşte de îndeplinirea misiunilor lor, pe baza actelor şi documentelor ce li s-au prezentat spre cercetare, a căror exactitate formală sunt obligaţi să o examineze, aplicând şi în ce priveşte exactitatea materială şi îndemânarea unui expert contabil".*

De asemenea, Congresul a autorizat Consiliul Superior să studieze şi să întocmească un tarif de onorarii şi să obţină aplicarea lui legală.

După terminarea lucrărilor, la ora 5, a avut loc o frumoasă excursie cu maşinile în staţiunea balneară Carmen Sylva şi la farul Tusla. Seara a avut loc banchetul dat de primărie în sala Cazinoului.

În cea de-a treia zi a Congresului, membrii Corpului au plecat la Mamaia, unde li s-a oferit o masă de către Camera de Comerţ, iar după-amiază au făcut o plimbare cu vaporul în largul mării. Seara, o parte din congresişti au plecat în excursie la Constantinopol.

Al IV-lea Congres al profesiei contabile
Constanţa, 1929

Al V-lea Congres
Bucureşti, 5-9 septembrie 1931

Cum la Congresul Internaţional de Contabilitate ţinut la Barcelona în anul 1929 s-a hotărât ca cel de-al VII-lea Congres Internaţional să aibă loc la Bucureşti, Consiliul Superior al Corpului a decis ca cele două Congrese să fie ţinute în acelaşi timp şi cu un program alternativ.

Exceptând darea de seamă referitoare la activitatea Corpului de la precedentul Congres, restul tematicilor discutate au fost comune celor două Congrese.

Al VI-lea Congres
Cernăuţi, 27-28 august 1933

Lucrările Congresului - de organizarea căruia s-a ocupat dl. prof. Ion Ghiţescu, preşedintele Secţiei Cernăuţi - s-au ţinut în sala Teatrului Naţional din Cernăuţi şi au fost deschise cu prezentarea unei dări de seamă privind activitatea Corpului în ultimii doi ani.

În continuare a avut loc expunerea d-lui profesor Grigore Trancu-Iaşi: "Alte orientări în viaţa economică şi rolul constructiv al Corpului contabililor", care a constituit tema centrală a Congresului.

S-a trecut apoi la dezbaterea celorlalte tematici prevăzute în program:

- "Rolul Corpului contabililor în gospodărirea publică" - referat prezentat de N. Arghir;
- "Rolul Corpului contabililor în gospodărirea privată" - referate prezentate de V.M. Ioachim şi Nicolae Butculescu;
- "Şomajul contabil" - referat prezentat de Al. Botez;

- "Corpul tehnic economic" - referat prezentat de Petru Drăgănescu-Brateş;
- "Consideraţii asupra Legii şi Regulamentului Corpului" - referent prezentat de prof. Ion Ghiţescu.

La finalul discuţiilor, Congresul a adoptat următoarele moţiuni:
- În chestiunea Corpului tehnic economic: *"Pentru însănătoşirea întreprinderilor şi a vieţii economice în general, contribuţia membrilor Corpului este cea mai indicată prin pregătirea, experienţa şi simţul lor gospodăresc"*;
- În chestiunea şomajului contabil: *"Pentru ajutorarea şomerilor contabili, Congresul îndeamnă secţiunile să constituie fonduri speciale sau să înfiinţeze case de asistenţă după modelul celei din Bucureşti. Congresul protestează împotriva elementelor din alte ţări pentru lucrările de contabilitate şi cere ca numai membrii Corpului contabililor, regulat înscrişi şi fiind în Tabloul Corpului, să fie întrebuinţaţi la toate întreprinderile, fie particulare, fie cu participarea statului"*;
- În chestiunea rolului Corpului contabililor în gospodărirea publică: *"Se cere modificarea statutului funcţionarilor publici în aşa fel încât funcţiile publice cu caracter contabil să fie încredinţate numai membrilor Corpului contabililor experţi şi autorizaţi, ţinându-se seama de gradul ce-l au în Corp"*.

Congresul s-a încheiat cu un frumos banchet dat de Camera de Comerţ şi secţia Corpului, la care au participat şi Î.P.S.S. Mitropolitul Nectarie, dl. ministru Sauciuc-Săveanu şi autorităţile locale. A doua zi s-a organizat o excursie la Mănăstirea Putna, Vatra Dornei şi de acolo cu plutele la Broşteni.

Cu toate că la acest Congres urma să se discute lucruri deosebit de importante legate de însăşi situaţia profesioniştilor contabili, participarea membrilor Corpului a fost deosebit de slabă, ceea ce a determinat reacţia directorului Corpului, V.M. Ioachim, care a criticat această situaţie în revista Corpului:

"Deşi programul desfăşurării Congresului conţinea chestiuni de o importanţă capitală, nu numai pentru congresişti, dar şi pentru economia naţională a acestei ţări - având în vedere importantul rol avut de o bună parte din membrii Corpului în conducerea diferitelor instituţii financiare, industriale, comerciale şi economice -, totuşi, numai un număr extrem de redus de membri au luat parte, aşa încât Congresul s-a ţinut într-o atmosferă lipsită de acel interes determinat de motivele pentru care congresiştii se întrunesc laolaltă.

Nu am văzut pe adevăraţii îndrumători, încărunţiţii sfătoşi şi cu experienţă, nu am văzut pe conducătorii instituţiilor de credit, nu am văzut tineretul entuziast şi plin de speranţe, nu am văzut pe reprezentanţii autorizaţi ai comerţului şi industriei etc. Strângerea laolaltă a tinerilor şi a celor cu tâmplele înălbite de muncă şi griji ar fi dat rezultatele ce le aşteptăm cu mult interes".

Al VII-lea Congres
Timişoara 22-24 septembrie 1935

În Gara Domniţa Elena, delegaţii secţiunilor judeţene din toate provinciile ţării au fost salutaţi de membrii secţiei locale, sub conducerea d-lui preşedinte Nicolae Petculescu, directorul Băncii Naţionale, şi a lui Ioan Melei, secretarul Secţiei Timişoara.

Congresul s-a deschis la ora 9^{30}, în sala Teatrului Comunal, în prezenţa reprezentanţilor autorităţilor civile şi militare, în frunte cu domnii prof. univ. Augustin Coman, primarul Municipiului Timişoara, şi colonel Gh. Dănilă, din partea diviziei infanteriei.

Înainte de începerea dezbaterilor, protopopul dr. Patrichie Tiurca a oficiat un serviciu religios, după care domnia sa a ţinut o frumoasă predică, subliniind importanţa profesiei contabile pentru viaţa economică a ţării.

A luat apoi cuvântul dl. dr. V.M. Ioachim - directorul Corpului. Domnia sa a prezentat darea de seamă privind activitatea Corpului şi, în finalul expunerii, a protestat faţă de practica unor tribunale care numesc experţi fără calificarea necesară, precum şi faţă de faptul că Legea cooperaţiei a exclus experţii contabili de la expertizele în materie de cooperaţie.

În continuare s-a trecut la dezbaterea temelor incluse în programul Congresului:
- "Preţul de cost în industrie şi comerţ" - referent dr. Iulian Proca;
- "Expertul contabil ca liber-profesionist" - referent dr. Petru Drăgănescu-Brateş;
- "Controlul în administraţiile publice" - referent prof. Gh. Huber;
- "Controlul şi verificările contabile în întreprinderi" - referent prof. Andrei Gheorghiu;
- "Corpul contabililor şi Camera de Muncă" - referent Vasile Teodoru.

La finalul discuţiilor, Congresul a adoptat următoarele moţiuni:
- În chestiunea preţului de cost în industrie şi comerţ: *"Legiferarea obligativităţii stabilirii preţului de cost după normele ştiinţei şi tehnicii contabile"*;
- În chestiunea expertului contabil ca liber-profesionist: *"Congresul autorizează organele de conducere ale Corpului să sprijine acei membri care înţeleg să activeze ca liber-profesionişti, deschizându-se noi orizonturi profesiei contabile, cum ar fi: organizatori contabili, consultanţi, experţi fiscali, verificatori"*;
- În chestiunea controlului în administraţiile publice: *"Se emite dezideratul de a se institui organe autonome de control pe lângă toate administraţiile centrale şi locale, precum şi pe lângă întreprinderile cu caracter public. Aceste organe să aibă cele mai largi drepturi de control şi de sancţionare pe loc a neregulilor constatate, în cazuri grave putând sesiza direct Înalta Curte de Conturi"*;
- În chestiunea controlului şi verificării contabile în întreprinderi: *"Corpul va stărui ca să se legifereze, în afară de controlul intern, verificarea întreprinderilor mai mari de către specialişti calificaţi independenţi faţă de întreprindere, iar la societăţile anonime o parte din cenzori să fie numiţi de o autoritate, cum ar fi Tribunalul, dintre membrii Corpului contabililor experţi şi autorizaţi"*;
- În chestiunea Corpului contabililor şi a Camerei de Muncă: *"Congresul cere autonomia Camerelor de Muncă, care trebuie scoase de sub tutela Ministerului Muncii"*.

După terminarea lucrărilor, în dimineaţa zilei de 23 septembrie, congresiştii au vizitat întreprinderile mai importante din Timişoara: Manufactura de Tutun, Fabrica Kandia, Industria

Lânii şi Fabrica de Bere, rămânând plăcut impresionaţi de ritmul viu economic ce pulsează în capitala Banatului.

În după-amiaza aceleiaşi zile, în trei autobuze, congresiştii au părăsit Timişoara îndreptându-se către cea mai mare întreprindere industrială a ţării, "Reşiţa". Aici, la ora 9 seara, a început vizitarea lucrului de noapte din uzină, iar în dimineaţa zilei de 24 septembrie congresiştii au continuat excursia începând cu vizitarea domeniului Reşiţei. Rând pe rând, Peştera Comarnic, Cantonul Cireşuaia, Lacul Bohui, Aurora Banatului au fost trecute în revistă de congresişti.

După-amiază congresiştii s-au îmbarcat din nou în autocare, îndreptându-se prin Bozovici, către Băile Heculane, Orşova şi insula Ada-Kaleh.

Al VIII-lea Congres
Galaţi, 19-21 iunie 1937

De organizarea acestui Congres s-a ocupat dl. George Eşanu, preşedintele Secţiei Galaţi.

Congresul a început printr-un serviciu divin oficiat la catedrala oraşului, la care au luat parte toţi congresiştii împreună cu notabilităţile oraşului.

De aici toţi participanţii s-au îndreptat spre Liceul comercial Alexandru Ioan Cuza, în a cărui aulă dl. prof. Grigore Trancu-Iaşi a deschis lucrările Congresului.

Au fost dezbătute următoarele tematici:
- "Studiul contabilităţii la Academiile de Înalte Studii Comerciale şi Industriale" - raportor prof. Spiridon Iacobescu;
- "Importanţa situaţiilor contabile pentru conducerea întreprinderilor" - raportor dr. P. Drăgănescu-Brateş;
- "Situaţia membrilor Corpului faţă de statutul funcţionarilor particulari" - raportor Nicolae Butculescu şi Gh. Panait;
- "Membrii Corpului contabililor şi statutul funcţionarilor publici" - raportor prof. Al. Costache;
- "Înfiinţarea unei Case de pensiuni, asigurare şi asistenţă a Corpului" - raportor prof. Gh. Huber.

La finalul discuţiilor, Congresul a adoptat următoarele moţiuni:
- În chestiunea studiului contabilităţii la Academiile de Înalte Studii Comerciale şi Industriale: *"Înfiinţarea de cursuri de aplicaţie contabilă, în materie de calculaţie, materie fiscală, tehnica bilanţului, expertize etc. Înfiinţarea unei secţiuni contabile pe lângă Academia de Înalte Studii Comerciale şi Industriale din Bucureşti"*;
- În chestiunea importanţei situaţiilor contabile pentru conducerea întreprinderilor: *"Situaţiile contabile să fie astfel întocmite ca în afară de controlul contabil să dea o evidenţă clară a stării patrimoniului grupat din punct de vedere economic şi juridic şi să arate activitatea întreprinderii cu desprinderea în orice moment a rezultatelor"*;
- În chestiunea situaţiei membrilor Corpului faţă de statutul funcţionarilor particulari: *"Congresul cere stăruitor organelor în drept aplicarea integrală a Legii Corpului, dispoziţiile din această lege fiind de interes general"*;
- În chestiunea membrilor Corpului contabililor şi a statutului funcţionarilor publici: *"Funcţiunile de contabilitate (conducere şi execuţie), de control şi inspecţie cu caracter economic şi financiar, ca şi în administraţiile publice şi private să fie îndeplinite numai de specialişti titraţi, calificaţi în baza Legii de organizare a Corpului contabililor experţi şi autorizaţi"*.

Al IX-lea Congres
Braşov, 28-29 mai 1939

De organizarea acestui Congres s-a ocupat dl. prof. Ioan Pricu, preşedintele Secţiei Braşov. La ora 10 dimineaţa a fost oficiat un serviciu religios la biserica Sf. Adormirii din Cetate, la care au participat toţi delegaţii.

În prezenţa a peste 300 de delegaţi din cele 70 de secţiuni ale Corpului din ţară s-au deschis lucrările Congresului, sub preşedinţia d-lui decan Nicolae Butculescu, în localul Camerei de Comerţ.

Au fost dezbătute următoarele tematici:
- "Inventarierea patrimoniului public" - referenţi prof. I. Mărculescu şi prof. Sp. Iacobescu;
- "Noul Cod de comerţ" - referent prof. Sp. Iacobescu;
- "Crearea Casei de pensiuni" - referent Gh. Huber;
- "Contabilitatea în serviciul raţionalizării întreprinderilor" - referent dr. V.M. Ioachim;
- "Înfiinţarea colegiului economic, cooperativ şi contabil" - referent dr. Petru Drăgănescu-Brateş.

La finalul discuţiilor, Congresul a adoptat următoarele moţiuni:
- În chestiunea inventarierii patrimoniului public: *"Inventarierea avuţiei noastre publice să fie făcută cât mai repede, pentru că o bună conducere a vieţii publice nu se poate realiza bine fără desăvârşita cunoaştere a patrimoniului public"*;
- În chestiunea noului Cod de comerţ: *"La revederea materiei Codului de comerţ să se încredinţeze Consiliului Superior al Corpului contabililor orânduirea materiei din Codul de comerţ referitoare la: Registre, Inventar, Bilanţ, Rezerve, Amortizări, Acţiuni, Obligaţiuni, şi toată materia care se referă la patrimoniul comercial reglementat de Codul de comerţ"*;
- În chestiunea creării Casei de pensiuni: *"Să se ceară onor Guvernului de a legifera obligativitatea cotizaţiei patronale la Casa de pensiuni a Corpului contabililor pentru funcţionarii lor membri, şi înfiinţarea timbrului de 5% asupra onorariilor expertizelor; autorizarea Consiliului Superior al Corpului de a crea Casa de pensiuni a Corpului"*;
- În chestiunea contabilităţii în serviciul raţionalizării întreprinderilor: *"Pentru ca funcţiunea contabilă să-şi poată da toată contribuţia sa la acţiunea de raţionalizare economică, este necesar ca să fie astfel organizată încât să redea în fiecare moment situaţia economică şi juridică a patrimoniului, a rezultatelor brute, separat după provenienţa lor, şi a cheltuielilor după felul lor, după locul unde au luat naştere şi după obiectul sau serviciul la care se referă, astfel ca să se poată urmări prin contabilitate, pentru fiecare unitate tehnică, raportul între cheltuială şi rezultat".*

Activitatea internaţională a Corpului

Încă înainte de înfiinţarea Corpului, în anul 1921, România a luat parte la manifestările internaţionale care dezbăteau probleme economice, comerciale, de contabilitate sau de învăţământ. Astfel, membrii *Asociaţiei Absolvenţilor Şcolilor Superioare de Comerţ*, care militau pentru *necesitatea legiferării profesiei de contabil*, au participat în anul 1911 la cel de-al II-lea Congres Internaţional de Contabilitate, ţinut în Belgia, la Charleroi. La acest Congres a avut loc votarea statutului *Asociaţiei Internaţionale de Contabilitate*, iar România a fost admisă ca membru al Asociaţiei.

Asociaţia Internaţională de Contabilitate fusese înfiinţată cu un an în urmă, cu ocazia primului Congres Internaţional de Contabilitate, ce avusese loc tot în Belgia, la Bruxelles, la iniţiativa d-lui Paul Otlet, profesor de politică socială la Universitatea din Bruxelles, considerat părintele acestei Asociaţii.

După înfiinţarea Corpului contabililor, conducerea acestuia şi-a propus să stabilească contacte cu asociaţiile profesionale din alte ţări. Din acest motiv, România a participat la toate evenimentele internaţionale ce priveau profesia contabilă. Şi nu a fost doar o simplă prezenţă, ci o participare activă, care a adus beneficii profesiei contabile din România, precum şi elogii din partea membrilor şi asociaţiilor din alte ţări. La toate manifestaţiile internaţionale la care au luat parte - Congrese internaţionale de contabilitate sau ale experţilor contabili - reprezentanţii Corpului contabililor români au prezentat referate, au participat la discuţii, au făcut observaţii şi au făcut propuneri care, multe dintre ele, s-au regăsit printre moţiunile adoptate de Congrese.

Astfel, la primul Congres Internaţional de Contabilitate ţinut după război şi desfăşurat la Bruxelles, în anul 1926, Corpul contabililor din România a fost reprezentat de întreaga conducere a Consiliului Superior şi a produs o impresie deosebită prin intervenţiile şi referatele susţinute.

Alegerea d-lui Nicolae Butculescu în prezidiul de conducere al Congresului, precum şi numirea preşedintelui de onoare al Corpului, dl ministru Grigore Trancu-Iaşi, ca vicepreşedinte al Consiliului general internaţional şi membru în Comitetul de patronaj, a constituit primul mare succes al ţării noastre. Această onoare făcută reprezentanţilor României s-a datorat, în primul rând, impactului uriaş pe care l-a produs Legea de organizare a Corpului contabililor români - unică, în felul ei, în lume.

De asemenea, propunerea - în premieră mondială - profesorului G. Alesseanu ca *"elementele de activ să fie trecute în bilanţ în ordinea lichidităţii lor"* a produs o impresie deosebită, motiv pentru care a fost adoptată ca moţiune de Congres.

O altă propunere românească - care dovedeşte clarviziune şi o mare putere de a vedea lucrurile în evoluţia lor - a fost cea formulată de dl Nicolae Butculescu, care, referindu-se la doctrinele contabile, a spus: *"Contabilii din toată lumea trebuie să vorbească şi să înţeleagă o singură limbă contabilă, motiv pentru care este nevoie să se producă o unificare a metodelor contabile"*. Acest punct de vedere a fost susţinut de şeful delegaţiei franceze, dl René Delaporte, vicepreşedintele Asociaţiei Internaţionale de Contabilitate, care *"îşi exprima speranţa că va putea vedea toţi contabilii reuniţi sub o aceeaşi gândire, către o aceeaşi directivă"*.

Tot o propunere românească - a d-lui V. M. Ioachim - aprobată de Congres este şi înfiinţarea unui Birou permanent internaţional de contabilitate, format din 10 membri, care să se ocupe cu revizuirea statutelor Asociaţiei Internaţionale de Contabilitate, în această comisie ţara noastră fiind reprezentată de dl. Nicolae Butculescu.

Dar intervenţiile românilor nu s-au oprit aici. În acelaşi an urma să aibă loc Congresul Internaţional al Experţilor Contabili de la Amsterdam - o manifestare internaţională cu precădere a ţărilor anglo-saxone, spre deosebire de Congresele Internaţionale de Contabilitate - manifestări

preponderent ale ţărilor latine. Explicaţia existenţei celor două tipuri de Congrese a oferit-o secretarul general al Corpului, dl. Petru Drăgănescu-Brateş:

"Profesiunea de expert contabil fiind mai nouă decât alte profesiuni, s-a cristalizat mai târziu, chiar de curând, am putea spune, ca o profesiune bine definită, de aceea este explicabil faptul că la Amsterdam a avut loc doar al doilea Congres internaţional al experţilor contabili, spre deosebire de Congresul ştiinţei contabile de la Bruxelles, care este la cea dea cincia manifestare, fiind vorba de o profesiune mai veche".

Plecând de la această schismă între cele două manifestări, delegaţia română a propus ca cele două organisme să se unească şi să aibă loc un singur congres. Din păcate, grupul experţilor contabili - în majoritate anglo-saxoni - reprezentând Austria, America, Olanda, Ţările Scandinave şi Germania nu a dorit să accepte propunerea.

Apreciind deosebita prestaţie a delegaţiei ţării noastre, Corpul contabililor români a fost admis ca membru cu drepturi depline al Asociaţiei Internaţionale de Contabilitate, iar decanul Corpului nostru, Nicolae Butculescu, a fost ales membru şi în comitetul provizoriu de conducere al Asociaţiei.

Astfel, Corpul , după ce şi-a desăvârşit organizaţia în ţară, a intrat în rândul organizaţiilor internaţionale de specialitate, unde a ocupat un loc de frunte.

De asemenea, ca un semn de deosebită apreciere faţă de noi, Societatea Academică de Contabilitate din Bruxelles a conferit titlul de membru de onoare d-lui Ministru Grigore Trancu-Iaşi şi de membru corespondent d-lor Nicolae Butculescu, G. Alesseanu, I. Mecu, V. M. Ioachim şi Petru Drăgănescu-Brateş. Răspunzând şi noi acestei amabilităţi, Corpul contabililor români a conferit, la rândul său, titlului de membru de onoare d-lui ministru Carton de Wiart şi de membru corespondent la cinci colegi recomandaţi de Societatea Academică din Bruxelles.

Următorul moment în care Corpul profesioniştilor contabili români şi membrii săi participanţi la acest eveniment şi-au dat măsura valorii lor a fost Congresul Internaţional al Experţilor Contabili de la Amsterdam, unde R. H. Montgomery, renumit profesor la Columbia University, New York, a citat pasaje întregi din legea noastră de organizarea Corpului contabililor spunând, printre altele: *"este destul de curios că cea mai largă literatură pe care am găsit-o cu privire la legislaţia respectivă vine din România".*

Ca o apreciere a prestaţiei delegaţiei române la acest eveniment internaţional, dl. Petru Drăgănescu-Brateş a primit din partea d-lui Arth. Heber, administratorul societăţii "Gesellschaft fur Betriebsforschung" din Frankfurt următoarea scrisoare: *"Vă fac complimentul meu pentru modul energic şi obiectiv în care aţi reprezentat ţara dumneavoastră la congresul de la Amsterdam".*

Membrii delegaţiilor române participante la Congresele de la Bruxelles şi Amsterdam au fost invitaţi la Paris de preşedintele "Compagnie des Chefs de Comptabilité" - dl. Alfred Cormier. Vizita a avut loc la sediul asociaţiei din Rue Cambon 47, unde au făcut un schimb de opinii privind organizarea profesională din cele două ţări. Totodată, d-lui Petru Drăgănescu-Brateş i-a fost conferit titlul de "membru corespondent" al prestigioasei asociaţii franceze.

La întoarcerea spre ţară, d-nii V. M. Ioachim şi Petru Drăgănescu-Brateş s-au oprit la Milano pentru a răspunde amabilei invitaţii a colegilor italieni. Dl. Cavaliere C. Forzani, delegatul Italiei la Congresul de la Amsterdam, împreună cu secretarul general al Asociaţiei Contabililor din Milano au făcut o primire foarte prietenoasă colegilor. În cadrul întâlnirii, reprezentaţii români au primit explicaţii cu privire la organizaţia contabilă italiană şi la proiectele de reorganizare ale acesteia.

Peste trei ani, Corpul contabililor români îşi face din nou simţită prezenţa. Impresionat de activitatea internă şi internaţională a Corpului nostru, dl. R. H. Montgomery, profesor universitar şi preşedinte al Congresului ţinut la New York a trimis Corpului următoarea invitaţie: *"În calitatea mea de preşedinte al Congresului Internaţional al Experţilor Contabili din 1929, am onoarea şi prilejul de a înainta membrilor Corpului Dumneavoastră invitaţia cordială de a fi reprezentaţi la acest congres. Cum Corpul dumneavoastră face parte din cele mai proeminente ale lumii, ţin foarte mult ca dvs. să trimeteţi la congres unul ori mai mulţi delegaţi care să vă reprezinte".*

Bineînţeles că, şi la acest eveniment, reprezentanţii români au avut o prezenţă activă, explicând colegilor de peste ocean Legea de organizare a Corpului, precum şi pregătirea necesară şi examenele pe care trebuie să le susţină un candidat pentru a accede la calitatea de expert contabil.

În acelaşi an, într-un tur de forţă marcat numai de succese, reprezentanţii Corpului nostru participă şi la Congresul de la Barcelona, unde li s-a făcut o primire entuziastă, spaniolii neuitând că locul de desfăşurare al congresului se datorează propunerii delegaţiei române. Ca o dovadă a aprecierii de care se bucura Corpul contabililor din România pe plan internaţional, dl. profesor George Alesseanu a fost ales membru în Biroul de conducere al Congresului şi totodată a fost împuternicit, în numele delegaţilor străini, să prezinte cuvântul de salut. Participarea delegaţiei române cu referate şi intervenţii pertinente a contribuit la succesul acestui congres şi a condus la creşterea prestigiului Corpului.

În intervenţia sa în plenul Congresului, dl. V. M. Ioachim a reiterat o propunere şi un deziderat al delegaţilor români, formulat şi în urmă cu trei ani, acela de a se ajunge la o unificarea a metodelor şi a doctrinelor contabile: *"Să se continue studiile asupra fiecărei şcoli, spre a grăbi coheziunea şi coordonarea ideilor expuse, astfel că din toate aceste teorii cu sforţările şi bună-voinţa tuturor reprezentanţilor să se formeze o doctrină generală, care să unifice expunerea principiilor de contabilitate".*

În sfârşit, ca o încununare a aprecierii generale de care se bucura Corpul contabililor români, dl. René Delaporte, reprezentantul Franţei şi vicepreşedintele Asociaţiei Internaţionale de Contabilitate, aducând elogii organizaţiei profesioniştilor contabili din România, a propus şi Congresul a aprobat, în unanimitate, ca viitorul congres să se ţină la Bucureşti.

În anul premergător ţinerii congresului de la Bucureşti - din 1931 - decanul Corpului, dl. Nicolae Butculescu, a primit o scrisoare din partea d-lui Evan Dien, preşedintele de onoare al Congreselor Internaţionale a Experţilor Contabili, în care acesta se interesa de tematica lucrărilor viitorului congres de la Bucureşti, precum şi despre posibilitatea ca România să fie prezentă şi la Congresul experţilor contabili de la Londra.

Preşedintele Corpului îi răspunde prompt, iar conţinutul misivei trimise, mai mult decât interesant, îl redăm în continuare:

"După cum ştiţi, există o Asociaţie Internaţională de Contabilitate care se ocupă de manifestările contabile din toate ţările şi de toate punctele de vedere, atât ştiinţifice, cât şi practice.

Această Asociaţie se ocupă de ştiinţa contabilă în general, care interesează nu numai contabilii şi experţii contabili, ci şi pe profesorii de contabilitate, de economie politică, oameni de stat şi administratori în general.

Asociaţia a organizat până în prezent şase Congrese. După cum bine ştiţi, noi am participat la ultimele două ţinute după război, fără a ne abţine din această cauză de a participa la Congresele internaţionale ale experţilor contabili ţinute în aceiaşi ani.

Este adevărat, pentru a fi sinceri, că am constatat o anumită demarcaţie între cele două Congrese

şi impresia că Congresul Internaţional de Contabilitate este Congresul ţărilor latine, în timp ce Congresul Experţilor Contabili este Congresul ţărilor anglo-saxone.

Deoarece am participat la cele două tipuri de congrese cu acelaşi interes şi aceeaşi dorinţă de a contribui la solidaritatea internaţională a profesiei noastre, am acceptat sarcina organizării celui de-al VII-lea Congres Internaţional de Contabilitate cu speranţa că într-o zi se vor reuni într-un viitor Congres toţi reprezentanţii ştiinţei contabile: experţi contabili, profesori, contabili titraţi în ştiinţe comerciale, administratori etc.

Vreau să remarc, ceea ce dvs. cunoaşteţi de altfel foarte bine, că Asociaţia noastră nu este o societate exclusiv de experţi contabili şi nici o societate privată.

La noi, există pentru toată România o singură organizaţie: Corpul contabililor autorizaţi şi a experţilor contabili creat prin lege, în care pot intra doar persoanele care posedă o diplomă a unei şcoli comerciale superioare şi care fac o practică determinată de lege. Pentru gradul de expert contabil trebuie, în plus, să treacă un examen după efectuarea stagiului.

Printre membrii noştri se găsesc, de asemenea, administratori de societăţi, mari comercianţi şi industriaşi, directori de bancă, funcţionari superiori de stat, care n-au calitatea de experţi contabili profesionişti, dar care, prin manifestarea lor, au legături serioase cu ştiinţa contabilă. Congresul Internaţional de Contabilitate de la Bucureşti, ca şi toate congresele noastre naţionale, nu este deci un Congres al experţilor contabili.

Bineînţeles, aceştia au cuvântul decisiv, pentru că ei sunt, în majoritatea cazurilor, reprezentanţii cei mai autorizaţi ai contabilităţii aplicate.

Este de la sine înţeles că viitorul Congres de la Bucureşti nu va stânjeni în niciun fel celălalt Congres al experţilor contabili de la Londra, unde noi ne-am propus, de asemenea, să participăm.

Poate profesia noastră nu suportă două feluri de Congrese; atunci ar trebui ca toţi reprezentanţii să fie de acord cu crearea unui organism internaţional puternic care să se ocupe de contabilitate din toate punctele de vedere, cu secţiuni - dacă acest lucru este necesar -, iar acestui organism îi va reveni misiunea de a unifica şi de a reglementa Congresele.

În anii care au urmat, reprezentanţii Corpului contabililor români au participat, cu acelaşi succes, la toate evenimentele internaţionale care au mai avut loc până la izbucnirea celui de-al doilea război mondial. Este vorba de Congresele internaţionale ale experţilor contabili de la Londra şi Berlin, precum şi la Congresul internaţional de contabilitate de la Paris.

La acest ultim congres, Corpul a avut cea mai numeroasă delegaţie dintre cele străine - şapte reprezentanţi au fost prezenţi la lucrările acestui ultim congres de contabilitate. Mai mult, în chestiunile puse la ordinea zilei au fost prezentate şapte rapoarte tipărite din partea colegilor francezi şi două rapoarte tipărite din partea delegaţilor români, singurii dintre străini care au prezentat rapoarte la acest congres. În cadrul dezbaterilor, luându-se în discuţie posibilitatea ca în administraţia de stat să se poată folosi - din considerente de comoditate - şi contabilitatea în partidă simplă, delegaţia română, prin vocea d-lor Nicolae Butculescu şi Petru Drăgănescu-Brateş, a protestat, obiectând că: *"într-un Congres internaţional de contabilitate nu putem cuprinde în moţiune expresia de contabilitate în partidă simplă, întrucât străduinţele noastre trebuie să fie aplicate în direcţiunea introducerii contabilităţii ştiinţifice în partidă dublă".*

Ca o chintesenţă a dezbaterilor din cadrul Congreselor internaţionale, dl. dr. Petru Drăgănescu-Brateş arăta foloasele pe care astfel de manifestări le pot aduce tuturor naţiunilor: *"Chestiunile puse în discuţiunea congreselor nu mai sunt desiderate sau probleme de ordin teoretic, ci aporturi din viaţa productivă a celor cinci continente, aporturi cari, prin natura lor, nu mai pot rămâne localizate*

la aplicarea lor unilaterală în fiecare naţiune, deoarece interesează interdependenţa economică, juridică şi socială ce a depăşit graniţele geografice".

Revistele străine: Revista Italiana di Ragioneria - Roma, prin Edvinio Tomini, France-Comptable - Neuilly sur Seine, René Delaporte, La Commerce - Paris, La Vie au Bureau - Paris, Le Comptable - Bruxelles, La comptabilité et les Alfaires - Paris, Revue de l'Union des comptables en Bulgarie - Sofia, Bollettino della Associazione, "Primo Lanzoni" - Veneţia, prin dl. prof. Lasorsa, The Journal of Business Educations - New York, Buchalter Polski - Varşovia etc. au avut articole foarte elogioase, puse în primele pagini, care ne-au făcut cunoscuţi nu numai ca organizaţie, dar au contribuit chiar ca ţara noastră să fie mai bine cunoscută în străinătate.

Ţinând cont de prestigiul de care se bucura Corpul contabililor români pe plan internaţional şi de ecoul pe care intervenţiile reprezentanţilor României l-a avut în rândul colegilor şi organizaţiilor din alte ţări, statul român a ţinut să cinstească cum se cuvine pe cei mai merituoşi dintre ei. Astfel, prin decret regal, următorii membri ai Corpului au fost decoraţi cu următoarele distincţii: Nicolae Butculescu - Steaua României, în grad de Comandor; George Alessianu - Steaua României, în grad de Ofiţer; V. M. Ioachim şi Petru Drăgănescu-Brateş - Coroana României, în grad de Ofiţer.

Congrese internaţionale ale experţilor contabili

În perioada ante şi interbelică au avut loc cinci Congrese internaţionale al experţilor contabili. Primul Congres s-a desfăşurat în 1904, la Saint-Louis (SUA), şi a avut mai mult o participare zonală. Al II-lea Congres s-a ţinut în 1926, la Amsterdam (Olanda); al III-lea în 1929, la New York (SUA); al IV-lea în 1933, la Londra. În sfârşit, ultimul Congres, al V-lea, a avut loc în 1938, la Berlin.

Corpul contabililor români a participat la toate cele patru Congrese organizate în perioada interbelică, începând cu cel din 1926, de la Amsterdam.

Al II-lea Congres Internaţional al Experţilor Contabili
Amsterdam, 5-9 iulie 1926

Congresul a avut loc în Palatul Institutului Colonial şi a fost organizat de Institutul olandez al experţilor contabili în colaborare cu Asociaţia olandeză a experţilor contabili şi cu Organizaţia olandeză a experţilor contabili.

Au participat 42 de asociaţii şi instituţii din 19 ţări, şi anume: Olanda, Belgia, Danemarca, Germania, Finlanda, Franţa, Elveţia, Marea Britanie, Irlanda, Italia, Norvegia, Austria, Polonia, *România*, Rusia, Spania, Republica Cehoslovacă, Statele Unite ale Americii şi Suedia.

Al II-lea Congres Internaţional al Experţilor Contabili
Amsterdam, 1926

Ţara noastră a fost reprezentată la acest Congres de Nicolae Butculescu, V.M. Ioachim, prof. George Alesseanu şi dr. Petru Drăgănescu-Brateş.

În prima zi a Congresului a avut loc primirea oficială a congresiştilor la Primăria oraşului Amsterdam.

Lucrările propriu-zise au început a doua zi, marţi, 6 iulie, când au demarat discuţiile asupra temelor prevăzute în program, şi anume:

- "Organizarea profesiunii de expert: reglementarea în diferite ţări, modul de exercitare a profesiunii, responsabilitatea expertului contabil public";
- "Organizarea administrativă, întrebuinţarea maşinilor în contabilitate";
- "Economia exploatărilor, chestiuni în legătură cu organizarea muncii, statistica în întreprinderi, formarea preţului";
- "Controlul - scop şi limite, controlul expertului contabil, controlul permanent al bilanţului şi investigaţii de făcut".

În această primă zi a lucrărilor au fost susţinute şi dezbătute următoarele referate:

- "Chestiunea certificatului (raportului) dat de expertul contabil din punct de vedere al responsabilităţii" - Willian Plender, membru al Institute of Chartered Accountants in England and Wales, Londra;
- "Conducerea întreprinderilor" - I. Carlioz, profesor la Hautes Etudes Commerciales, Paris.

Ziua de miercuri a început cu discutarea referatului d-lui R.H. Montgomery, renumit profesor la Columbia University, New York, intitulat "Legislaţiunea profesiunei de expert contabil". Spre surprinderea tuturor, domnia sa a citat pasaje întregi din Legea noastră de organizare a Corpului contabililor, spunând, printre altele*: "este destul de curios că cea mai largă literatură pe care am găsit-o cu privire la legislaţia respectivă vine din România".* La acest subiect a luat cuvântul dl. Nicolae Butculescu, decanul contabililor din România, care a explicat principiile pe care se bazează legea Corpului nostru de contabili autorizaţi şi experţi, spusele domniei sale fiind primite cu aplauze de numeroasa asistenţă.

Următorul vorbitor a fost dl. V.M. Ioachim, acesta susţinând referatul "Contabilitatea în România", ocazie cu care au fost date lămuriri amănunţite în această privinţă. De asemenea, o traducere în franceză a textului Legii de organizare a Corpului a fost pusă la dispoziţia congresului.

A urmat referatul intitulat "Evaluările bilanţului", autori: J.M. Clark, profesor la Universitatea din Chicago, şi dr. F. Schmidt, profesor la Universitatea Comercială din Frankfurt.

La acest subiect, dl. prof. George Alesseanu a făcut o importantă comunicare cu privire la *"aplicarea preţului de cost şi influenţa evaluărilor asupra profitului".*

Joi, 8 iulie, s-a luat o pauză în desfăşurarea lucrărilor, iar gazdele au organizat o excursie cu un tren special la Rotterdam, unde, după primirea oficială la Primărie, s-au vizitat portul, şantierele şi locuinţele lucrătorilor Societăţii portuare.

Vineri au fost reluate lucrările Congresului, cel mai discutat fiind referatul intitulat "Educaţia profesională", autori fiind: W.H. Elles - Amsterdam, E. Spicer - Londra şi prof. John T. Madden - decanul Universităţii din New York.

La această chestiune dl. Petru Drăgănescu-Brateş, luând cuvântul, a făcut următoarea comunicare în limba engleză:

"Fiecare candidat trebuie să treacă, mai înainte de a fi admis expert, un examen serios din obiectele în legătură cu profesiunea, care nu sunt suficient desvoltate în şcoală.

Pe scurt, noi am recunoscut ca bune lucrările şcoalei în pregătirea candidaţilor ca parte teoretică, dar cerem practică şi recomandarea unui expert, cu care trebuie să fi lucrat mai înainte de a deveni el însuşi expert.

În ţara noastră Corpul experţilor contabili, şi anume Consiliul Superior, conferă titlul de expert, iar nu Guvernul; experţii nu sunt funcţionarii Guvernului şi nu trebuie să fie influenţaţi de acesta.

Guvernul a recunoscut numai profesiunea ca atare, a fixat condiţiunile în care ea se poate practica, dar este liberă concurenţa pentru oricine îndeplineşte condiţiunile.".

Comunicarea, fiind considerată deosebit de valoroasă, a fost cerută de biroul Congresului spre a fi publicată în darea de seamă oficială.

Deşi au participat pentru prima oară la un Congres de o asemenea importanţă, membrii delegaţiei române au avut o activitate deosebită, apreciată de cei prezenţi.

Al III-lea Congres Internaţional al Experţilor Contabili
New York, 9-14 septembrie 1929

Reprezentanţii celor 21 de ţări prezente au participat la lucrările Congresului în sălile Hotelului Commodore. România a fost invitată în mod special la acest Congres de către însuşi preşedintele Congresului - R.H. Montgomery, renumit profesor la Columbia University, New York, şi a fost reprezentată prin d-nii Nicolae Butculescu, decanul Corpului, Petru Drăgănescu-Brateş, secretarul general al Corpului, şi C. Boncescu, consilier financiar pe lângă Legaţia română din America.

Al III-lea Congres Internaţional al Experţilor Contabili, ***New York, 1929***

Delegaţia română a fost foarte bine primită de Comitetul de organizare, în frunte cu dl. profesor universitar R. Montgomery, care a studiat de aproape legea Corpului nostru, pe care a reprodus-o într-un raport prezentat Congresului. De asemenea, şi dl. E. van Dien, din Olanda, preşedintele primului Congres, a rezervat în raportul său câteva pagini organizaţiei contabililor din România.

În cuvântul său de deschidere, dl. Nicolae Butculescu a spus, printre altele:
"Socotesc că este interesant pentru dvs. a vă informa că în afară de Legea pentru organizarea profesiunei de contabil şi a celei de expert contabil în România, Guvernul actual, după insistenţele organizaţiunei noastre, a făcut să fie votate în Legea de contabilitate publică dispoziţiunile obligatorii pentru adoptarea inventarului şi introducerea contabilităţii în partidă dublă în toate ministerele, în toate judeţele şi comunele din ţară, precum şi în toate instituţiunile şi casele autonome, ce se află sub controlul Statului".

Marţi, 10 septembrie, a început dezbaterea temelor înscrise în program.
La prima temă - intitulată "Dezvoltarea profesiei de expert contabil" - a prezentat un referat dl. E. van Dien din Amsterdam, în care a susţinut ideea că expertul contabil trebuie considerat numai acela care profesează pe contul propriu, ca liber profesionist. D-sa a arătat situaţia experţilor contabili

din Austria, Belgia, Cehoslovacia, Danemarca, Finlanda, Franţa, Germania, Italia, Olanda, Norvegia, Polonia, Rusia, Suedia, Elveţia şi România, arătând deosebirile de concepţii şi de condiţii de la o ţară la alta şi conchizând că expertul contabil trebuie să aibă un fond de cunoştinţe cât mai înalte, dublate de un fond moral ireproşabil, spre a fi un factor economic de mare însemnătate.

A doua temă a zilei - intitulată "Legislaţia şi pregătirea pentru profesia de expert contabil" - a avut ca referent pe reprezentantul ţării noastre, dl. Petru Drăgănescu-Brateş, din al cărui discurs redăm câteva pasaje:

"... Voiesc să scot în relief importanţa acestei chestiuni sau, mai bine zis, acestor două chestiuni.

Importanţa a fost recunoscută şi prin faptul că au fost puse primele pe program, dar voiesc a sublinia că de dreapta soluţionare a acestor chestiuni depinde viitorul profesiunei noastre şi desigur că ne-am adunat aici să ne gândim şi să desbatem mai cu seamă asupra viitorului. De buna educaţie profesională a viitorilor experţi contabili depinde în mare măsură reputaţiunea profesiunei noastre, iar educaţia, după părerea subsemnatului, se obţine în şcoală şi după şcoală.

În ce priveşte şcoala cred, şi acesta este punctul de vedere al experţilor contabili din România, că şcolile comerciale sunt menite să prepare pe viitorii experţi contabili şi că experţii contabili sunt interesaţi să se intereseze de modul cum se predă în şcolile comerciale contabilitatea şi celelalte cunoştinţe necesare expertului contabil; ba ceva mai mult, că studiile academice, deci o diplomă academică, trebuie să fie cerută aceluia care doreşte să se dedice carierei de expert contabil.

În ce priveşte educaţiunea după şcoală, socotim că este necesară o practică de o durată oarecare sub supravegherea şi îndrumarea unui expert contabil şi că un examen de admitere în cariera de expert contabil este de asemenea necesar, şi mai credem că este neapărat nevoie ca expertul contabil să se ţină continuu la curent prin citirea lucrărilor, cărţilor şi revistelor de specialitate contabilă, precum şi prin participarea la congresele naţionale şi internaţionale de contabilitate cu tot ceea ce se lucrează în această direcţiune.

Dar aceasta nu este suficient.

După ce buna educaţiune profesională a fost obţinută, lucrul expertului contabil cât şi interesul public trebuie să fie ocrotite printr-o bună lege asupra exercitărei profesiunei de expert contabil.

Deci, scopul principal al acestui congres este, credem, să stabilească reguli generale, aplicabile în toate ţările în mod uniform, pentru o cât mai bună şi înaltă educaţie profesională şi o legislaţie sănătoasă spre a asigura existenţa unei organizaţiuni solidă şi demnă de toată încrederea experţilor contabili, pe aceleaşi baze în toate ţările.".

Părerile expuse de domnia sa, deşi au stârnit unele critici izolate contra legiferării şi contra titlului academic, totuşi o mare majoritate Congresul a adoptat concluziile raportului român, ceea ce a constituit un adevărat succes pentru delegaţia română şi, în general, pentru Corpul contabililor din România, care şi-a văzut astfel principiile sale adoptate de cel mai înalt for în această materie.

După-amiaza congresiştii străini au fost invitaţi să viziteze două din cele mai renumite instituţii financiare din lume: Banca Irving Trust Company şi Bursa din New York.

Miercuri, 11 septembrie, au fost dezbătute temele referitoare la: "Evaluarea, forma, natura şi controlul bilanţurilor", precum şi "Responsabilitatea expertului contabil", referat susţinut de A. Marcus din Germania.

La acest ultim raport, dl. Nicolae Butculescu a avut obiecţii referitoare la una din teoriile delegatul german care opinia că s-ar putea semna bilanţul şi cu rezerva de a nu garanta cifrele şi valorile întrucât un contabil nu are posibilitatea materială de a controla totul şi de a-şi asuma răspunderea pentru totul. În intervenţia sa, decanul Corpului a spus: *"Un expert contabil nu poate avea decât o singură conştiinţă şi o singură concepţie în materie de bilanţ şi inventar, iar acolo unde*

e vorba de materiale (bani în casă, efecte, mărfuri etc.) de existenţa acestora răspund deţinătorii lor, cari sunt controlaţi.".

După finalizarea discuţiilor alocate acestei zile, congresiştii au fost invitaţi să viziteze Şantierul statului de construcţii navale de la Brooklyn, situat dincolo de râul Eastriver.

În ziua următoare congresul a dezbătut tema "Costul în întreprinderi, costul materialelor, a mânii de lucru şi standardizarea costului".

Seara târziu a fost organizată o vizită nocturnă la ziarul New York Times.

În sfârşit, în ultima zi a congresului a fost dezbătută tema privind "Stabilirea unui buget comercial, a bugetelor municipale, precum şi contabilitatea statului". Reprezentantul nostru, dl. Petru Drăgănescu-Brateş, a avut o intervenţie referitoare la *"organizaţia cea nouă a contabilităţii noastre la Stat şi la comune"*, depunând la biroul congresului textul articolelor din Legea contabilităţii publice, privitoare la *"inventar, formulare şi modalitatea cerută de lege pentru introducerea dublei scripturi"*.

Al IV-lea Congres Internaţional al Experţilor Contabili
Londra, 17-21 iulie 1933

Al IV-lea Congres Internaţional al Experţilor Contabili s-a desfăşurat sub preşedinţia Lordului Plender.

Conform tradiţiei, s-a oficiat un serviciu divin special organizat pentru congresişti, la Westminster Abbey. Cu această ocazie, Arhiepiscopul de York a ţinut o cuvântare în care a arătat rolul important ce-l au experţii contabili, subliniind încrederea ce se pune în ei de către public.

La cuvântul de bun venit al preşedintelui, a salutat Congresul din partea României preşedintele de onoare al Corpului, dl. profesor Grigore Trancu-Iaşi, care, printre altele, a spus: *"... am putut să dăm o puternică organizaţie profesiunii noastre care numără aproape 12.000 membri. O lege din 1921 orânduеşte exerciţiul acestei profesiuni şi protejează drepturile ei".*

Lucrările congresului au început a doua zi, marţi 18 iulie. Dimineaţa s-au dezbătut două referate.

S-a luat în discuţie în primul rând raportul "Finanţele internaţionale", expus magistral de Sir Josiah Stamp, o autoritate financiară în lumea engleză a acelor vremuri.

A urmat referatul despre "Fluctuaţiunile valutare în legătură cu înregistrarea operaţiunilor, încheierea bilanţului şi calcularea rezultatelor", prezentat de dl. A. E. Cutforth.

Domnul Nicolae Butculescu, decanul Corpului, a fost desemnat să deschidă discuţiile la acest subiect. Pentru început, domnia sa a adresat Congresului câteva cuvinte în limba franceză, salutând personal pe Lordul Plender, pe domnul profesor R.H. Montgomery, preşedintele celui de al III-lea Congres de la New York, pe domnul Van Dien, preşedintele celui de-al II-lea Congres ţinut la Amsterdam, şi pe alţi prieteni cunoscuţi. În continuare a arătat însemnătatea Congreselor internaţionale, care *"nu numai că dau ocaziunea să se discute probleme importante privitoare la profesiunea noastră, dar oferă ocaziunea a se lega cunoştinţe personale şi mai mult încă, ne face cunoscuţi în opinia publică".*

Domnul dr. Petru Drăgănescu-Brateş a citit apoi, în limba engleză, observaţiile domnului Butculescu cu privire la înregistrarea *"fluctuaţiunilor valutare, evaluărilor la inventar şi înregistrărilor contabile a rezultatelor"*. În legătură cu raportul domnului Cutforth a relevat că: *"deşi autorul a cercetat în deamănunt subiectul, acesta nu a găsit soluţiunea pe care noi am precizat-o în contabilizarea pe două coloane, una în monetă depreciată şi alta în monedă stabilă, bazată pe aur".*

Atât Congresul, cât şi însuşi autorul referatului de sus, au aprobat punctul de vedere al reprezentanţilor români.

După-amiaza s-a discutat referatul "Holding and Subsidiares Companies", prezentat de Sir Albert Wyon.

Miercuri 19 iulie, dimineaţa, s-a discutat referatul domnului William Cash despre "Controlul bugetar şi stabilirea rezultatelor în întreprinderile cu participarea Statului", urmat apoi de referatul susţinut de dl. W. Annan - profesor la Universitatea din Edinbourgh despre: "Folosul ce poate aduce comerţului elementele contabile".

Domnul profesor Grigore Trancu-Iaşi, luând cuvântul asupra acestui referat, a spus:

"... Succesorii noştri vor trebui să pătrundă în lumea afacerilor. Eu sunt de părere că expertul contabil trebue să fie consilierul omului de afaceri. Contabilul trebuie să facă legătură între viaţa afacerilor şi instituţiunile de Stat din puncte de vedere ale relaţiunilor vamale, financiare şi juridice.".

Vineri dimineaţa, în ultima zi a Congresului, s-au discutat trei referate având teme oarecum comune: "Responsabilitatea cenzorului expert contabil" din punctul de vedere englez - de Heinrich Morgan, "Responsabilitatea expertului contabil, ca cenzor, din punctul de vedere american" - de Robert H. Montgomery, precum şi "Responsabilitatea expertului contabil din punctul de vedere continental" - de W. Voss.

La această chestiune a luat cuvântul dl. Petre Drăgănescu-Brateş, care a menţionat că:

"Fiecare ţară are sistemul său legislativ propriu asupra acestei chestiuni. Eu cred că ar fi trebuit să se facă o cercetare comparativă privitoare la condiţiunile responsabilităţii expertului ca cenzor în Franţa, Italia, Elveţia, România, Austria şi alte ţări europene... În România există o lege care cere ca unul din cenzorii din societăţile anonime având un capital mai mare de 5 milioane lei să fie contabil autorizat sau expert contabil. Dar ceilalţi pot avea orice fel de meserie. Acest lucru trebuie să înceteze!".

În ultima reuniune de după-amiază, domnul Nicolae Butculescu a fost desemnat preşedinte de onoare al prezidiului. Au fost dezbătute două referate ale domnilor H. G. Howitt şi, respectiv, A. S. Fedde, ambele tratând acelaşi subiect: "Deprecieri şi învechiri prin uzaj; metode de evaluare".

Al V-lea Congres Internaţional al Experţilor Contabili
Berlin, 19-24 septembrie 1938

Biroul Congresului şi-a deschis porţile şi a stat la dispoziţia celor 1.100 participanţi veniţi din toate părţile lumii, cu începere de duminică 18 septembrie.

Lucrările congresului s-au întins pe parcursul a cinci zile, între 19 şi 23 septembrie, iar în cadrul lor au fost dezbătute zece teme, după cum urmează:

- "Chestiuni profesionale ale experţilor contabili" - raportor general G.P. Hogeweg, Amsterdam;
- "Bugetul unei întreprinderi" - raportor general Louis Dumonvillier, Strasbourg:
- "Verificarea bilanţului" - raportor general prof. dr. Schmalz, Halle Saalle;
- "Dreptul societăţilor pe acţiuni" - raportor general dr. J. Selmer, Berlin;
- "Verificarea concernului" - raportor general C.J.G. Palmour, Londra:
- "Verificările fiscale" - raportor general A. Stuart Allen, Londra;
- "Diversele funcţiuni de verificator şi expert" - raportor general Francesco Soletti;
- "Principiile calculaţiei şi controlul legal al preţurilor" - raportor general John F. Forbes, San Francisco.

Aşadar, pentru cele opt teme de mai sus au depus rapoarte 17 naţiuni, printre care şi România cu trei rapoarte: "Verificarea Bilanţului" - prof. Spiridon Iacobescu; "Verificările fiscale" - dr. V. Ioachim şi prof. Alex. Machedon; "Diversele funcţiuni de verificator şi expert" - N. K. Constantinescu.

La discuţiile din şedinţele plenare ţara noastră a mai luat parte prin comunicarea scrisă a d-lui dr. V. M. Ioachim, la tema privind "Dreptul Societăţilor pe Acţiuni", precum şi prin expunerea orală a d-lui prof. Alex. Machedon, la tema privind "Verificarea Concernului".

Separat de cele opt teme s-au mai dezbătut două subiecte sub formă de conferinţe, după cum urmează:

- "Teoriile de contabilitate germane şi americane" - conferenţiar prof. Henrik Schybergson, Finlanda;
- "Studiu comparativ al cercetărilor şi studiilor relative la economia întreprinderilor în diferitele ţări" - conferenţiar dr. Andreas Schranz, Ungaria.

Începând cu ziua de sâmbătă, 24 septembrie, congresiştii au fost invitaţi la o excursie prin Germania şi Austria, excursie care a durat patru zile. S-a plecat la ora 10 din faţa Operei Kroll, în autocare ultramoderne, prin Leipzig, către Nürenberg, München, Alpii Bavarezi, cu ramificaţii către Salzburg şi Viena sau către Frankfurt, Heidelberg, de-a lungul Rinului spre Polonia.

După cum remarca la întoarcerea în ţară secretarul general al Corpului, dr. Petru Drăgănescu-Brateş, referindu-se la lucrările congresului: *"Cele zece teme puse în discuţiune nu mai sunt desiderate sau probleme de ordin teoretic, ci aporturi din viaţa productivă a celor cinci continente, aporturi cari, prin natura lor, nu mai pot rămâne localizate la aplicarea lor unilaterală în fiecare naţiune deoarece interesează interdependenţa economică, juridică şi socială ce a depăşit graniţele geografice."*.

Grigore Trancu-Iaşi

Ioan C. Negrescu

George Alesseanu

Nicolae Arghir

Grigore L. Trancu-Iaşi

Nicolae Butculescu

Petru Drăganescu-Brateş

Vasile M. Ioachim

Dem. Constantinescu

Aureliu Marinescu

N. Butculescu

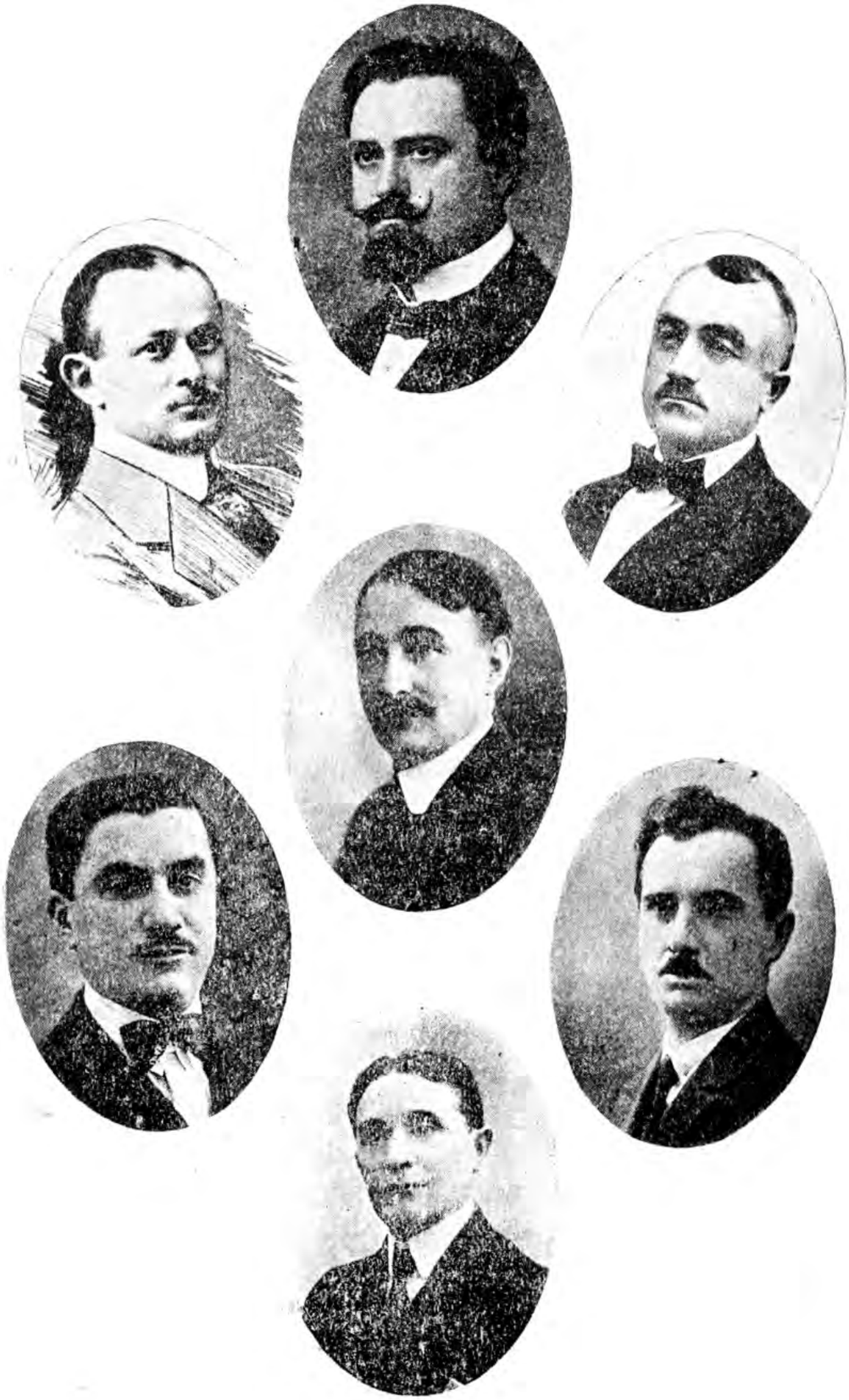

G. Leonte
Consilier

T. A. Teodoru
Secretar-General

I. Enăchescu
Consilier

V. M. Ioachim
Vice-Preşedinte

E. Staia
Secretar

I. C. Negrescu
Consilier

P. Drăgănescu
Consilierul Corpului şi Directorul Revistei

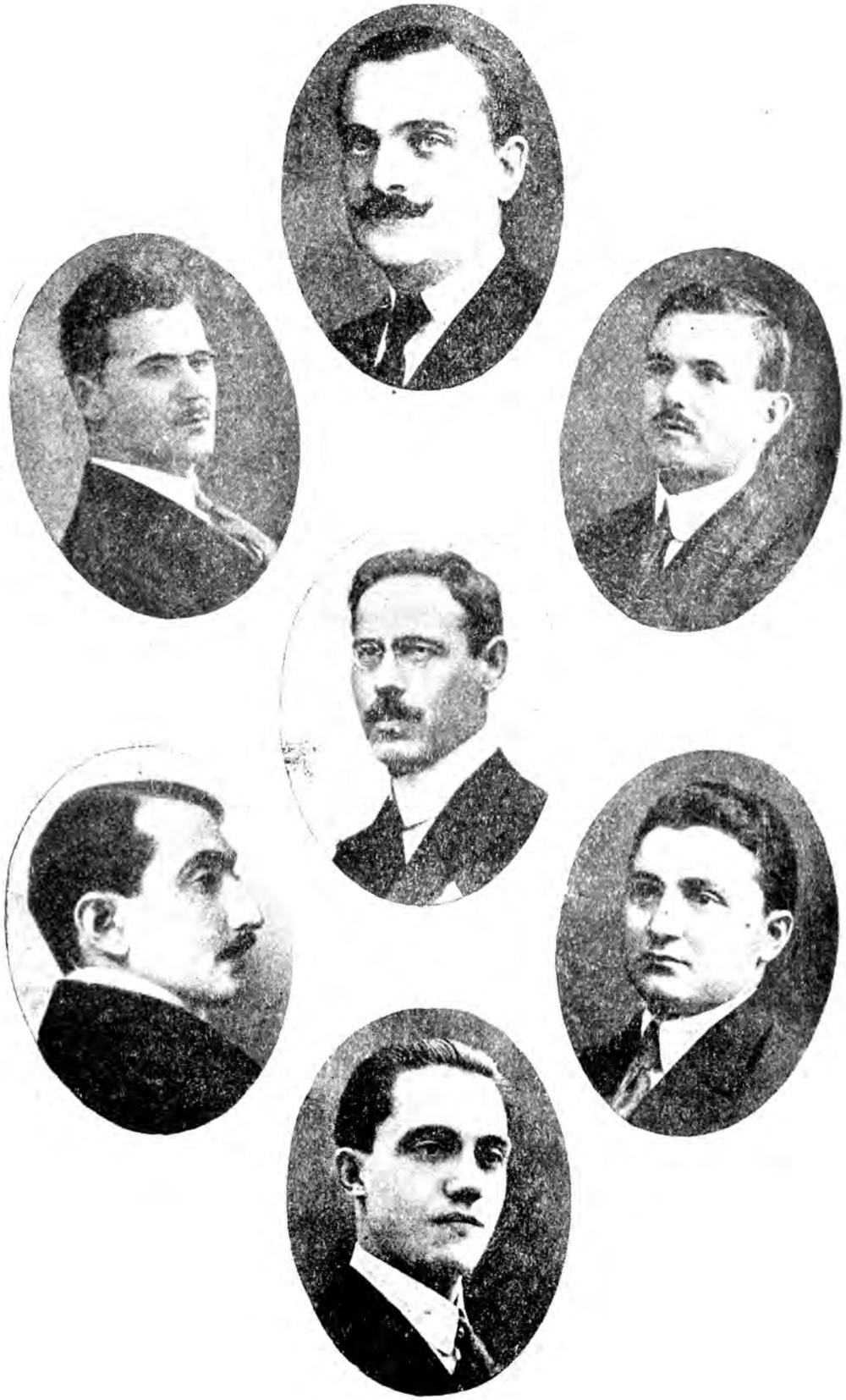

S. M. Blumenfeld
Consilier

I. Petrescu
Consilier

M. Gr. Popescu
Consilier

N. Arghir
Vice-Preşedinte

Aurel Marinescu
Consilier

Marin Munteanu
Consilier

Alex C. Vasilescu
Consilier